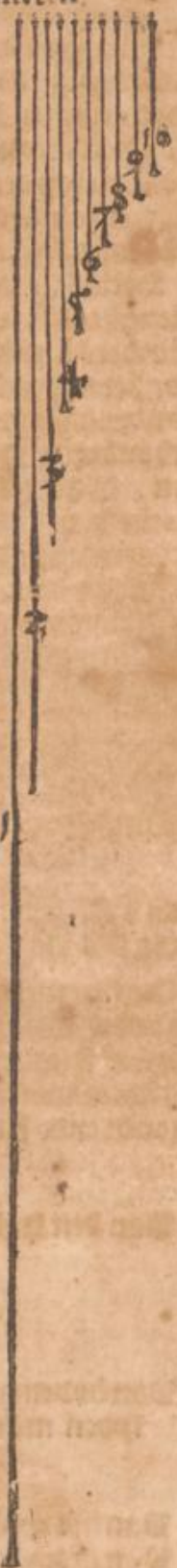

Beghinsel des eersten Boecks.

Scheydet of
Deplet om te
meten

So ick my onderstaen wil een menschelijcke beelden te maken/ ghebruycke ick dese maniere : Ick neme een Rije ofte Heet-Stock/ langher als het Beelde is/ Daer op treck ick eene rechte linie 300 langh als het Beelt zal syn / alzo dat het eene eynde den top des hoofts roere / ende het ander eynde onder de sole des voets. Het Beelde sy dan langh ofte kort/ 300 treck ick tot elck een besondere linie/ en verdeple die oec sonderling/ ende daerom 300 dickwils ick hier na een deel in zynen getal neme/ 300 neme ic altyt de lenghte des gantschen Beelts / tusschen den top des hoofdes ende de solen der voeten. Alzo deele ic met vlijt wt dese lenghte/ dat dan in zyne getal nu een is/ van twee tot op vijftich ofte hondert deelen/ 300 vele icker behoefte / ende punctere die op het Linael ofte de Haet-Stock nevens de langhe Linie ende zetse al bob. n met het eene eynde de hoochte van den top des hoofdes ghelijck / ende tellense alle met hare Cijfferen/ als 2. 3. 4. etc. ende dooz desen wech worden wt de minste ghetallen de langhste deelen/ ende wt de meeste ghetallen de kortste deelen. Alzo is van de gantsche lenghde het halve deel 2. het derdendeel 3. het vierdedeel 4. etc. ende 300 voortaan ghelijck boden verhaelt is. Ende 300 ick het behoefte/ deple ick oock een jeghelijck deel/ het 30 lanc ofte kort/ in 300 veel deelen als ick wil/ tly effen ofte oneffen/ want wie zeer nau wil meten/ die moet kl. p. ne deelen maken/ want men kan met een bestemt deel niet alle dinghen af meten/ daerom zet ick hier somtijdes twee ofte driederley ghetallen te samen/ groot ofte kl. p. n/ effen ofte oneffen/ 300 ick op het beste toe-komen kan. Oock moghen zulcke ghetallen ghelijck ick hier na zette verkeert/ ende na een jeder 3 wel gh. vallen gezet ende ghebruyckt worden : Maer om te klaerder te verstaen/ wil ick den voorbeschreven depl. r voor ooghen stellen/ van desen Deplet moet te voren recht ende heel ghewis ghemaecte worden/ want anders zonder lange tijt ende veel moeyten toe-gaan/ zoude ick altyt jegelijcke lenghte eens benoemde deels/ int langhe tusschen den top des hoofts ende de voetsolen/ ondersoecken. Maer hoe ick de Beelden mete/ dat volghet hier na.

Erstelijck neme ick uip vooz/ eenen dicken/ groven boerschen Mensche te beschrijven/ die 7. hunder voeten langh zal wesen Daer toe trecke ick eenen rechte dwerse linie daer op stel ick de rechte liemen oprecht/ in behoortlijcker wyde van malck anderen/ een jeghelijck 300 langh als het Beeldt zal werden. De eerste ghebryck ick tot eenen Man van beyden te zien. De andere/ tot een Man van voren. De derde/ tot eenen van achteren te zien. Als dese liemen ofte paralel staen als dan mete ick eerst de lidmaten des Mans/ tusschen den top des hoofts ende solen der voeten/ dan doortreck ick de lenghte in 3. oprechte linien tot ghelijcke hoeken/ ende de selve lenghte der lidmaten/ ghelijcke met haren ghetallen ende Cijferen gheschreven worden/ zet ick buyten het Beeldt/ met effen oprechten linien/ op datmen se terfont kan kennen/ ende de lenghte der lidmaten lichtelijck kan vinden. Naer de voozmaeste deelen der dwers linien zullen dese zijn / doch weynich meer ofte minder : De eerste hooghte is den top/ de naeste linie daer onder/ noeme ick des Vooz-hoofts-linie/ de ander daer na/ de Soghbraen/ daer na de Neuse/ de kinne/ ende voortaan de Schouderen hooghte/ des Hals hooghte/ de hooghte der Borst/ de voozste Orselen / de achterste Orselen / de Borsten ofte Tepelen/ onder de Borsten in het weecke/ dan Nabel tot der Heupen/ eynde der Heupen/ eynde des Byncks/ op de Schaemte/ eynde der Schaemte ende der Billen/ de Dpen midden int bovenste dicke vant been/ daer nae buyten op de kinne/ binnen op de kinne/ midden in de kinne/ buyten onder de kinne/ binnen onder de kinne/ en de buytenste kuyten/ ende de binnenste kuyten de hooghte des ghewichts boven den Doet ende de kuyten te Enckelen onder het Scheenbeen/ daer naer de solen onder den Doet.

Zulcke woorden ofte namen / wil ick zetten by de oprechte linien aen haer eynden/ die de lenghte der lidmaten aenwysen/ op dat zuler lich elijck verstaen kan worden. Dese maniere zal ick dooz het gantsche Boeck / by alle Beelden ghebrycken.

Nu mete ick alzoo eerstelijck de lenghte der lidmaten.

Van den scheidel of te top des Hoofts. { tot de hooghte des Halskuyts een 10. deel/ en een 11. deel.
 { tot de hooghte der Orselen/ twee elfte deelen.
 { tot het eynde der Kinnen/ een sevendende deel.

Den werbelachter op het Hooft/ staet recht midden/ tusschen den top ende het voozhooft/ van de kinne opwaerdt/ tot daer het Hapz beghint boven het voozhooft/ is een tiende deel. Vandem ick in 3. ghelijcke velden/ het bovenste des Voozhoofts. Het ander/ tot den Soghen ende Neuse. Het derde/ tot den Bonte ende kinne.

{ tot op de hooghte der Borst/ een 30. deel.
 { tot onder de Orselen/ een dertigste deel.

Van den Halskuyt neerwaerts af { tot op de Tepelen der Borst/ een 10. deel.
 { tot onder de Borst/ een achten deel.
 { tot in het weecke der zijden/ twee 11. deel.

Van boven int weeck der syden nederwaerdt. { tot in den Nabel/ een veertichste deel.
 { tot het beghinsel der Heupen/ een tiende deel.
 { tot het eynde der Heupen/ een tiende deel.
 { tot op de Schaemte/ een achten deel.
 { tot het eynde der Schaemte/ een sefte deel.
 { tot het eynde der Billen/ een 10. ende 11. deel.

Van het eynde der Billen tot de dicke des Beens/ een achtenden deel.
 Van de voetsolē opwaerts tot onder de Enckelen/ een achten wintichste deel.
 Naer van de solen opwaerts aen het ghewicht/ een twintichste deel.

Als

Als ick nu het lijf des beeldts na de lenghte tot het eynde der Figuren/ ghemeten hebbe/ zoo wil ick navolghende het knie-ghelid/ aen zijn plaets *a. h. i.* daer wort het Beeldt dypderley onghelycke lenghte ghegheden/ namelijk het Lijf van de hooghte des Hals-kupls heen tot het eynde der Heupen/ is de eerste ende langhste. De ander/ van het eynde der Heupen tot midden in de knie/ is korter. De derde/ van het middel des knies tot het eynde des Scheen-beens/ is de alderkorte/maer de achterste leden/ zullen wat langher ende stercker zijn dan de voorste / ghelijck dat aen den Menschen te mercken is. Het Lichaem neem ick hier voor het langhste deel hoe wel van veel stucken verzameldt/ doch onghedeelt/ ende machtich ghenoech om de ander leden te beweghen. Dese dyp lenghten zullen zich verghelijckelijck teghen malckanderen houden / ghelijck de lenghte des Lijfs zich teghen de lenghte des bovensten Beens houdt / zoo moet oock de lenghte des bovensten Beens zich houden teghen de lenghte des Scheen-beens. Doch ick en ghebruyck die manier niet in allen Beelden/daer om wil ick dit alzoo maken :

Ik trecke eenen Triangel *a. b. c.* / *a. b.* zijn de Spden over dwers/maer *b. c.* oprecht/ alzoo dat *b.* een n rechten hoeck blybe/ Daer na deyl ick de optrechte Spden *b. c.* met 2. puncten *d. e.* in dyp ghelycke velden/ ende treck wt den hoeck *a. 2.* rechte linien in de twee puncten *d. e.* daer wt zoecke ick de verghelijkinghe als 300 :

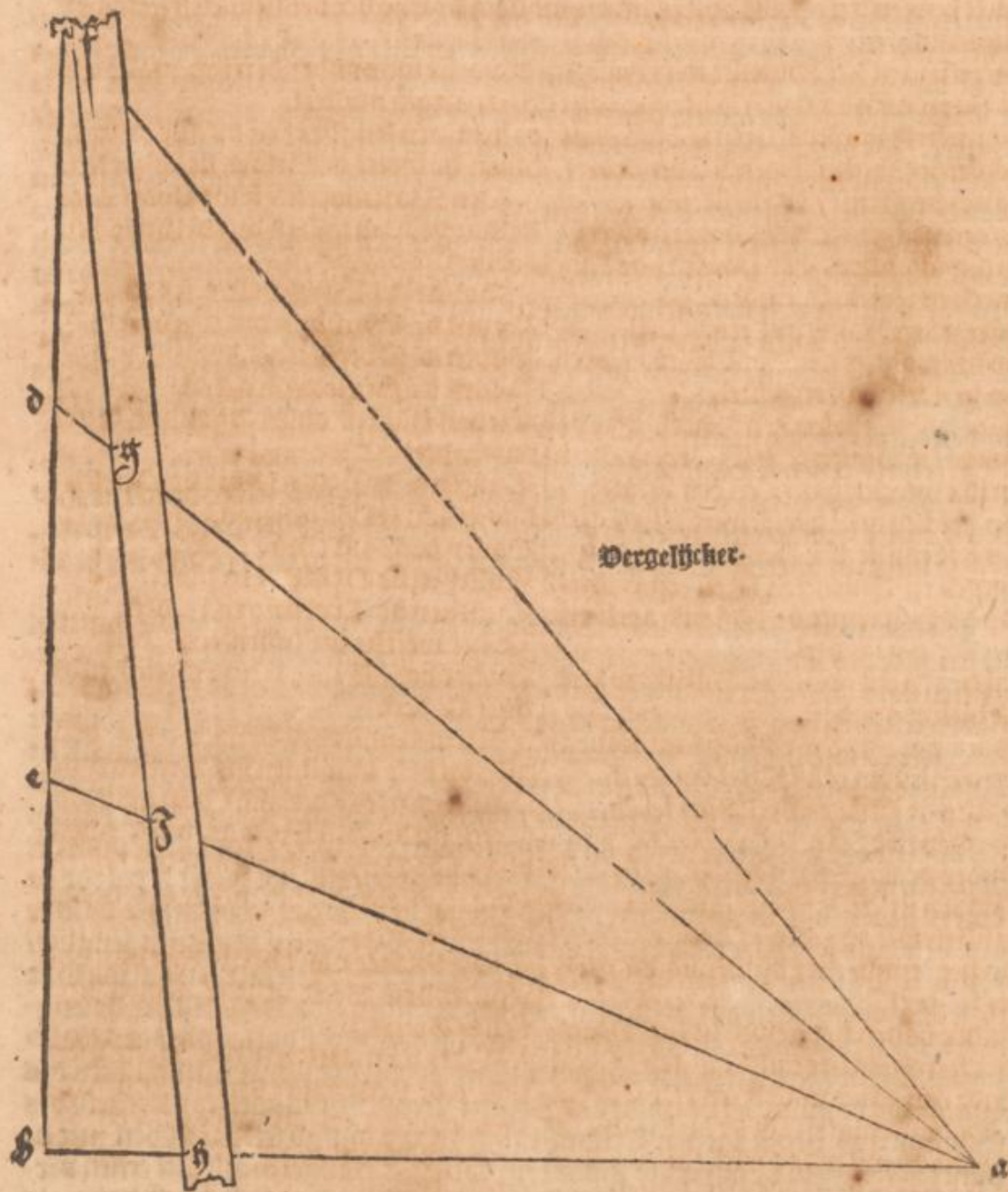
Ik neem een Schemer oft Schepder / en steek daer op met twee puncten de lenghte des Lijfs tusschen den Hals-kupl en het eynde der Heupen. Des gelijcken daer onder het eynde der buytenste Enckelen onder aent Scheen-been/ en betrecken den boven de puncten des Hals-kupls met een *f.* en de Heupen eynde met een *g.* maer het eynde des Scheen-beens met een *h.* Daer na neem ick de Rije ofte Schepder/ en leg die met de puncten *g.* op de linie *a. d.* des voorsz gemelden Triangels/ en laet dese puncten niet van de voorsz linie komen/ Doch draey ick de Rije oft Schepder alzoo op de linie *g. i.* ende weer / tot dat de punct *f.* boven aenroere des Triangels linie *a. c.* ende dat de onderste punct *h.* roerd de dwers linie *a. b.* Als ick dat alzoo ghedaen hebbe / als dan doorsnijdet de linie *a. e.* den Rije-schepder tusschen *g. h.* en maect met tzaemen des Lijfs lenghte/ dyp verghelijcker linie deelen/ en dese puncten mercke ick met een *i.* alzoo vind men dat 300 ghelijck de lenghte *f. g.* teghen de lenghte *g. i.* is/ 300 is ooc de lengte *g. i.* oock teghen de *i. h.* Alzoo merck ick by de punct *f.* de hooghte des Hals-kupls/ By de puncten *g.* het eynde der Heupen/ By het punct *i.* het midden des knies/ By de punct *h.* het eynde des Scheen-beens. Het is oock te mercken/ als ick mijnen Schepder in den Triangel legghen/ zoo buygh ick het boven met de puncten *f.* teghen de optrechte Spde *c. b.* Dese Triangel mach wel eenen verghelijcker ghenoecht worden/ Men kan hem oock verkeert ghebruycken / als men het veranderen ofte verkeeren wil. Door dese maniere worden oock veel andere profijtelijcke dinghen ghebonden/ ende int werck ghestelt / als mensche te recht ghebruycken kan. Nu zette ick de hooghte *i.* in het Beeldt / zoo ick hier na stelle/ en maect de knie aen de selve plaets/ daer na mete ick wijder / wt het midden des knies/ opwaerts op de knie een 21. deel.

Wt het middel des knies neerwaerts/ { een veertichste deel daer eynde ick de knie
twee negentiende deel daer eynde ick de buytenste kuyten.
een achte deel/ daer eynde ick de binnenste kuyten.

Ende eer ick nu voort vace/ zoo wil ick den Triangel / den Verghelijcker/ hier voor ooghen stellen :

A h j

Daer

Daer na make ick die lenghte des Arms / also hier na volghet / van het ghelid des orels / dat daer staet in de hooghte van den hals kopl / tot in den Ellenbooghe / is twee elften deelen / maer wt het lid des orels / tot aen het eynde des orels vleesch een thienden deel. Wt den Ellenbooghe tot het eynde des vinghers een vierdendeel / van het eynde des vinghers achterwaerts tot het eynde der Hant / een tiendendeel / doch die wil machte een neghendedeel langh maken. De lenghte der Lidmaten zijn boven aenghewesen.

Nu

van de Proportie des Menschens.

5

Du wil ick by de eerste oprechte linie / des van besyden ziende Mans / zijne dichte ten eersten op alle dwers linien / die door de lenghte der litmaten getogen zijn / aenwijzen.

Eerstelijck het bovenste in't hooft / op de naeste linie onder den top / make ick het hooft dick door den achtersten wervel / een neghende deel.

Boven het Doozhooft / een 14. en 15. deel. de litmaten lenghte / en op alle dwers-

Boven de Ooghbraen / een sevendedeel. linien / de breete des zelven deels / zetten.

Boven de Neuse / een achtendeel. Den Man maeck ick int hooft / op

Boven de kin en Hals / ooc een 8. deel. de linie des achtersten wervel breet / een

Den Hals onder het hooft ende kin / 10. deel.

maeck ick dick een 12. deel. Boven het Doozhooft / een 8. deel.

Boven den Halskruyl / een 9. deel. Boven de Ooghbraen / een 9. deel.

By de hooghte der Borst / twee 13. deel. Boven de Ooren / een 8. deel.

By de Orselen / een 6. deel. Boven de Neuse / een 10. deel.

Boven de Tepelen / een 6. deel. En den Hals is onder de kinne breet /

Onder de Borsten / een 12. en 13. deel. een 12. deel.

In het weecke / een 12. en een 13. deel. Tusschen de Leden onder de Orselen /

By het beginsel der Heupen / een 6. deel. boven den Halskruyl / een 5. deel.

By het eynde der Heupen over den Bupck en Billen / een 11. en een 12. deel. Boven de Borst / Dyp 10. deel.

Op de Schaemte des Mans / oock een Tusschen de Orselen / een 5. deel.

11. ende een 12. deel. Tusschen de Tepelen / een 15. deel.

En het Been onder de Billen / maeck In het weecke der Lyden / een 5. deel.

ick dick een 7. deel. By het beginsel der Heupen / een 9. ende

Maer daer onder midden int boven- twee 19. deel.

been / een 14. en een 15. deel. By het eynde der Heupen een 4. deel

Boven de knie / een 10. deel. ende op dese linie staen die Beenen inde

Midden in de knie / een 12. deel. Heupen een sefte deel wijt van malcan-

Onder de knie oock een 12. deel. deren / op de Schaemte oock een 4. deel

Midden in de kuyten daer het aen't maer dat Been by het eynde der Billen

dicksten is / een 20. en 21. deel. twee 17. deelen by het dichte des beens

By het eynde der binnenste kuyten / een 10. deel.

een 13. deel. Dese dichte van't been is het van vo-

Onder boven het gewicht des Voets / ren sienden Beelt acht te nemen bin-

daer het Been het dunste is / een 18. deel. nens Beens.

Ende den Voet maeck ick een 6. deel. Daer na maeck ick dat Been breet

Daer na maeck ick de dichte des sp- bob. n de knie een 12. deel midden in de

delijckē Arms inde Orsel / twee 21. deel. knie een 14. deel. onder de knie een 25.

Maer onder de Orsel een 13. deel. deel / midden indelkuyten een 22. deel en

In den Ellenboghe in de sterckte des een 24. deel.

Arms / oock een 18. deel. By het eynde des binnenste kuyten

Ende by de hant / een 32. deel. een 14. deel.

En de holle handt maeck ick dick een Onder int Scheenbeen een 2. deel.

30. deel. Door de Enckelen een 22. deel / ende

En in het afteekenen wil ic de Armen den voet booz een 15. deel.

beneben de beelden bezonder zetten / op Daer na maer ic die breeten des van

dat men daer door in de ander dingen voren siende Arms.

niet en verdwale. Onder de orselen een 18. deel.

Hier na wil ick de ander oprechte li- Achter den Ellenboghe een 21. deel.

nie / des van voren ziende Mans / tot Door den Ellenboogh een 16. deel.

Achter het gewicht der hant een 25. d.

En de open Hant/een 15. deel.

Daer na maect ick by de derde linie/
den van achter ziende Hans/ tusschen
de Orselen bzeet een 4. deel.

En de Splete van achteren opwaerts/
een 8. deel.

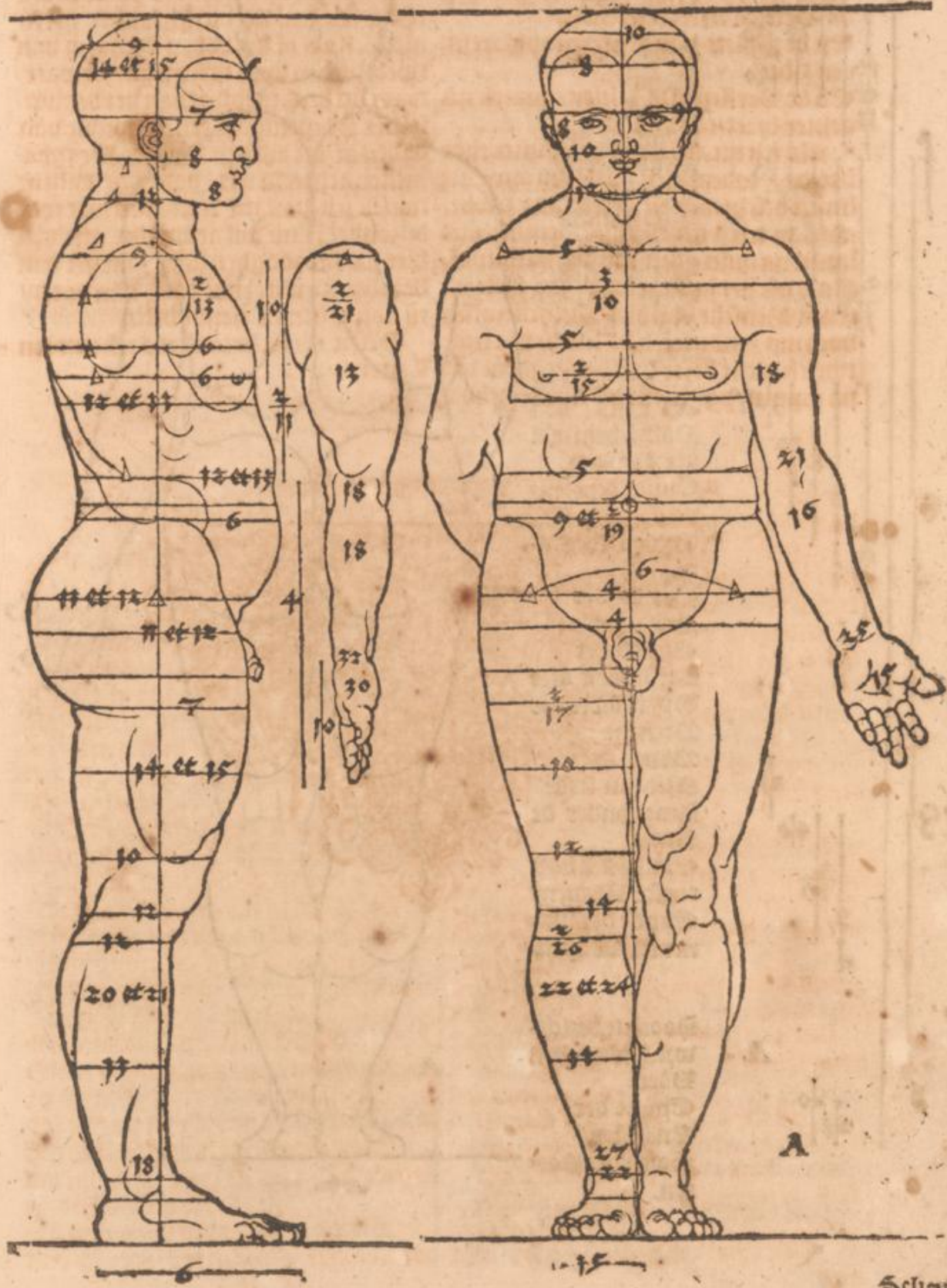
En de Versten ofte Hielen / maect ick
achter bzeet/een 24. deel.

Als ick nu alle lenghte / dichte ende
bzeede / ordentlijk by de dyp oprechte
linien beschreuen en geteekent hebbe/
als dan treck ick de ghestaltenisse met
linien na mijn goetduncken daer in/of-
te als ick het hebben kan/ zoo stelle ick
eenen Mensche van dier ghelijckenissen
booz my / ende treck de linien nae hen
twelck alrijt beter valt/ als tghene ick
na mynen eyghen sin ghemaect hebbe.

Oock ist sonderlingh aen te merck-
ken/ (als men de linien des Hans ghe-
staltenisse in treckt) hoe de Natuer den
Hans zoo meersterlyc ghemaect heeft/
ghelijck als of het boven Lichaem van
twee stucken opde beenen ghezet waer/
want op beyden syden van het beghin-
sel der Heupen/gaet eene Drouwe van
boven af/tot om den Suppek. Des ghe-
lijcken achterwaerts boven de Billen/
twelck ick dan int teekenen met eene
byzondere linie wil aentwisen/ghelijck
hier na vo oz ooghen staet / in het van
beyden ziende/ ende oock van voren/
en van achteren ziende beelt.

Desen Hans beteeckene ick met een
Letter A.

Schijnt.

re-
he-
den
eft/
van
er/
m-
an
he-
en/
ne
ick
an/
en

Du wil ick een sterck Boerachtich Wyf beschryven/ die seben haerder hoofden lanc is / ge-
lych den vorigen. Man swelch ick doe dooz de selve ordinantie / maer booz de drie Linien siel
ic inde selve plaets. Puncten daer mede ick die langte der Lidmaten mete / ende ick en dooz-
treck die selve puncten gene niet dwars Linien inde dicke noch bzeete des van bespden siende/
ooc van boren ofte van achteren ziende Beelts / maer ic set getal en ryseren aen de selve plaets
der dwars Linien by de puncten dewelcke aenwysen hoe dick ofte bzeet dat van bespden ofte
van boren siende Beelt aen die selve plaets moet zyn. Dese manier sal ic hier na by alle Beel-
den ghe bypucken, om dat de trecken ofte Linien niet te veel in malkanderen souden komen.

Du mete ick eerst die Leden nae der lenghte.

Van den scheidel tot de schouder leden een 10. deel ende twee 23. deel.

Maer van den Hoofst-scheidel tot den Hals-kupl 2. elfste deelen.

Van den Hoofst-scheidel tot het eynde des kins een 7. deel.

Vande kinne opwaerts tot de hoochte des achterste werbels vant Hoofst een 8. deel.

Maer vande kinne opwaerts tot het eynde des Doozhoofst een 10. deel.

Dese 10. deelen deple ic in drie gelijcke deelen / in het bovenste siel ick het Doozhoofst / in het
ander Neuse / Oogen ende Ooren / in het derde. Doot ende kin / ende onder de kinne maecke
ick het Pleesch beter nederwaerts.

Vande hooghte des Hals-kupls tot

in het weecke des Tijfs een 5. deel.
onder de Bozst een 7. deel.
op de Cepelen een 9. deel.
onder de voozste Cepelen een 15. deel.
op de hoochte de Bozst een 28. deel.

De Orselen zyn achter altyt wat leegher als booz.

Van het weecke des Tijfs tot

inden Nabel een 22. deel.
het eynde der Heupen een 9. deel.
het eynde des Dupckls een 8. deel.
het eynde des schaemte een elfste deel.
het eynde der Aers-billen een vyfste deel.

Vande Doetselen opwaerts tot de hoochte der splete ofte reers een 20. deel.

Maer vande solen tot de buptenste Enckelen des scheenbeens een 28. deel.

Van het eynde der Enckelen opwaerts tot midden in de kinne twee 9. deelen.

Ofte ick sette de kinne dooz den vergelijcker / gelijck daer booz / soo wort de kinne leegher
dan te boren maecht / igene ghy wilt / wt het middel des kins opwaerts een 30. deel / daer
eynde ick de kinne desgelijcks een 30. deel daer onder eynde ic het onderste des kins. Wt het
midden des kins opwaerts een 8. deel / daer eynde ick die kupten / ende den voet maecke ick
lanck een 6. deel. Daerna make ic den Arm lanck wt het Orsel-lid tot den Elleboog twee 17.
deelen / wt den ellenboge tot het eynde des Vingers een vierden deel.

Van het eynde des Vingers tot het gewricht des Want een thiende deel.

Gelijck ick de lenghte der Lidmaten aengewesen hebbe / soo mete ick in de plaets de dicke
van des bezynen siende Beelts by de puncten der boozgesette langhte.

Dat van bespden siende Hoofst / maecke ick
dooz de puncten des achterste werbels dick een
negende deel.

Mercht soo altyt op die puncten soo en sult
ghy niet ddolen.

Maer by het punctgen des Hoofst een 24
deel ende een 15. deel.

Boven de Ooghzaen ooc een 14. en 15. deel.

Boven t Hoofst ende Neus een 8. deel.

Boven de kin ende Hals ooc een 8. deel. En
den Hals een 12. deel.

Maer by den Halskupl een 10. deel.

By de hooghte der Bozst een 7. deel.

By de Orselen twee 13. deel.

Boven de Cepelen een 12. en een 13. deel.

Onder de Bozsten een 7. deel.

In het weecke een 7. deel.

By den Nabel een 10. en een 11. deel

By het eynde der Heupen een 8. ende een
10. deel.

Het Been onder de Aersbillen / een 7. deel.

Boven de kinne twee 10. deel /

Midden in de kinne een 12. deel.

Onder de kinne / ooc een 12. deel.

Midden onder de kupten / een 20. ende
een 22. deel.

By het eynde der kupten een 12. deel.

Het Been onder / recht boven den Doet / een
18. deel.

Daer na maech ick de dicke des van be-
spden zierenden Arms.

In de Orsel / een 11. deel.

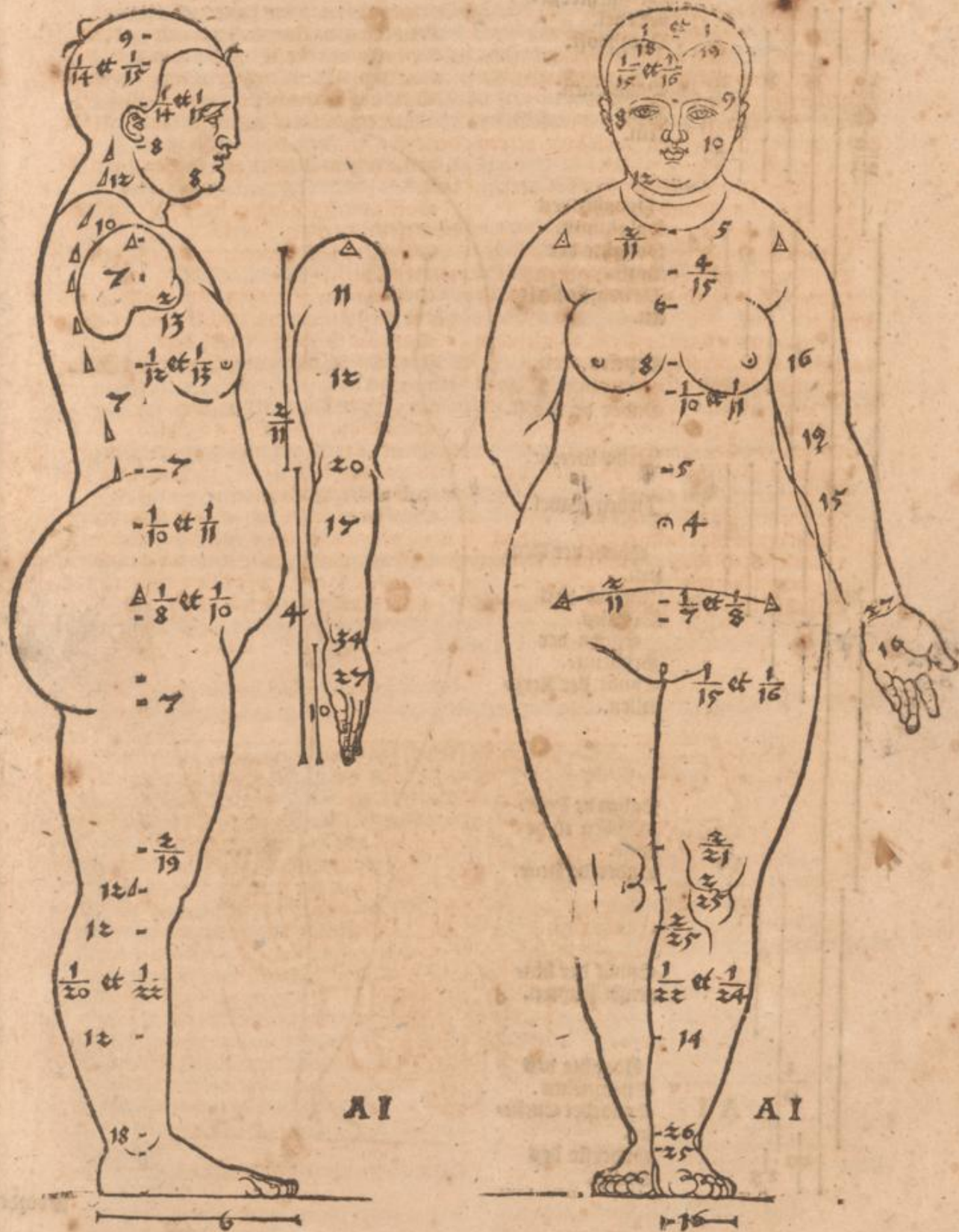
Onder

Onder de Orsel een 12. deel.
 In den Elleboghe een 20. deel.
 Dooz den Ellenboghe een 7. deel.
 By de Hant/ een 34. deel.
 Ende het hol der Hant/ een 27. deel.
 Daer na make ick de bzeede der deelen des
 van voren zienden Wyfs/ by alle puncten die
 by de oprechte linie staen.
 Dat van voren ziende Hoofst/ maech ick by
 den achtersten werbel des Hoofsts bzeedt/ een
 18. en 19. deel.
 Boven het Doozhoofst/ een 15. en 16. deel.
 Boven de Ooghbaen/ een 9. deel.
 Boven de Ooren een 8. deel.
 Boven de Neuse/ een 10. deel.
 Den Hals onder de kin een 12. deel.
 Boven het Schouder vleesch/ by den Hals-
 kupp/ een 5. deel.
 En daer onder staen de Orsel Ghelederen
 wijt van malckanderen twee 11. deel.
 En ick make de Orselleden boven de Doozst
 bzeet/ vier 15. deel.
 Tusschen de Orselen een 6. deel.
 Tusschen de Cepelen een 8. deel.
 Onder de Doozsten/ een 10. en een 11. deel.
 In het werckie een 5. deel.
 Boven den Nabel/ een 4. deel.
 By het eynde der Heupen een 7. en 8. deel.
 Op dese linien/ staen de Ledden der Heupen
 wijt van malckanderen twee 11. deelen.
 En het Been by het eynde der Schaemte/

make ick bzeet een 15. en 16. deel.
 Boven de kinie/ twee 21. deelen.
 Midden in de kinie/ twee 25. deel.
 Onder de kinie oock twee 25. deelen.
 Midden in de Wapen een 22. en 24. deel.
 By het eynde der Wapen een 14. deel.
 Het Been boven 't ghewricht/ een 26. deel.
 Dooz by de Enckelen een 25. deel.
 Maer den Doet maech ick bzeedt/ een 16.
 deel.
 En achter de Derffen ofte Hielen/ een 18.
 deel.
 Oock maech ick achter het Wyf/ tusschen
 de Orselen bzeet/ een 5. deel.
 Den Hers van beueden opwaerts ghesple-
 ten/ een 6. deel.
 Den van voren zienden Arm/ make ick on-
 der de Orselē nederwaerts bzeet/ een 16. deel.
 By den Ellenboghe/ een 19. deel.
 Dooz den Ellenboge/ inde bzeete des Arms
 een 15. deel.
 Dooz by de Hant/ een 27. deel.
 Ende de open Hant/ een 16. deel.
 Daer na treck ick in dit ghemerck/ de ghe-
 stalt linie des Wyfs/ van besyden ziende/ ooc
 van voren en van achteren.
 Ende zeer nau zal men acht daer op nemen/
 waer de ghestalt linien/ neffen dit ghemerck/
 engher ofte wyder gheroken worden/ Alzo
 ick dat hier novolghende hebbe afgeteeckent/
 Ende dit Wyfs teecken is A j.

van de Proportie des Mensche.

25 Scheydel

Schepdel des
Hoofst.
Den achtersten
Werbel.
Doozhoofst.

Ooghbræen.
Pens.
Lin.

Hooghte des
Halshupst.
Hooghte der
Borst.
De voozste Orse-
len.

Tepelen.

Onder de Borst.

In het tweeke.

In den Nabel.

Epnde der Heu-
pen.

Epnde des
Bupchst.

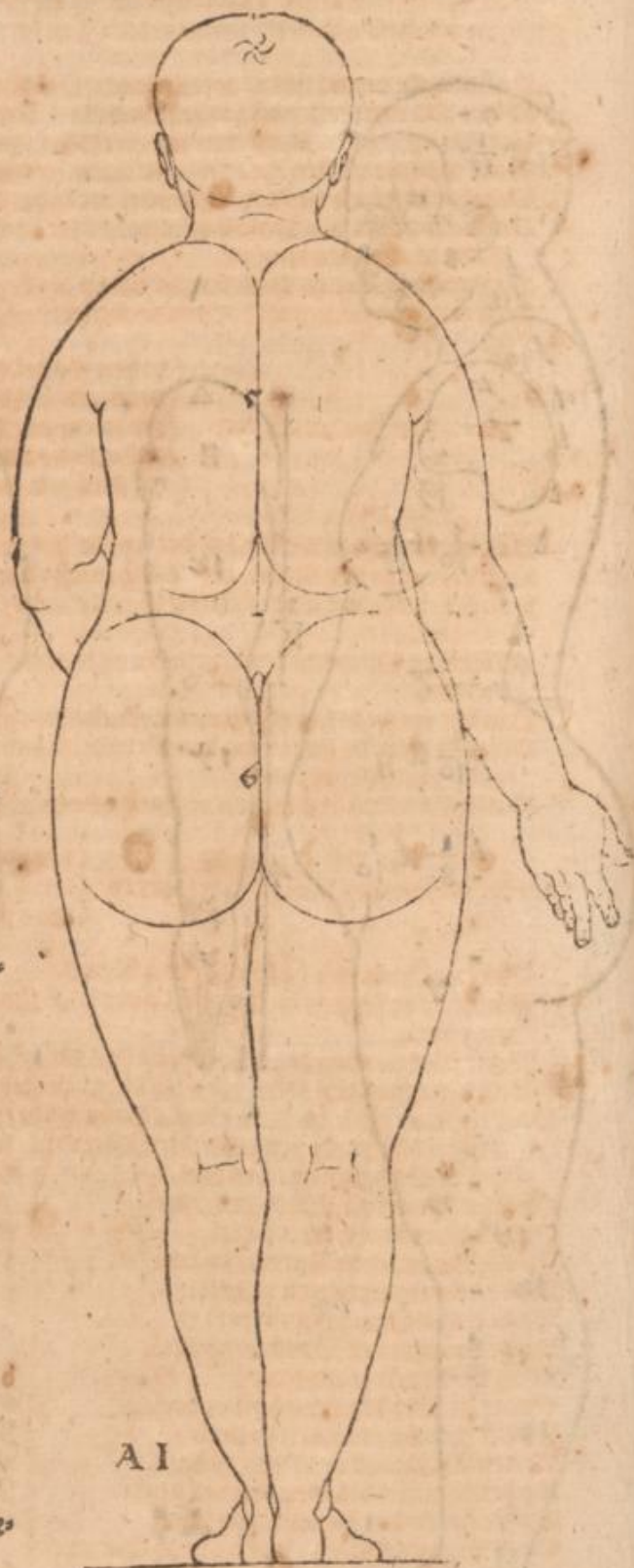
Epnde der
Schacnte.

Epnde der Aerg-
billen.

Boben de Linie.
Midde in de
Linie.
Onder de Linie.

Epnde der bin-
nenste kupten.

Hooghte des
Ghetwichts.
Epndeder Enche-
len.
Onderste des
Doets.

Doozhoofst

Doozder wil ick eenen Man beschryven die zal 8. spnder Hoofden langh worden daer in ghebruyck ic dese nabeschryven manier: Ick mete eerstelyck de lenghte der Lymaten alsoo:

Van den Schepdel des Hoofst tot den Halskupl een 6. deel.
 Maer van den Schepdel tot het eynde des kins een 8. deel.
 Van het eynde des kins opwaerts tot het eynde des Doozhoofst een 10. deel.
 Daer in deple ick het Lenghezicht na de lenghte als dooz verhaelt.
 Doozder mete ick van den Schepdel tot in het weecke des Lys een 3. deel.
 Van de hooghte des Halskupls tot onder de Orselen een 14. deel. Maer op den Ringhe
 staen de Orselen leegher.
 Van de hooghte des Halskupls tot op de Cepelen een 10. deel.
 Van den Hoofschepdel tot aen de Splytinghe des Mans een 1. deel.

Van het weecke tot

}	in den Pabel een 29. deel.
	het beginsel der Heupen een 18. deel.
	het eynde der Heupen een 20. en een 18. deel.
	op de Schaemte twee 12. deelen.
}	tot het eynde der Hersbillen een 10. en 11. deel.

Van het eynde der Billen tot het eynde der Pieren een 40. deel.
 Van het eynde der Billen tot de Dpen ofte dichte des Beens een 15. deel.
 Van het eynde der Doetselen op waerts tot de buptenste Enckels des Scheenbeens een
 27. deel.
 Maer van het eynde der Enckelen opwaerts tot op de hooghte des Ghetwichts een
 21. deel.
 Van het eynde der boozghemelde Enckelen opwaerts tot midden in de knie een 14. deel.
 Ofte ick zette de knie dooz den Verghelecker aen zyn plaets ghelyck by het eerste Beel
 aen ghewesen is.
 Van het midden des knies opwaerts een 30. deel. Daer eyndet de knie.

Wt het midden des knies neerwaerts

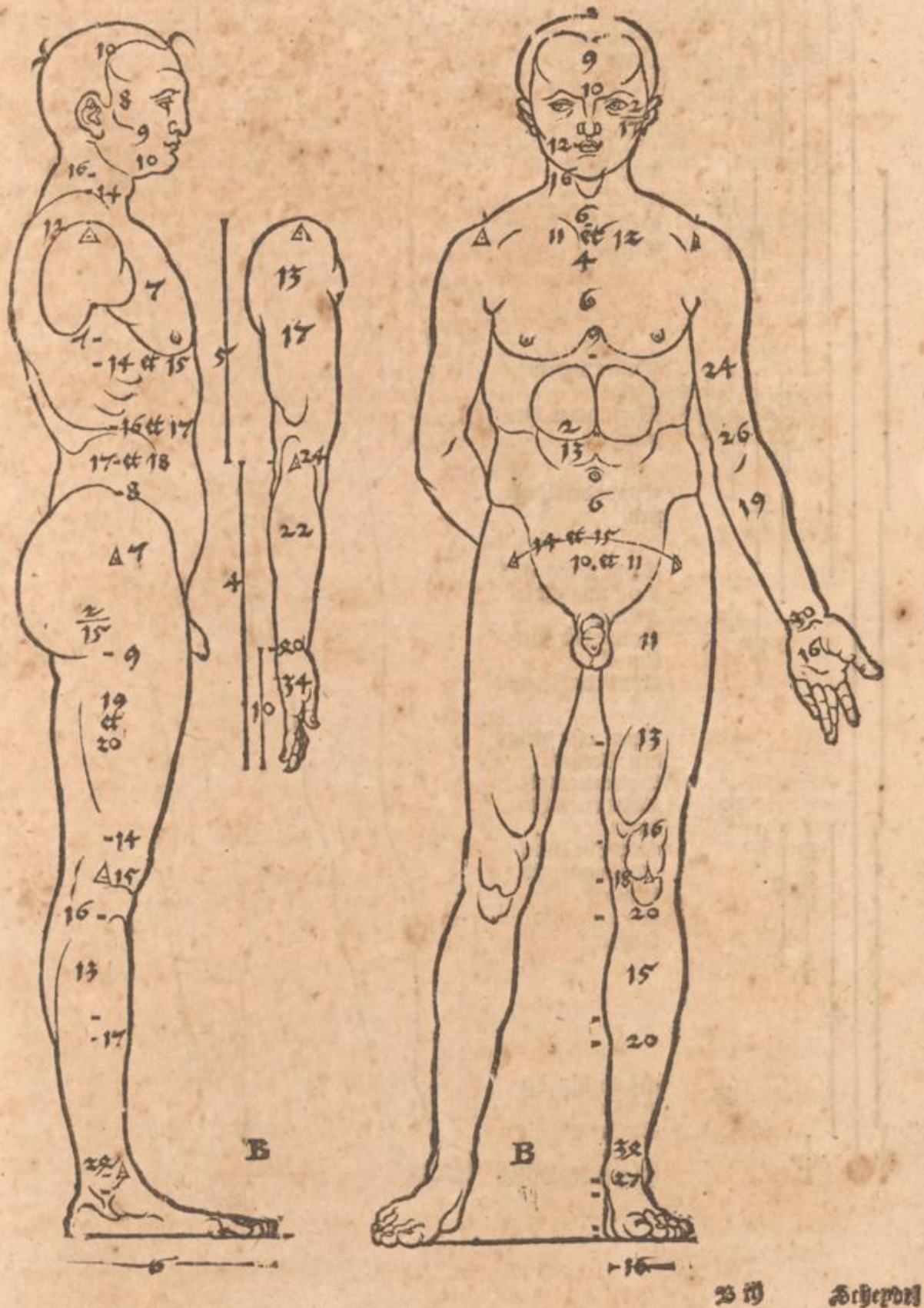
}	een 30. deel daer eyndet de knie.
	een 9. deel daer eyndet de buptenste kuypten.
	een 19. en 16. deel daer eyndet de bunneste kuypten.

Daer nae make ick de lenghte des Arms.
 Van de hooghte des Halskupls daer de Schouder-leven in staen tot in den Ellenboghe
 een 5. deel.
 Van den Ellenboghe tot het eynde des Vinghers een 4. deel.
 Van het eynde des Vinghers tot int ghewicht der Pant een 10. deel.
 Daer nae maech ick de dichte des Mans na der spden.
 In het eerste punt des achtersten Werbels dick een 10. deel.
 Ober de Sogghzaen een 8. deel.
 Ober het Hoofst en Peuse een 9. deel.
 Ober kin en Hals een 10. deel.
 Den Hals onder de kin een 16. deel.
 Beter nederwaerts een 14. deel.
 By den Halskupl een 12. deel.
 By de hooghte der Bozst een 7. deel.
 Ober de Cepelen een 7. deel.
 Onder de Bozsten een 14. en 15. deel.
 In het weecke een 16. en 17. deel.
 Bobenden Pabel een 17. en 18. deel.
 By het beginsel der Heupen een 8. deel.
 By het eynde der Heupen een 7. deel.
 Ober Been en Billen tot op de Schaemte/
 ten 15. deel.
 En het Been maech ick onder de Billen dick/
 een 9. deel.
 Midden int bobenste Been een 19. en 20. deel.
 Op de knie een 24. deel.
 Midden in de knie een 15. deel.

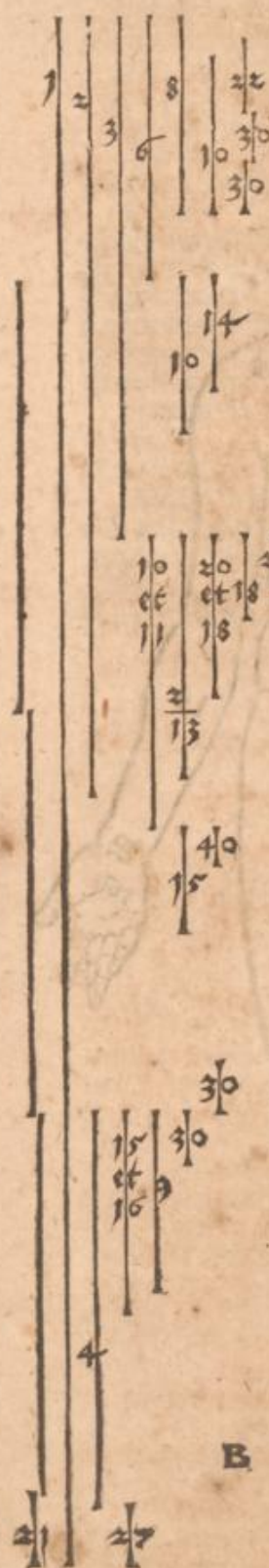
Onder de knie een 16. deel.
 Midden in de kuypten een 13. deel.
 By het eynde der kuypten een 17. deel.
 Onder by den Doet een 24. deel.
 En den Doet maech ick lanck een 6. deel.
 Daer nae maech ick den Arm nae der spden
 dick.
 In de Orsel een 13. deel.
 Onder de Orselen een 17. deel.
 In den Ellenboghe een 24. deel.
 Dooz den Ellenboghe een 22. deel.
 Int Ghetwicht der Pant een 40. deel.
 En de holle Pant een 34. deel.
 Daer nae maech ick by alle punten de hzee-
 ten des van boren zinden Mans alsoo:
 Int Hoofst boven de stern ofte Doozhoofst/
 een 9. deel.
 Boben de Sogghzaen een 10. deel.
 Boben de Soren een 17. deel.
 Boben de Peuse een 12. deel.

Den Hals is onder de kinne een 16 deel.
 By den Halsknyl maech ick de Schouderen
 bzeet een 6 deel.
 Daer onder staen de Orsel leden ofte Schou-
 deren wyjt van malchanderen een 11 ende
 12 deel.
 De Boorst maech ick boven de Orsel bzeet een
 4 deel.
 Tusschen de Orselen / een 6 deel.
 Tusschen de Cepelen / een 9 deel.
 In het weecke twee 13 deelen.
 By het beghinsel der Heupen een 6 deel.
 By het eynde der Heupen een 10 en 11 deel.
 In dese hooghte staen de Beenen in de Heu-
 pen wyjt van malchanderen / een 14 en 15
 deel.
 Ende het Been maech ick boven onder de
 Billen bzeet / een 11 deel.
 By de Oyen ofte dichte des beens / een 13 deel.
 Boven de kinne een 16 deel.
 Midden in de kinne / een 18 deel.
 Onder de kinne een 20 deel.

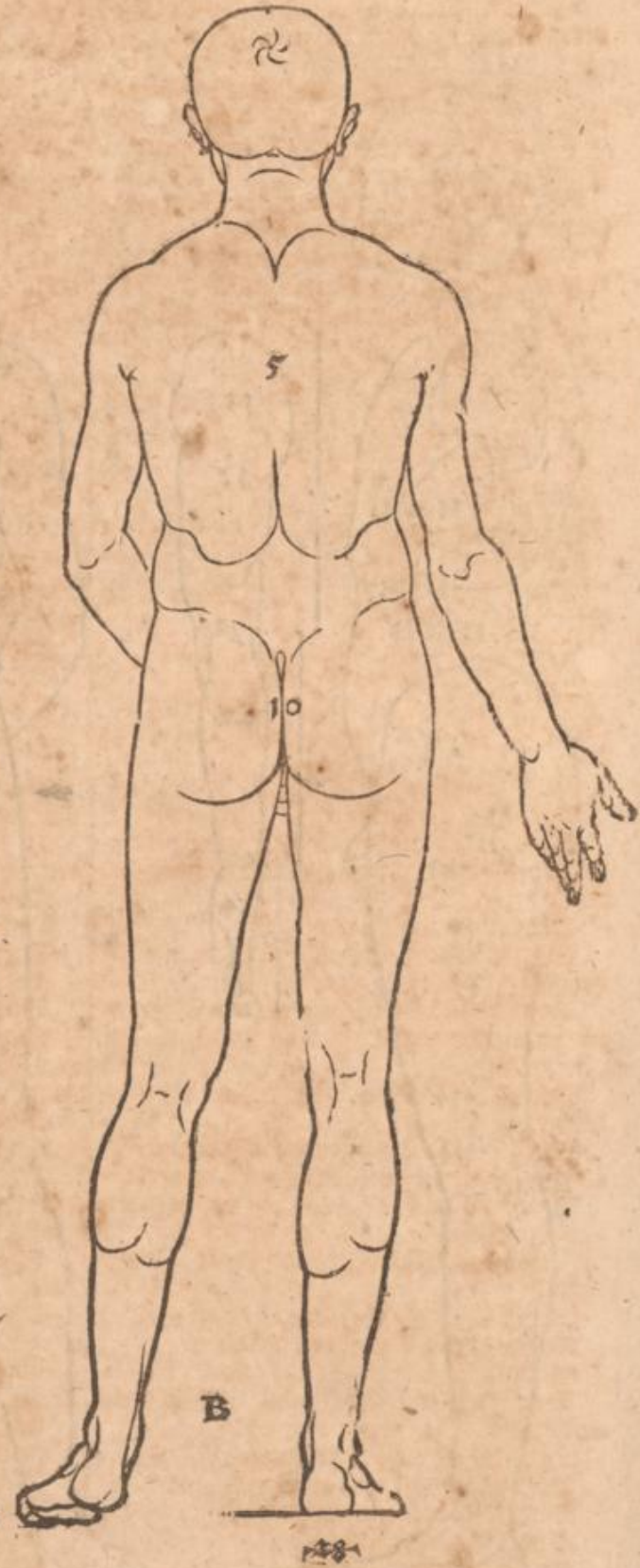
Midden in de knuyten / een 15 deel.
 By het eynde der knuyten een 20 deel.
 Maer het Been boven het Ghewricht des
 Voets maech ick bzeet een 34 deel.
 En dooz de Enckelen een 27 deel.
 Maer den Voet booz een 16 deel.
 Daer na maech ick den Arm onder de Or-
 selen midden in de Muis bzeet / een 24 deel.
 Achter den Ellenboghe / een 26 deel.
 Dooz den Ellenboghe / een 19 deel.
 By het ghewricht der Pant / een 30 deel.
 En de open Pant van binnen / een 16 deel.
 Den van achteren zienden Man / make ick
 tusschen de Schouderen bzeet / een 5 deel.
 En het achterste opghespletten een 10 deel.
 De Derffen ofte Dielen / maech ick bzeet / een
 28 deel.
 Daer na treck ick de ghestalt linien / by als
 te vermerckte puncten desen Man na der sp-
 den van voren / ende van achteren te zien / ghe-
 lyck hier na opghe trocken staet.

it des
e Or
deel.
rel.
ke ick
deel.
rel.
t/ een
op als
er sp
ighe

Scherdel/
Doozhoofst/
Ooghbaen/
Neuse/
Ain/
Halskupl/
Orselen/
Cepelen/
In het weecke/
Navel/
Beghin der Heu-
pen/
Eynde der Heu-
pen/
Op de Schaemte
Sphittinghe des
Mars/
Eynde der Bil-
len/
Eynde der Nieren
Oyen ofte dichte
des Beens/
Boven de knie
Midden inde
knie/
Onder de knie/
De buytenste
kuyten/
De binnenste
kuyten/
B Ghetwicht op
den Doet/
Enckelen/
Platte des Doets

Hier na wil ick den vooꝛbeschreuen Man een ghelyck matich Wijs beschryuen / die zal ooc acht haerder Hoofden langh wesen / daer toe ghebruyck ick dese nabeschreuen ordeninghe.

Ik mete eerstelyc de lenghte der Lidmaten:

Van der hooghte der Schepdel / tot in den Halskruyl een 6 deel.

Wederom van de hooghte der Schepdel / tot het eynde des kins een 8 deel.

Van het eynde des kins opwaerts / tot het eynde des Dooꝛhoofst / een 10 deel.

Dese 10 deelen depl ick oock in 3 ghelycke deelen / als vooꝛ verhaelt is tot het Dooꝛhoofst / Peus en kin / die ghelyck te deelen.

Wt den Halskruyl tot het weecke / zet ic een 5 deel.

Tot onder de Orselen / een 16 deel.

Tot op de Cepelen / een 11 deel.

Tot onder de Woꝛst / een 9 deel.

Wt het weecke tot het eynde der Billen een 11 en 12 deel.

Tot het eynde der Schaemte / een 13 en 14 deel.

Tot het eynde der Heupen een 10 deel.

Tot in den Pabel een 40 deel.

Van het plat des Doets opwaerts tot onder aen de Enckelen des Scheenbeens / een 30 deel.

Tot de hooghte des Gewichts / een 21 deel.

Tot midden in de kinie een 8 en 9 deel.

Of ic zet de kinie vooꝛ de kinie aende plaets wt het midden des kinies / opwaerts / een 26 deel.

Daer eynde ick de kinie.

Wt het midden des kinies nederwaerts tot het eynde der kuyten / zet ick een 8 deel.

Daer na maeck ick de lenghte des Arms / wt het Schouderghelide tot den Ellenboghe een 5 deel.

Van den Ellenboge tot het eynde der Vingheren een 4 deel.

Van het eynde des Dingers achterwaerts / tot het Ghewicht des Hants / een 10 deel.

Daer na maec ic de dicte des van bezpden zierenden Wijs.

In't Hoofst boven het Dooꝛhoofst / een 9 deel.

Boven de Ooghzaen / een 16 en 17 deel.

Boven de Peuse / twee 19 deelen.

Boven Hals en kin / een 11 deel.

Den Hals maeck ick onder de kin dick / een 17 deel.

By den Halskruyl / een 14 deel.

Boven de Woꝛst / een 9 deel.

Boven de Cepelen / een 8 deel.

Onder de Woꝛsten / een 9 deel.

In het weecke een 9 deel.

Boven den Pabel een 8 deel.

By het eynde der Heupen / een 6 deel.

En het Been boven de Aersbillen / twee 17 deelen.

Boven de kinie / een 14 deel.

Midden in de kinie / een 16 deel.

Midden in de kuyten / een 14 deel.

By het eynde der kuyten / een 18 deel.

Maer t Been boven het Ghewicht / een 28 deel.

Dooꝛ de Enckelen / een 17 deel.

En desen Doet maeck ick langh / een 7 deel.

Daer na maec ic de dicte des Arms.

In de Orselen / een 14 deel.

Onder de Orselen / een 18 deel.

Achter den Ellenboghe / een 26 deel.

Dooꝛ den Ellenboghe / een 24 deel.

By het ghelide des Hants / een 40 deel.

En de Hant int holle / een 36 deel.

Daer naer maeck ick de bzeedte des van boren ziende Wijs / alsoo: Het Wijs in het punt des Dooꝛhoofst / bzeet twee 19 deelen.

Boven de Ooghzaen / een 10 deel.

Boven de Peuse / een 12 deel.

En den Hals onder de kin / een 17 deel.

Boven het Schouderbleesch by den Halskruyl / een 7 deel.

Daer onder staen de Schouderleden wijs van malcanderen / een 7 deel.

Maer de bzeete boven de Woꝛst en Orselen / een 9 en 10 deel.

Tusschen de Orselen / een 7 deel.

Tusschen de Cepelen / een 10 deel.

In het weecke / een 7 deel.

Boven de Pabel / twee 11 deelen.

By het eynde der Heupen / een 9 en 10 deel.

En op des kinie siel ic het Been en Heupen / een 7 deel wijs van malcanderen / en het Been maek ic onder de Schaemte neerwaerts / bzeet een 10 deel.

Boven de kinie / een 15 deel.

Midden in de kinie / een 18 deel.

Midden in de kuyten / een 16 deel.

By het eynde der kuyten / een 19 deel.

Maer het Been by het Ghewicht / een 34 deel.

Dooꝛ de Enckelen / een 29 deel.

Onder de Enckelen / een 31 deel.

En den Doet maeck ick vooꝛ bzeet / een 20 deel.

Daer na maeck ick den van boren zierenden Arm in de Mups / bzeet een 24 deel.

Achter den Ellenboghe / een 28 deel.

Dooꝛ den Ellenboghe / een 22 deel.

By het Ghewicht der Hant / een 34 deel.

En die open Hant / een 20 deel.

Daer na maeck ick het van acht eren zien- de Wijs / tusschen de Orselen / bzeet / twee 13 deel.

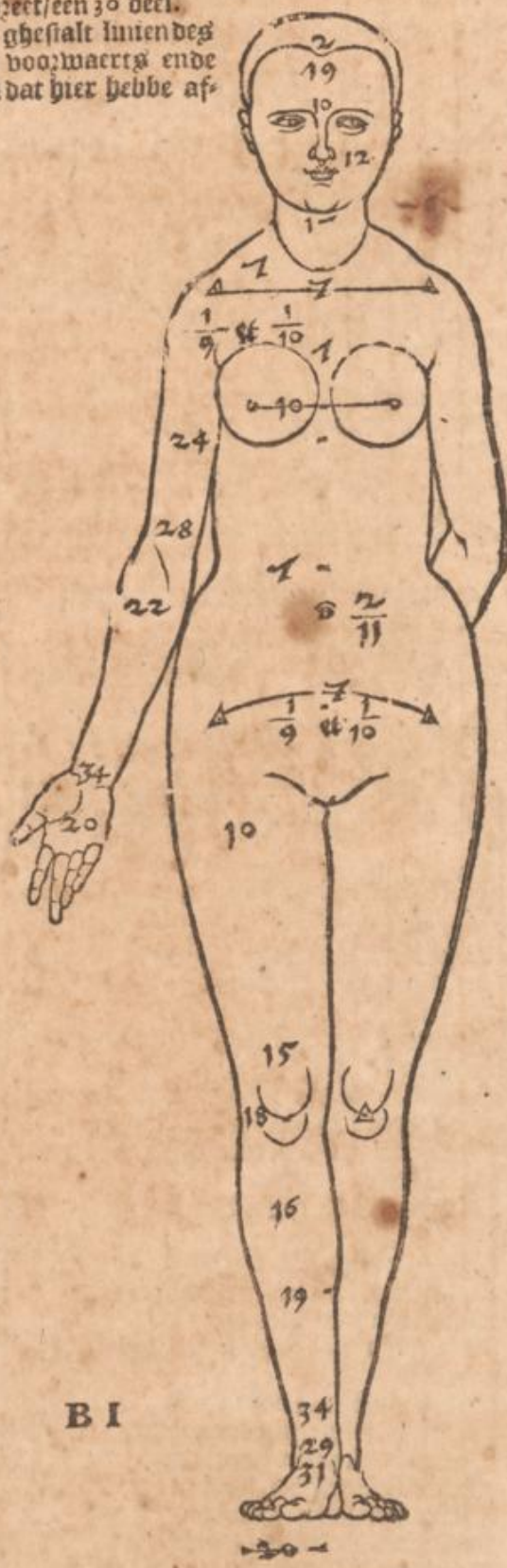
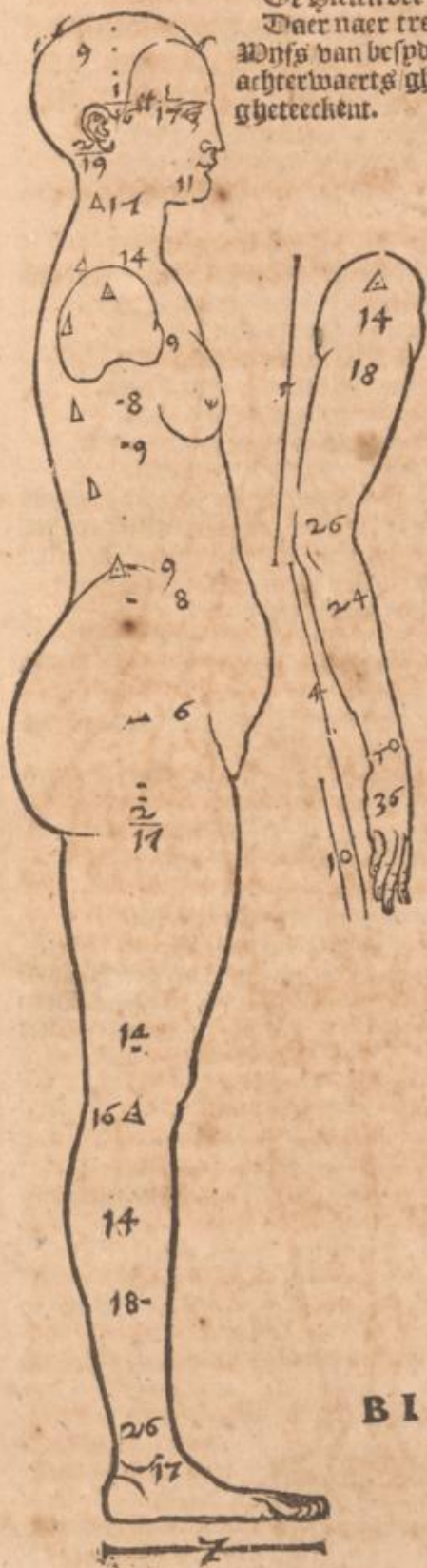
W iij deel /

Het eerste Boeck

deel en den Aers van onderen opghespleten
 een 9. deel.

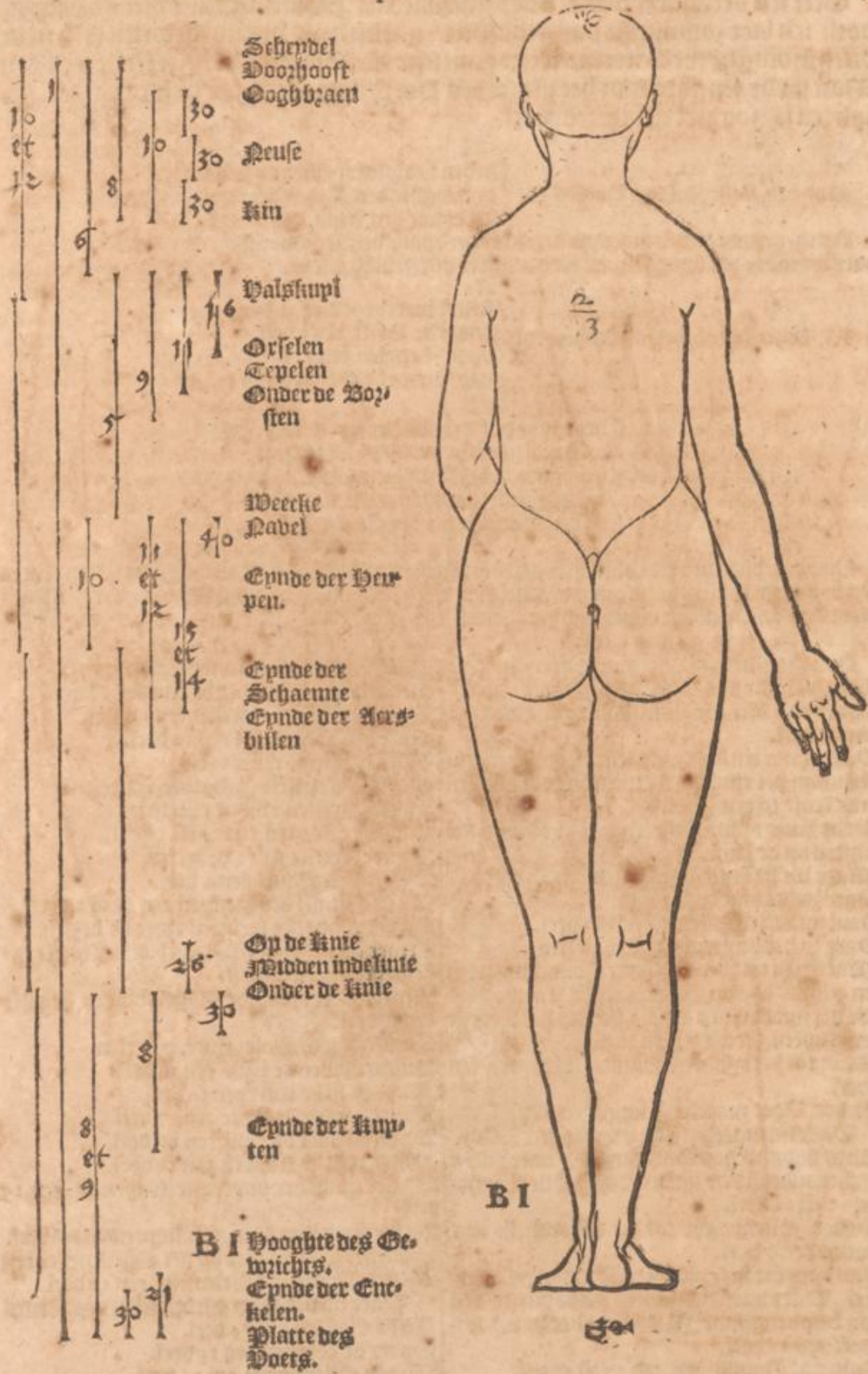
De Hiel der Doeten breekt een 30 deel.

Daer naer treck ick de ghesalt linnen des
 Wvns van bespden ziende voorwaerts ende
 achterwaerts ghelyck ick dat hier hebbe af-
 gheteekent.

BI

BI

Ofte ick verandere dese 2. vooz-ghemaecte Beelden/ghelijc hier na volghet/
doch ick laet zommighe deelen blijven/ ghelijc als voren/ dewelcke ick in de
beschrijvinghe mede noem/en het gantsche Beelt beschrijve. Eerstelijc den
Man na de lenghte/van het platte des Doets opwaerts 300 Wijt den Man ge-
spleten is/300 ziet een tweede deel.

Dan den Schepdel des Hoofst tot { in den Halskuyt twee 11 deelen.
de hooghte des Schouderbleesch een 7 deel.
het eynde des Arms een 8 deel.
Van het eynde des Arms opwaerts tot het eynde des Doozhoofst een 10 deel.
daer wt make ick dyp ghelycke deelen/als te voren verhaelt is.

Wt de hooghte des Halskuyts tot { in het weecke twee 11 deel.
onder de Bozst een 9 deel.
op de Tepelen een 11 deel.
vooz onder de Orselen een 16 deel.

Wt het weecke tot { het eynde der Aersbillen een 12 en 13 deel.
op de Schaemte een 17 en 18 deel.
het eynde der Heupen een 10 deel.
int beghinsel der Heupen een 24 deel.
in den Pabel een 35 deel.

Dan het eynde der Aersbillen nederwaerts heen af een 40 deel daer heeft het Been achter
een besonder indiepinghe maer van het eynde der Aersbillen onder zich een 14 deel / Daer
maeck ick de Open int bobenste vant Been.

Dan het plat des Doets opwaerts met 10
tot de hooghte des Ghetwichts een 22 deel.
Maer van den Sool des Doets opwaerts/
een 32 deel.

Daer eynde ick de Enckelen aen het Scheen-
been/van het eynde der Enckelen tot midden
in de knie is een 4 deel.

Wt de knie opwaerts een 20 deel/daer is het
kuyten op de knie.

Maer wt de knie bobensich een 30 deel.

Daer is het binnen op de knie.

Dant midden des knies een 80 deel.

Daer is het kuytenste onder de knie.

Maer van midden des knies onderwaerts/
een 40 deel. Daer is het onder de knie.

Wt het midden des knies hen tot het wterste
der kuyten zet ick een 10 deel.

Maer tot het eynde der binnenste kuyten een
9 deel.

En den Doet maeck ick langh een 6 deel.

Daer na maeck ick de lenghte des Arms/
van de hooghte des Halskuyts / daer onder
de Schouderleden staen tot den Ellenboghe/
een 10 en 11 deel.

Wt den Ellenboghe tot het Ghetwicht des
Hants een 7 deel.

Van daer tot het eynde der Vinghers / een 10
deel. Daer naer verandere ick de dichte des
van bespdenziende Mans / ober het Dooz-
hoofst een 10 deel.

Boben de Oogbjaen een 17 en 18 deel.

Ober de Aruse en Hoofst twee 19 deelen.

Ober kin en Hals een 10 deel.

Maer den Hals onder de kin een 17 deel.

By het Schouderbleesch een 15 deel.

Ober den Halskuyt een 12 deel.

Ober de Bozst een 8 deel.

Ober de Tepelen/ook twee 15 deelen.

By de Orselen/twee 15 deelen.

Ober de Bozsten een 15 en 16 deel.

In het weecke twee 19 deelen.

Boben den Pabel een 9 deel.

By tbeghinsel der Heupen een 16 en 17 deel.

By het eynde der Heupen/twee 15 deelen.

Maer de dichte des Beens / onder de Aers-
billen een 19 en 20 deel.

Nederwaerts by de Open binnen beens /
een 10 deel.

Kuyten op de knie / twee 27 deelen.

Binnen boben de knie een 14 deel.

Midden in de knie een 16 deel.

Kuyten onder de knie een 17 deel.

Binnen onder de knie een 16 deel.

Midden in de kuyten een 14 deel.

By het eynde der kuytenste kuyten / een 15
deel.

By het eynde der binnenste kuyten een 16 deel.

En het Been onder by het Ghetwicht / een
26 deel. Dooz het Ghetwicht / een 10 deel.

Daer na verandere ick de dichte des Arms
In de Orselen een 14 deel.

Onder de Orselen een 19 deel.

In den Ellenboghe een 26 deel.

Dooz den Ellenboghe / een 25 deel.

Int Ghetzicht der Vant/een 44 deel.
 En de holle Vant een 34 deel.
 Daer naberandere ick de breedte / des van
 voren zienden Mans.
 Ober het Doozhoofst / twee 19 deelen.
 Ober de Ooren een 9 deel.
 By de Neuse / een 12 deel.
 Den Hals onder de kin / een 17 deel.
 By de hooghte des Schouderbleesch / een 14
 deel.
 Ober den Halsknyl een 6 deel.
 Daer onder stel ick de Schouder leden wyjt
 van malckanderen een 6 deel.
 En maeck de bzeeten ober bozst ende orsfelen/
 een 8 en twee 17 deelen.
 Tusschen de orsfelen een 12 en 13 deel.
 Tusschen de Cepelen een 9 deel.
 In het weecke / twee 13 deelen.
 By het biginself der Heupen een 11 en 12 deel.
 By het eynde der Heupen dyp 20 en 21 deelen.
 Ende in dese hooghte staen de leden der Been-
 nen in de Heupen wyjt van malckanderen / een
 7 deel.
 Het Been onder de Aersbillen een 11 deel.
 By de onderste knyten / een 13 deel.
 Bnyten op de kinne / een 16 deel.
 Inwendich op de kinne een 17 deel.
 Midden in de kinne een 29 deel.
 Bnyten onder de kinne / een 20 deel.

Binnen onder de kinne / een 26 deel.
 Midden in de knyten een 16 deel.
 By het eynde der bnytenste knyten / een 18
 deel.
 By het eynde der binnenste knyten / een 20
 deel.
 Maer onder het Scheenbeen een 37 deel.
 Dooz het Ghetzicht en Eukelen / een 29
 deel.
 Onder de Eukelen een 30 deel.
 Ende den Doet booz een 17 deel.
 Den van voren zienden Arm make ick in de
 Mups bzeet een 25 deel.
 Achter den Ellenboghe / een 27 deel.
 Dooz den Ellenboghe in de bzeete des Arms/
 een 21 deel.
 By het Ghetzicht der Vant / een 34 deel.
 En de open Vant een 18 deel.
 Daer na verander ic den van achteren zic-
 den Man die make ick tusschen de Schoude-
 ren bzeet twee 11 deelen.
 En splnte hem van benede achter op / een 16 d.
 En make de Hielen ofte Verffen bzeet / een 33
 deel.
 Daer na treck ick de ghestalt linien in dese
 manier alzo als booz 319 / hebbe alzo desen
 navolghenden Man van bezijden van voren/
 en van achteren / afgheteekent en booz 304
 ghen ghestelt.

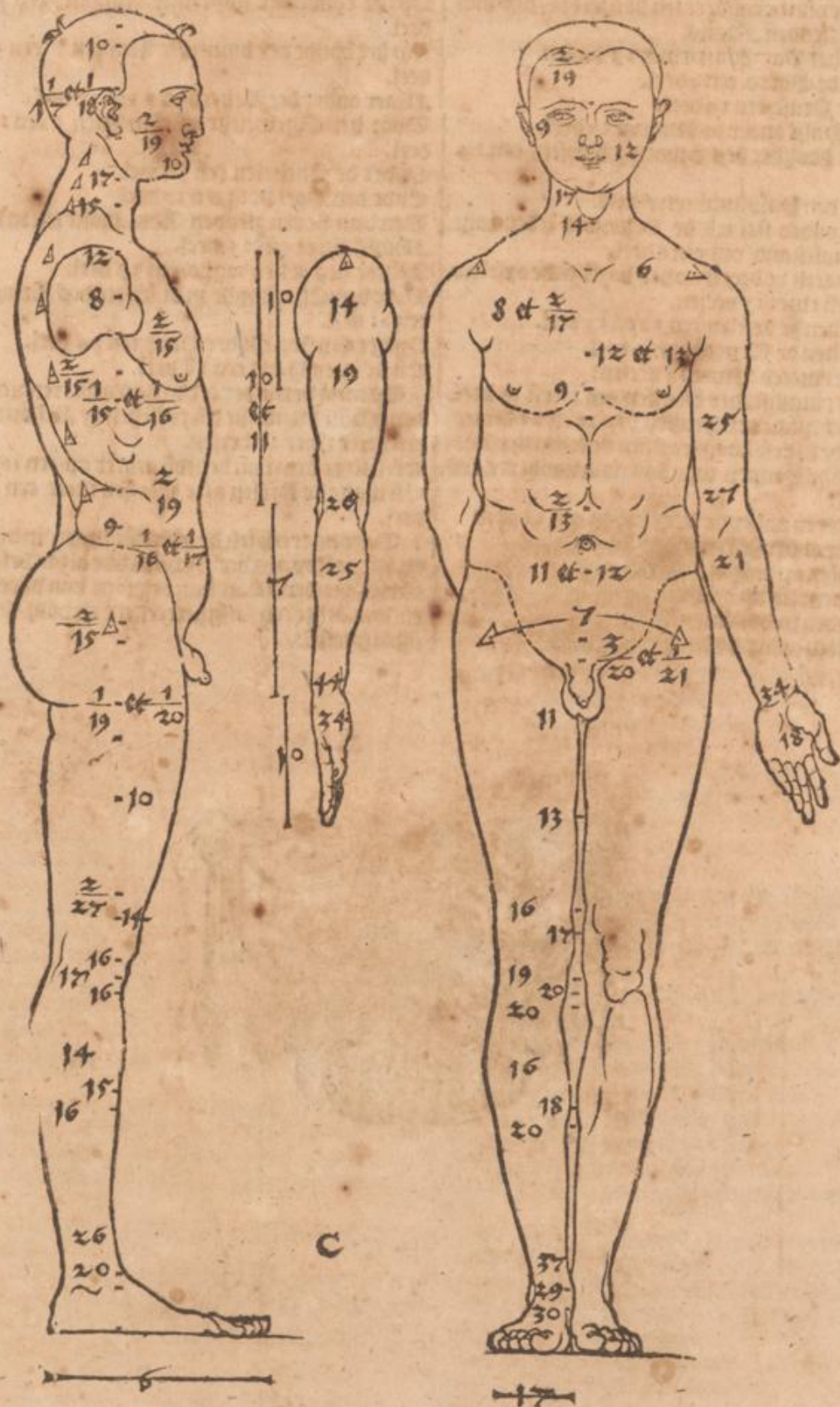
ht/
 de
 den
 ge

hter
 Daer

eel.
 l.
 lers
 ens

en 19
 deel.
 t / een
 l.
 Arms

Int

Hier na wil ick het Wyf veranderen/ ende mete alzo.

Van den Schepdel des Hoofsts tot { de hooghte des Halskuyptjens/ twee 11 deelen.
de hooghte des Schouderbleesch/ een 7 deel.
het eynde des kins/ een 8 deel.

Van het eynde des kins hen tot de hooghte des achtersten Werbels/ een 9 deel.
Van het eynde des kins hen tot het eynde des Doozhoofsts/ een 10 deel.
Dese 10 delen deyle ick ghelyck hier booz dickmaels verhaeldt is/ ende maech het Aenghe-
zicht daer in.

Wederom mete ick van de hooghte { onder de Oxfelen een 17. deel.
des Hals-kuypts tot { op de Cepelen een 11. deel.
{ onder de Bozst een 9. deel.
{ in het weecke twee 11. deel.

Wt het weecke tot { in den Pabel/ een 40 deel.
{ het eynde der Heupen een 10 deel.
{ het eynde des Bupchis twee 17. deelen.
{ de splytinghe des Wyfs/ een 7 deel.
{ het eynde der schaemte/ twee 13 deelen.
{ het eynde der Billen/ een 11 en 12 deel.

Doozts mete ick van de Solen der Doeten opwaerts/ tot de hooghte des Ghewrichts/ een
23 deel.
Maer van de Doetsolen opwaerts/ tot aen de Enckelen des Schenbeens/ een 35 deel.
Van daer tot midden in de knie/ een 4 deel. Ofte ick zette de knie booz den verghelycker aen
zyn plaets.

Wederom mete ick vant { boven de knie/ een 25 deel.
midden des knies/ tot { onder de knie/ een 36 deel.
{ het eynde der buytenste kuypten/ een 11 deel.
{ het eynde der binnenste kuypten/ een 9 deel.

Den Doet maech ick langh een 12 en 13 deel.

Vaer na make ick de lenghte des Arms.

Wt het Schouder. ghelidt tot in den Ellenboghe/ twee 11 deelen.

Wt den Ellenboghe tot het eynde der Dinghers/ een 4 deel.

Van het eynde der Dinghers/ tot int Ghewricht der Hant/ een 11 deel.

Vaer na verandere ick de dichte des Wyfs/ nae der zyden / en maech die booz het Dooz-
hoofst dick een 18 en 19 deel.

Over de Oghbzaen/ een 9 deel.

Over Hoofst en Neuse/ een 10 deel.

Over kin en Hals/ een 11 deel.

Den Hals onder de kin/ een 18 deel.

By het Schouderbleesch hooghte/ een 16 deel.

Over den Halskuypt/ een 14 deel.

Over de Bozst een 18 en 19 deel.

Over de Cepelen/ een 16 en 17 deel.

Onder de Bozsten/ een 18 en 19 deel.

In het weecke/ een 9 deel.

Over den Pabel/ een 8 deel.

By het eynde der Heupen/ een 6 deel

By het eynde des bupchis/ twee 13 deelen.

Het been onder de Aersbillen/ een 9 deel.

Op de knie/ een 13 deel.

Midden in de knie/ een 16 deel.

Onder de knie/ een 17 deel.

Midden in de kuypten/ een 15 deel.

By het eynde der binnenste kuypten/ een 17
deel.

Maer het Schenbeen op het Ghewricht/ een
26 deel.

Booz het Ghewricht ober de Enckelen / een
24 deel.

De dichte des van bezijden zienden Arms
verandere ick alzo/ ick maech die in de schou-
deren dick/ een 16 deel.

Onder de Oxfelen/ een 18 deel.

In den Ellenboghe/ een 26 deel.

Dooz den Ellenboghe/ een 24 deel.

By het Ghewricht der Hant/ een 40 deel.

Ende de holle Hant/ een 36 deel.

Vaer na verandere ick de breedte des van
boren ziende Wyfs alzo:

Het van boren ziende Hoofst/ ober het Dooz-
hoofst/ een 19 en 20 deel.

Over de Doren/ een 9 deel.

Over de Neuse/ een 12 deel.

Den Hals onder de kin/ een 18 deel.

By de hooghte des Schouderbleesch/ een 16.
deel.

En de Schouder leden make ic by de hooght-
te des Halskuypts/ wyf van malckanderen/
een 7 deel.

De

De hzeete ober de Bozst ende Schouderen/
twee 9 deelen.
Tusschen de Schouderen twee 15 deelen.
Tusschen de Cepelen een 10 deel.
In het weecke een 7 deel.
Over den Pabel twee 11 deelen.
By het epnde der Heupen een 5 deel.
In dese hooghte staen de beenen oock in de
Heupen wjt van malckanderen een 7 deel.
Maer de hzeete des beens onder de Aersb-
len een 20 en 21 deel.
Boven de knie een 15 deel.
Midden in de knie een 17 deel.
Onder de knie oock een 17 deel.
By het epnde der buptenste knipten/ een 16
deel.
By het spnde der binnenste knipten een 18 de.

Onder het Scheenbeen een 35 deel.
Dooz het Ghetwicht en Enckelen een 30 deel.
En den Doet booz hzeet een 18 deel.
Daer na verander ick de hzeete des Arms.
Onder de Orselen een 22 deel.
Dooz den Ellenboghe een 22 deel.
Achter den Elleboghe een 29 deel.
By het Ghetwicht der Pant een 36 deel.
En de open Pant een 20 deel.
Daer na make ic het Wjst/ achter tusschen
de Schouderen hzeet een 6 deel.
En den Aers van achteren opghespleten/ een
9 deel.
De Hielen ofte Derffen hzeet een 34 deel.
Daer na tree ick de ghestalt linien/ ghelijc
in dese nabolghende Figuren woꝛdt aenghe-
wisen.

C ij

g/ een

er aen

Dooz

/ een

Arms
shou

f.

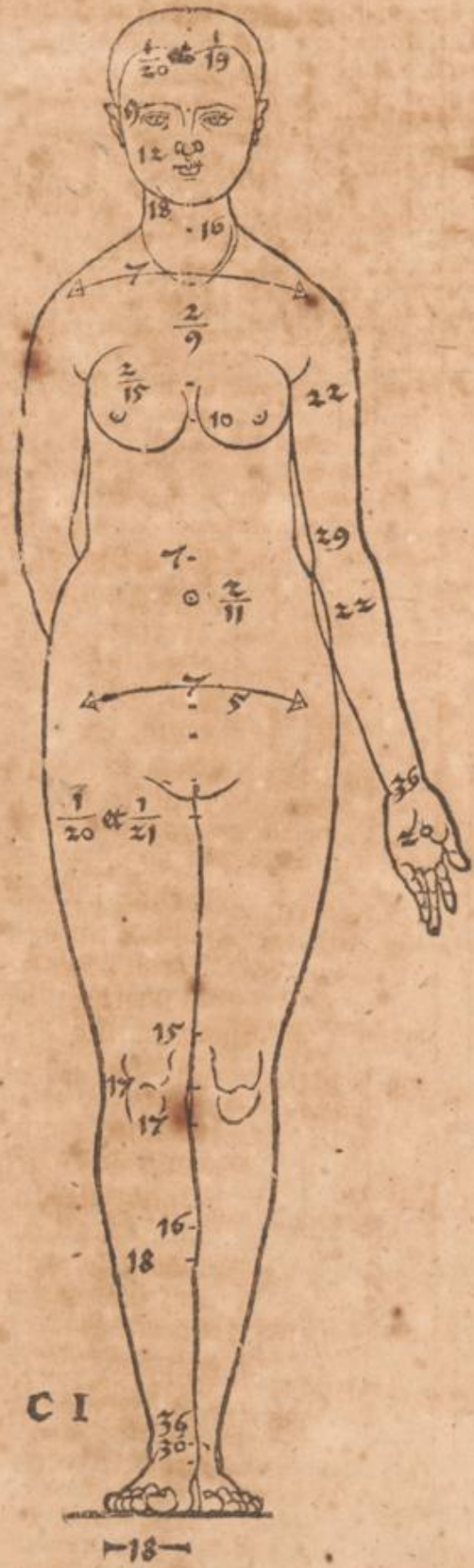
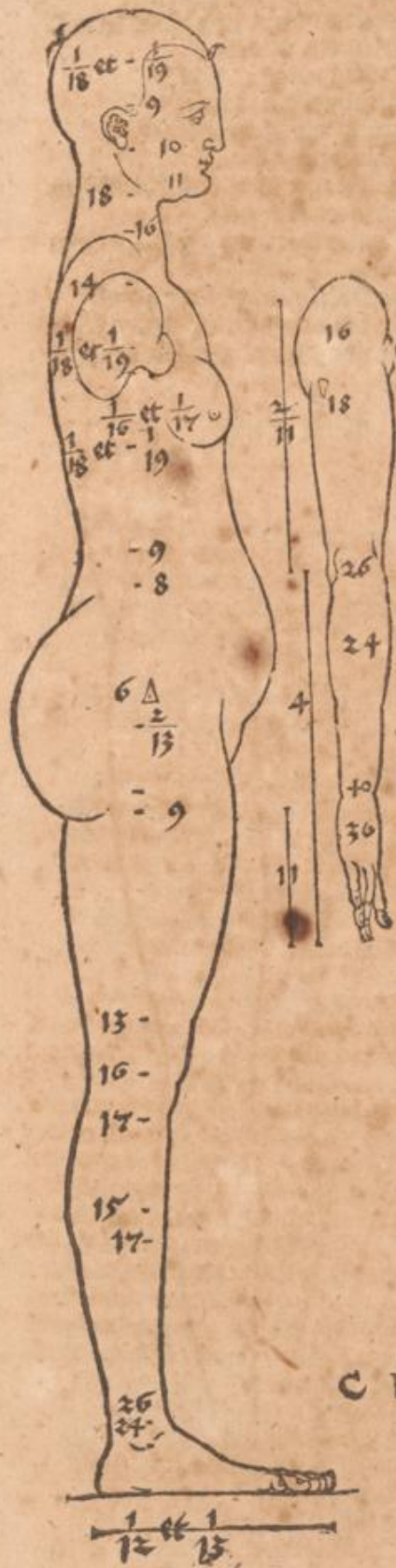
g van

Dooz

een 16.

hoogh-
deren/

De

Scheydel
 Achterste Wer-
 vel des hays.
 Doozhooft.
 Ooghbraen/
 Neus/
 Kinne.
 Hooghte des
 scholderbleefsch
 Hals-kupls/

Der Orselen/
 Tepelen/
 Onder de boz-
 sten.

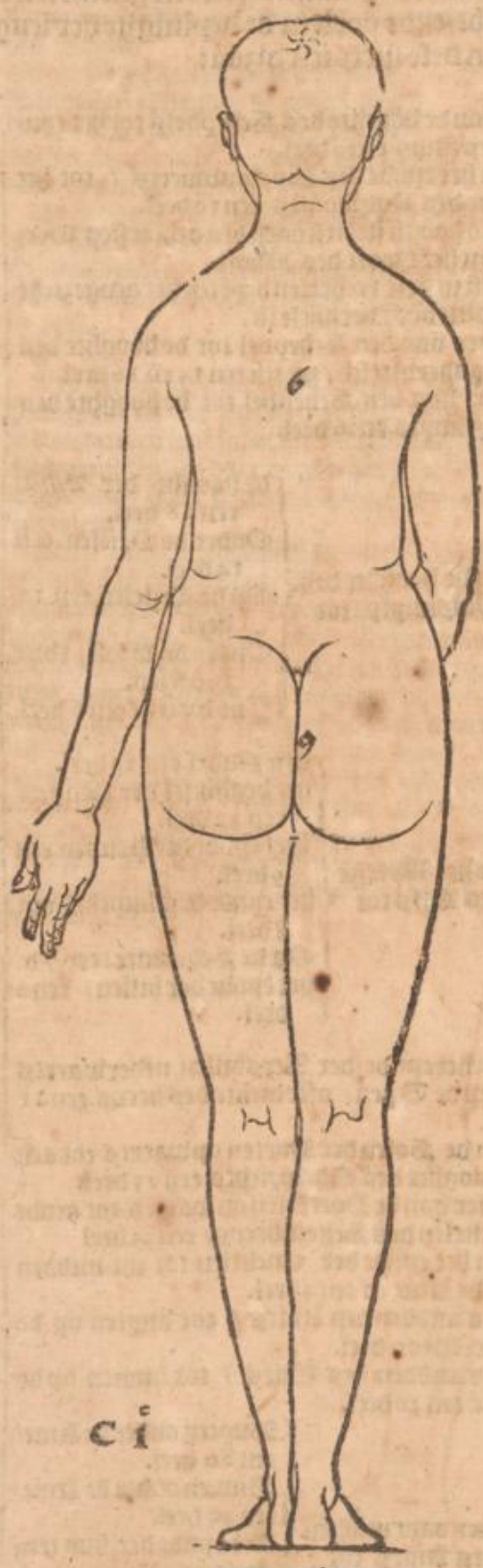
In het weecke
 Den Navel/

Beghinsel der
 Heupen.
 Eynde des
 Bupcks/
 Splijtinghe
 des Wijfs/
 Eynde der
 Schaemte.
 Eynde der
 Aersbillen/

Boven de knie/
 Midden in de
 knie/ onder de
 knie/

Eyndeder bup-
 tenste kupten/
 Eynde der bin-
 nenste kupten/
 Hooghte des ge-
 wichts op den
 Doet/

Eynde des
 Scheenbeens/
 Platte des
 Doets.

C i

C i

**

C i

Hier na wil ic eenen Man beschrijven / van 9 spander Hoofden langh / ende zal ghelijcke ordinantie houden ghelijck ick met de voozgaende beelden ghedaen hebbe / ende oock in de deplinghe der lenghte / vele de voozgaende beelden ghelijc. Van dese mete ick alzo:

Van de hoochte des Schepdels tot het eynde des kins een 9 deel.

Van het eynde des kins opwaerts / tot het eynde des Doozhoofst een 10 deel.

Alzo hoogh stel ick oock den achtersten Werbel op het Hoofst des Mans.

En in dese 10 deelen depl ick het aengezicht ghelijck vooz verhaelt is.

Maer van den Schepdel tot de hoochte des Schouderbleesch / zet ick een 15 en 16 deel.

Ende van den Schepdel tot de hoochte des Halskups een 6 deel.

De hoochte der Woest / een 28 deel.

Onder de Orselen een 14 deel.

Op de Teylen een 12 deel.

Onder de Woest / twee 19 deelen.

In weecke een 6 deel.

Den Habel een 26 deel.

het beghinsel der Heupen / een 22 deel.

Het eynde der Heupen een 9 deel.

Het eynde des bupcks / een 8 deel.

Op de Schaemte / een 7 d.

het eynde der billen / een 6 deel.

Van het eynde der Hersbillen nederwaerts tot op de Open / ofte dichte des beens / een 11 deel.

Van de Solen der Doeten opwaerts tot aen de hoochte des Ghewichts een 23 deel.

Maer van de Doet solen opwaerts tot aende Enckelen des Scheenbeens / een 35 deel.

Van het eynde der Enckelen tot int midden bande kinie is een 4 deel.

Want midden des kinies / tot bup ten op de kinie een 29 deel.

Want midden des kinies / tot binnen op de kinie een 30 deel.

Bup ten onder de kinie / een 80 deel.

Binnen onder de kinie / een 40 deel.

Het eynde der bup ten / ste kupten een 10 deel.

Het eynde der binnen / ste kupten / een 9 deel.

Maer want midden des kinies tot

En den Doet maech ic langh twee 13 deelen.

Daer na maech ick de lenghte des Arms / Met het Schouderlidt / tot in den Ellenboogh / twee 11 deelen.

Met den Ellenboghe tot het eynde des Dinghers een 4 deel.

Want eynde der Dinghers achterwaerts tot int Ghewicht des Hants een 10 deel.

Daer nae maech ick de dichte / des van he spden zienden Mans.

Int Hoofst ober het Doozhoofst / een 12 deelen.

Ober de Odghbaen een 9 deel.

Ober Peuse en Hoofst / een 10 deel.

Ober kin en Hals / twee 23 deelen.

Den Hals onder de kin / een 18 deel.

By de hoochte des Schouderbleesch / een 17 deel.

Ober den Halskups / een 12 deel.

By de hoochte der Woest / een 8 deel.

By de Orselen een 15 en 16 deel.

Ober de Teylen / een 8 deel.

Onder de Woest / een 16 en 17 deel.

In het weecke / een 18 en 19 deel.

By den Habel / een 18 en 20 deel.

By het beghinsel der Heupen / een 18 en 19 deel.

By het eynde der Heupen / een 15 en 16 deel.

By het eynde des bupcks / ober de Billen / een 8 deel.

By de Schaemte / een 16 en 17 deel.

En het Been onder de Hersbillen een 10 deel.

Nederwaerts in de Open / een 11 deel.

Bup ten op de kinie een 15 deel.

Binnen op de kinie twee 31 deelen.

Midden in de kinie / een 18 deel.

Bup ten onder de kinie / een 19 deel.

Binnen onder de kinie / een 18 deel.

Midden in de kupten / een 15 deel.

By het eynde der bup ten ste kupten / een 16 deel.

By het eynde der binnen ste kupten / een 18 deel.

Het Scheenbeen onder op het dunste / een 28 deel.

By het Ghewicht des Doets / een 24 deel.

Daer na maech ick de dichte des van he spden zienden Arms / in de Orsel / een 15 deel.

Onder de Orselen / een 20 deel.

In den Ellenboghe / een 26 deel.

Dooz den Ellenboghe / een 25 deel.

By het Ghewicht der Hant / een 48 deel.

En de holle Hant / een 38 deel.

Daer na maech ick de bzeeten des van he spden zienden Mans:

In het Hoofst boven het Doozhoofst / bzeet een

een

een

een

een

een

een

een

een

een

een

een

een

een

een

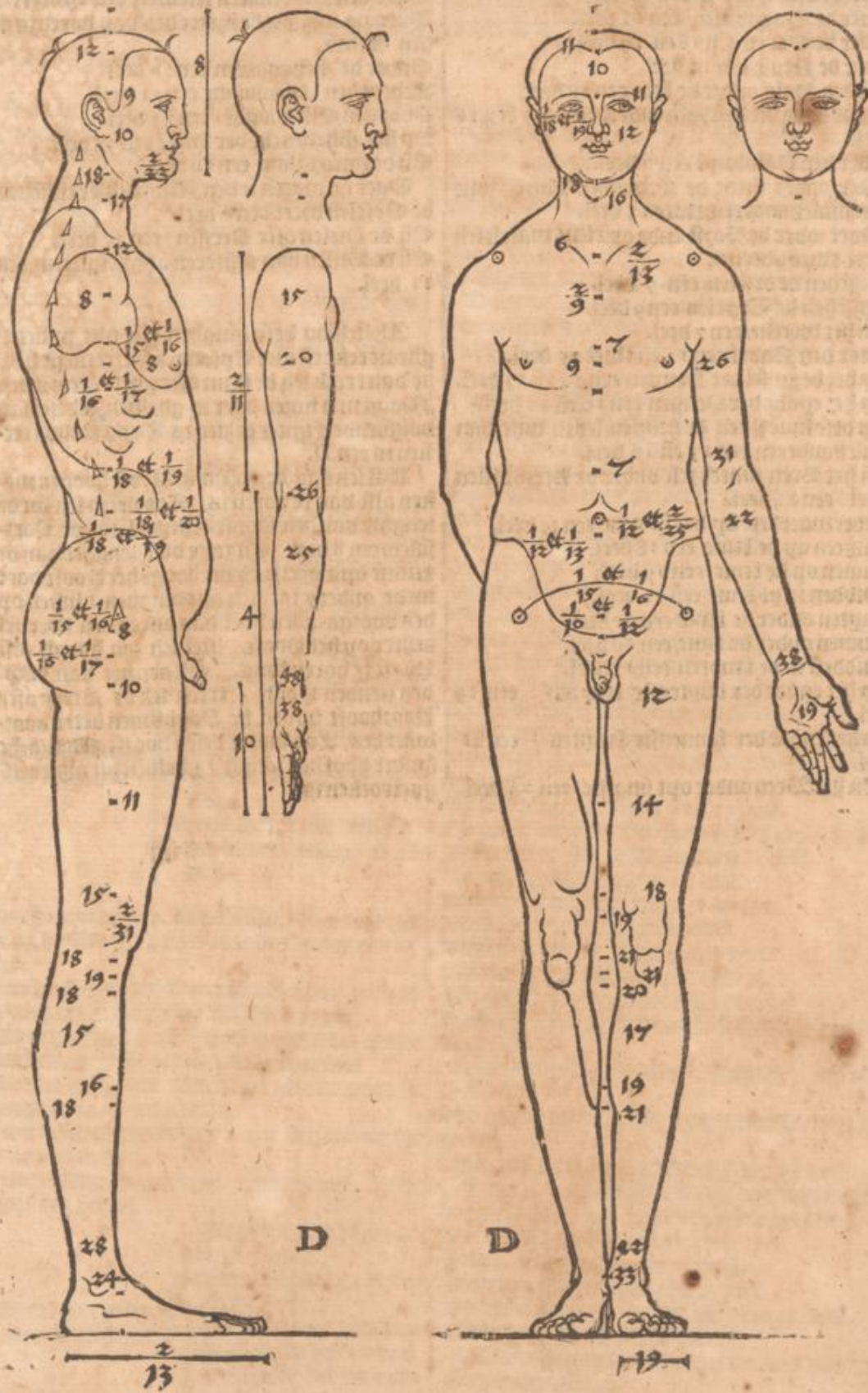
een

een 11 deel.
 Beter nederwaerts / een 10 deel.
 Ober de Ooghbaen / een 11 deel.
 Ober de Ooren een 18 en 19 deel.
 Ober de Neuse een 12 deel.
 En den Hals onder de kin / een 18 deel.
 By de hooghte des Schouder vleesch / een 16
 deel.
 Ober den Halskupl een 6 deel.
 Daer onder staen de Schouder leden / wijt
 van malckanderen / twee 13 deel.
 Maer ober de Bozst ende orselen / maeck ich
 hzeet twee 9 deelen.
 Tusschen de orselen / een 7 deel.
 Tusschen de Cepelen / een 9 deel.
 In het tweeke / een 7 deel.
 Ober den Nabel een 12 en twee 25 deel.
 By het beginsel der Heupen / een 12 en 13 deel.
 By het eynde der Heupen een 10 en 12 deel.
 Op dese linie staen de heupen-leden wijt van
 malckanderen een 15 en 16 deel.
 En het Been maeck ich onder de Kers-billen
 hzeet / een 12 deel.
 Nederwaerds by de Open / een 14 deel.
 Bupten op de linie / een 18 deel.
 Binnen op de linie / een 19 deel.
 Midden in de linie / een 21 deel.
 Bupten onder de linie een 21 deel.
 Binnen onder de linie / een 20 deel.
 Midden in de kupten / een 17 deel.
 By het eynde der buptenste kupten / een 19
 deel.
 By het eynde der binnenste kupten / een 21
 deel.
 En het Been onder opt smalste / een 24 deel.

Dooz de Enckelen een 33 deel.
 Ende den Doet maeck ich hzeet een 19 deel.
 Daer na make te de hzeete des van borenziet
 den Arms.
 Ober de Schouderen een 26 deel.
 Achter den Ellenboghe / een 31 deel.
 Dooz den Ellenboghe / een 22 deel.
 By het Ghewicht der Hant een 38 deel.
 En de open Hant een 19 deel.
 Daer na maeck ic den Man achter tusschen
 de Orselen hzeet / een 6 deel.
 En de Hielen ofte Derffen / een 35 deel.
 En de Billen van achteren opghespleten / een
 11 deel.

Als ich nu dese dinghen alle met pincten
 gheme recht en met Cypsen afgeteeckent heb-
 be dan treck ich de soym ofte ghesaltenis des
 Mans met lijnen daer in ghelich in dese nae-
 volghende figuer te zien is Des Mans teec-
 ken is een D.

Wil ich dan des Mans Hoofst hooger ma-
 ken als van te voren is / Zoo neem ich tot de
 lenghte van den Hoofst-schepdel tot de Doet-
 solen / een 8 deel. En zette dese lenghte van de
 kinne opwaerts en verhooge het Hoofst daer
 mede anders laet ich alle dinghen blijven op
 den booggaenden voet van alleen den Wervel
 achter op het Hoofst / stel ich zoo hoogh als
 Hoofst te voren was. En aen het van bezyn-
 den zienden Hoofst / treck ich de Stern ofte
 Doozhoofst boven de Ooghbaen beter boog-
 waerds / Zoo wordt desen hooz / Man acht
 spuder hoofden langh / ghelych dit alhier af-
 ghetrocken is.

Schepdel
 Doorzhoofst.
 Ooghbzaen.

Peus.
 kin.
 Hooghte der
 Schouderen

Halskupl.
 Hooghte der
 Borst.
 Orselen.
 Cepelen.
 Onder de borsten

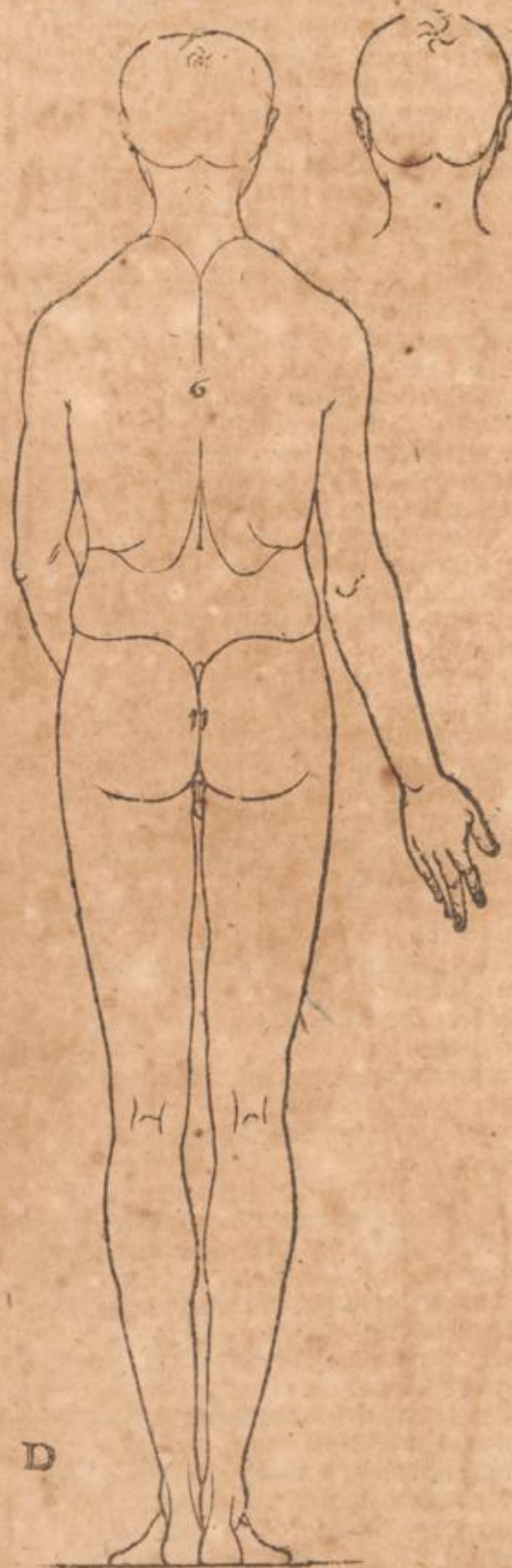
In het weecke.
 In den Nabel.
 Heupen

Eynde der Heu-
 pen.
 Eynde des
 Bupchs.
 Op de Schaemte
 Eynde der Aers-
 billen.

Dpen oft dichte
 des Beens
 Bupren boven de
 knie
 Binnen boven de
 knie.
 Midden inde knie
 Bupren onder de
 knie.
 Binnen onder de
 knie.

Eynde der bup-
 tenste kupten
 Eynde der bin-
 nenste kupten.

D Hooghte des
 Ghewichts.
 D Eynde des scheen-
 beens
 Solen oft platte
 des Voets.

35

Volgens

Volghens wil ick desen voozſ / Man / een
 ghelijck matigh Wyf beſchryuen oock van 9.
 haerder hoofden langh / na de voozgaende oꝝ
 diamantie / Dat meet ick dan ten eerſten na de
 lenghte / van de hooghte des Schepdels / tot
 het eynde des kins / een 9 deel.
 Van het eynde des kins optwaerts / tot het
 eynde des Doozhoofſ / een 10 deel.
 Dese lenghte des Aenghezichts / depke ick in
 dyp deelen ghelijck te voren verhaect is / maer
 van den Schepdel tot de hooghte des Schou-
 derbleeſch een 15 en 16 deel.
 Wederom van den Schepdel tot den Hals-
 kuypl een 6 deel.
 Van de hooghte des Halskuypls / tot op de
 hooghte der Voꝝt een 30 deel.
 Tot onder de Orſelen / een 16 deel.
 Tot op de Cepelen / een 11 deel.
 Tot onder de Voꝝten / een 9 deel.
 Tot in het weecke / twee 11 deelen.
 Ut het weecke tot in den Pabel / een 26 deel.
 Tot het eynde der Heupen / een 16 deel.
 Tot het eynde des Wupchs / twee 17 deelen.
 Tot de Sphittinghe des Wyſſ / een 7 deel.
 Tot het eynde der Schaemte / een 12 en 13
 deel.
 Tot het eynde der Billen / een 11 en 12 deel.
 Van het eynde der Billen nederwaerdt / tot
 int bobenſte Been een 12 deel.
 Van de Solen / ofte platte des Voets op-
 waerts / tot de hooghte des Ghewichts op
 den Doet een 26 deel.
 Maer van de Voetsolen tot de Enckelen des
 Scheenbeens / een 42 deel.
 Van daer optwaerts / tot midden in de kinie /
 een 4 deel.
 Ut het midden des kinies / tot boben de kinie /
 een 26 deel.
 Ut het midden des kinies / tot onder de kinie /
 een 30 deel.
 Tot het eynde der buytenſte kuypten / een 11
 deel.
 Tot het eynde der binnenſte kuypten / een 9
 deel.
 Ende den Doet maeck ick een 7 deel.
 Daer nae make ick de lenghte des Arms /
 wt de hooghte der Schouderen tot in den El-
 leboghe twee 11 deelen.
 Ut den Ellenboogh / tot het eynde des Vin-
 ghers / een 4 deel.
 Van het eynde des Vinghers / tot het Ghe-
 wicht der Hant / een 12 deel.
 Daer na maeck ick de dichte des van be-
 den zienden Wyſſ.
 Int Hooft ober het Doozhoofſ / een 12 deel.
 Ober de Ooghzaen / een 10 deel.
 Ober Hooft en Peuſe / een 11 deel.
 Ober Hals en kin / een 13 deel.
 Den Hals onder de kin / een 21 deel.
 Bp het Schouderbleeſch hooghte / een 19 deel.
 Ober den Halskuypl / een 14 deel.
 Bp de hooghte der Voꝝt / een 10 deel.
 Bp de Orſelen / twee 19 deelen.
 Ober de Cepelen / een 18 en 19 deel.
 Onder de Voꝝten / twee 19 deelen.
 In het weecke / twee 21 deelen.
 Ober den Pabel / een 9 deel.
 Bp het eynde der Heupen / een 7 deel.
 Bp het eynde des Wupchs ober de billen / een
 14 en 16 deel.
 En het Been onder de billen / een 10 deel.
 Nederwaerts af int dicke des Beens / twee
 21 deelen.
 Boben de kinie / een 15 deel.
 Midden in de kinie / een 18 deel.
 Onder de kinie / een 19 deel.
 Midden in de kuypten / een 16 deel.
 Bp het eynde der binnenſte kuypten / een 19
 deel.
 Onder int Scheenbeen / een 28 deel.
 Int Ghewicht door de Enckelen / een 26
 deel.
 Daer na maeck ick de dichte des van be-
 ziden zienden Arms.
 In de Schouder / een 18 deel.
 Onder de Orſelen / een 20 deel.
 In den Ellenboghe / een 39 deel.
 Door den Ellenboghe / een 26 deel.
 Bp het Ghewicht der Hant / een 49 deel.
 En de holle Hant / een 40 deel.
 Daer na maeck ick de bzeete des van voren
 zienden Wyſſ.
 Bp het eynde des Doozhoofſ / een 11 deel.
 Midden ober het Doozhoofſ / een 10 deel.
 Ober de Ooghzaen / een 11 deel.
 Ober de Oren / een 10 deel.
 Ober de Peuſe / een 13 deel.
 En de bzeete des Hals onder de kin / een 21
 deel.
 Bp de hooghte des Schouderbleeſch / een 19
 deel.
 Ober den Halskuypl / twee 13 deelen.
 Onder dese kinie ſtaen de Schouder leden wijs
 van malckanderen / een 7 deel.
 De bzeete boben de Voꝝt / een 5 deel.
 Tuſſchen de Orſelen / een 8 deel.
 Tuſſchen de Cepelen / een 11 deel.
 Onder de Voꝝten / een 15 en 16 deel.
 In het weecke / een 8 deel.
 Ober den Pabel / een 11 en 12 deel.
 Bp het eynde der Heupen / een 10 ende twee
 21 deelen.
 Bp dese kinie ſtaen de Beenen in de Heupen
 wijs van malckanderen / een 15 en 16 deel.
 Bp het eynde des Wupchs / een 10 en twee
 21 deelen.
 En het Been onder de Aersbillen / maeck ick
 bzeet / twee 21 deelen.
 Beter nederwaerts / een 25 deel.
 Boben de kinie / een 17 deel.

Midden

Schedel
Doozhooft

Ooghbaen
Neuse
Kin
Hooghte des
Schouderbleesch
Halskuyl
Hooghte der borst

Orselen
Cepelen
Onder de Borst
sten

Weecke
Nabel

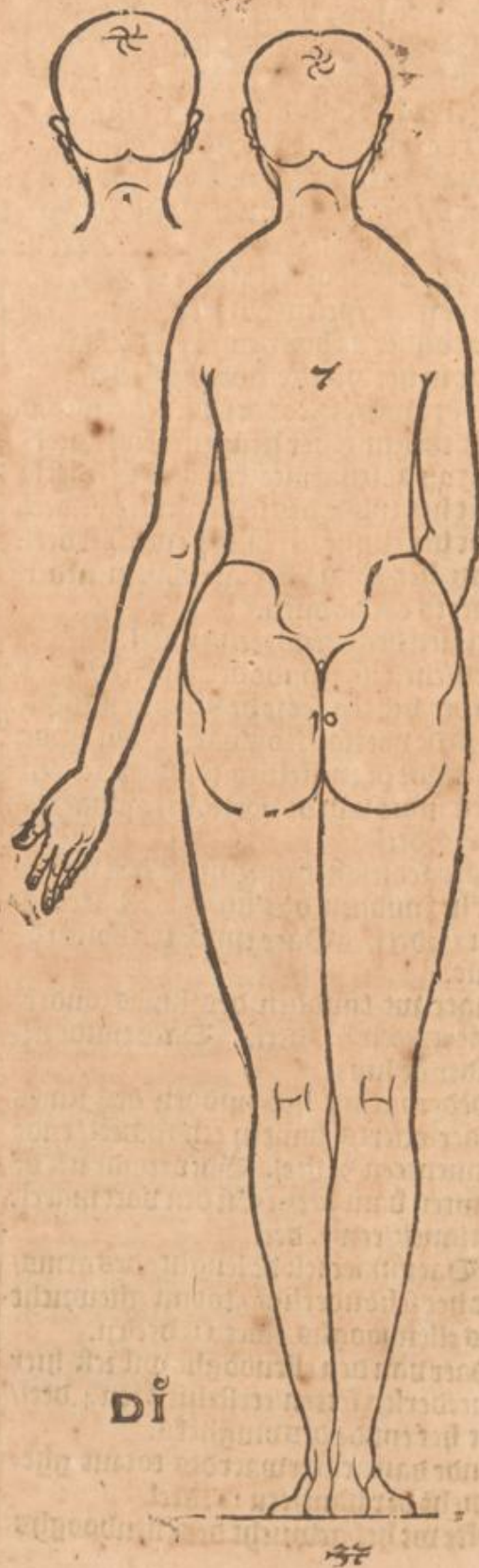
Eynde der Heu-
pen.
Eynde des
Bupcks
Splintinghe des
Wys
Eynde der
Schaemte
Eynde der billen
Tat bovenste
Been

Boben de knie
Midden inde knie
Onder de knie

Eynde der buy-
tenste knipten
Eynde der bin-
nenste knipten

D I

Hooghte des Ge-
wichts.
Eynde der Enc-
helen.
Solen des
Doets.

Noch wil ic eenen langhen dunnen Man maken/ die zal 10. synder hoofden langh worden/ en ghebruyck oock de voorbeschreven meyninghe/ en mete oock eerstelijck de lenghte der lidmaten.

Van de hooghte des schepdels/ tot het eynde des kins/ set ick een 10. deel.

Van daer opwaerts/ tot het eynde des voorhoofds/ een 11. deel.

In dese lenghte maect ick het aenghesicht/ ghelijck voor verhaelt is: Daer van de hooghte des schepdels/ tot de hooghte des schouder vleesch/ twee 17. deel.

Tot in den halskuyt/ een 13. ende 14. deel.

Tot op de hooghte der schouder/ een 6. deel.

Van de hooghte der schouder/ tot te hooghte der borst/ een 25. deel.

Tot onder de orefelen/ een 17. deel.

Tot op de tepelen/ een 13.

Tot onder de borst/ twee 21. deelen.

Tot in het weecke/ twee 13. deelen.

Wt het weecke tot den navel/ een 30. d.

Tot tebeginfel der heupen/ een 8. deel.

Tot op de schaemte/ een 14. en 15. deel.

Tot het eynde des selven twee 13. deel.

Tot het eynde der billen/ twee 11. deel.

Van het eynde der aersbillen nederwaerts tot de dyen.

Binnen des beens/ een 11. deel.

Tusschen het eynde der billen en de solen der voeten/ set ic de knie int midden.

Van de voetsoelen opwaerts/ een 35. de.

Te eynde de enckelen onder aent scheenbeen maer van de voetsoelen opwaerts/ een 26. deel.

Daer set ick het ghewicht des voets/ wt het midden des knies opwaerds/ een 30. deel. Daer eynde ick boven de knie.

Maer wt midden des knies onderwaerts/ een 40. deel. Daer eynde ick onder de knie.

Wederom wt het midden des knies nederwaerts buyten een 10. deel/ ende binnen/ een 9. deel. Daer eynde ick de kuyten vant been. En den voet maect ick lanck/ een 7. deel.

Daer maect ick de lenghte des arms/ wt het schouderlidt / tot int ghewicht des ellenbooghs/ twee 11. deelen.

Maer van den ellenboghe wil ick hier tweederley setten/ eerstelijck een 4. deel/ tot het eynde des vinghers.

Ende dan achterwaerds tot int ghewicht der hant/ een 11. deel.

Ofte wt het gewicht des ellenbooghs

tot het eynde der hant/ drie 11. deelen.

Ende van het eynde des vinghers achterwaerds / tot in het ghewicht der hant/ twee 21. deelen.

Daer na maect ic de dichte des van bezijden zienden Mans/ by allen puncten/ daermede de lenghte der lidmaten beteeckent zijn.

Den Man maect ick na de syden int hooft by de puncten des voorhoofds dick/ een 13. deel.

Over de ooghbzaen/ een 11. deel.

Over de neus ende hooft/ een 11. d.

Over den mont en hals/ een 13. d.

Over de kin en hals/ een 14. d.

En den hals onder de kin/ een 22. d.

By de hooghte des schouder vleesch / een 20. d.

Over den halskuyt/ een 13. d.

By de hooghte der schouderen / een 11.

By de hooghte der borst/ twee 17. d.

By de Orefelen/ een 8. d.

Over de tepelen oock een 8. d.

Onder de borsten/ twee 17. d.

In het weecke/ een 11. d.

Over den navel/ oock een 11. d.

By het beghinsel der heupen/ een 10. d.

By het eynde der heupen/ een 17. en 18. deel.

Op de schaemte/ een 9. d.

Het been by het eynde der billen een 11.

Nederwaerds by de dyen ofte dichte des beens een 12. d.

Boven de knie/ een 17. d.

Midden in de knie/ een 19. d.

Onder de knie/ een 20. d.

Midden in de kuyten/ een 32. en 34. d.

By het eynde der buytenste kuyten/ een 17. d.

By het eynde der binnenste kuyten/ een
19. deel.

En het been maeck ick boven het ghe-
wicht dick/ een 32. d.

Door het ghewicht/ een 29. d.

Onder de enckelen inden voet/ een 23. d.

Vaer na maec ic de dichte des van be-
zypden zienden arms.

In de schouder/ een 17. d.

Onder de orsel/ een 21. d.

In den ellenboghe/ een 30. d.

Door den ellenboghe/ een 28. d.

By het ghewicht der hant/ een 50. d.

Vaer de holle hant/ een 42. d.

Vaer na maeck ic de bzeete des van
voren zienden Mans.

By het voorhoofd/ een 14. d.

Over de bzeete des hoofts/ een 12. d.

Over de ooghbzaen/ een 13. d.

Over de ooren/ een 12. d.

Over de neuse/ een 15. d.

Vaer den hals onder de kin/ een 22. d.

By de hooghte des schouderbleesch/
een 28. deel.

By de hooghte des schouderghelids/
een 12. ende 13. d.

Vaer onder staen oor de schouderleden
wilt van malckanderen/ een 12. en 13. d.

En ick make de bzeete onder de borst
en schouderen/ by 18. en een 19. deel.

Tusschen de orselen/ een 7. d.

Tusschen de tepelen/ een 10. d.

Onder de borsten/ twee 13. d.

In het weecke/ twee 15. d.

Over den Navel/ een 13. en twee 17. d.

By tbeginsel der heupen/ een 13. en 14. d.

By het eynde der heupen/ een 6. d.

En in dese hooghte/ set ick de been ge-
lederen in de heupen wilt van malckan-
deren/ twee 15. d.

Het been maeck ic onder de billen bzeet
een 13. d.

Nederwaerts by tbinnenste der dyen/
een 16. d.

Boven de knie/ een 20. d.

Midden in de knie/ een 22. d.

Onder de knie/ oock een 22. d.

Midden in de kuyten/ een 19. d.

By het eynde der binnenste kuyten/
een 23. d.

Onder het scheenbeen/ een 45. d.

Door de enckelen/ een 35. d.

Onder de enckelen in den voet/ een 46.

En voor den voet/ een 21. d.

Vaer na maeck ick de bzeete des van
voren zienden arms.

Onder de oren/ een 28. d.

Achter den ellenboogh/ een 34. d.

Door den ellenboogh/ een 24. d.

By het ghewicht der hant/ een 42. d.

En de open hant/ een 22. d.

Vaer na maeck ick desen man ach-
ter tusschen de orselen bzeet/ een 12. en
13. d.

En de billen van onderen opghesple-
ten/ een 11. d.

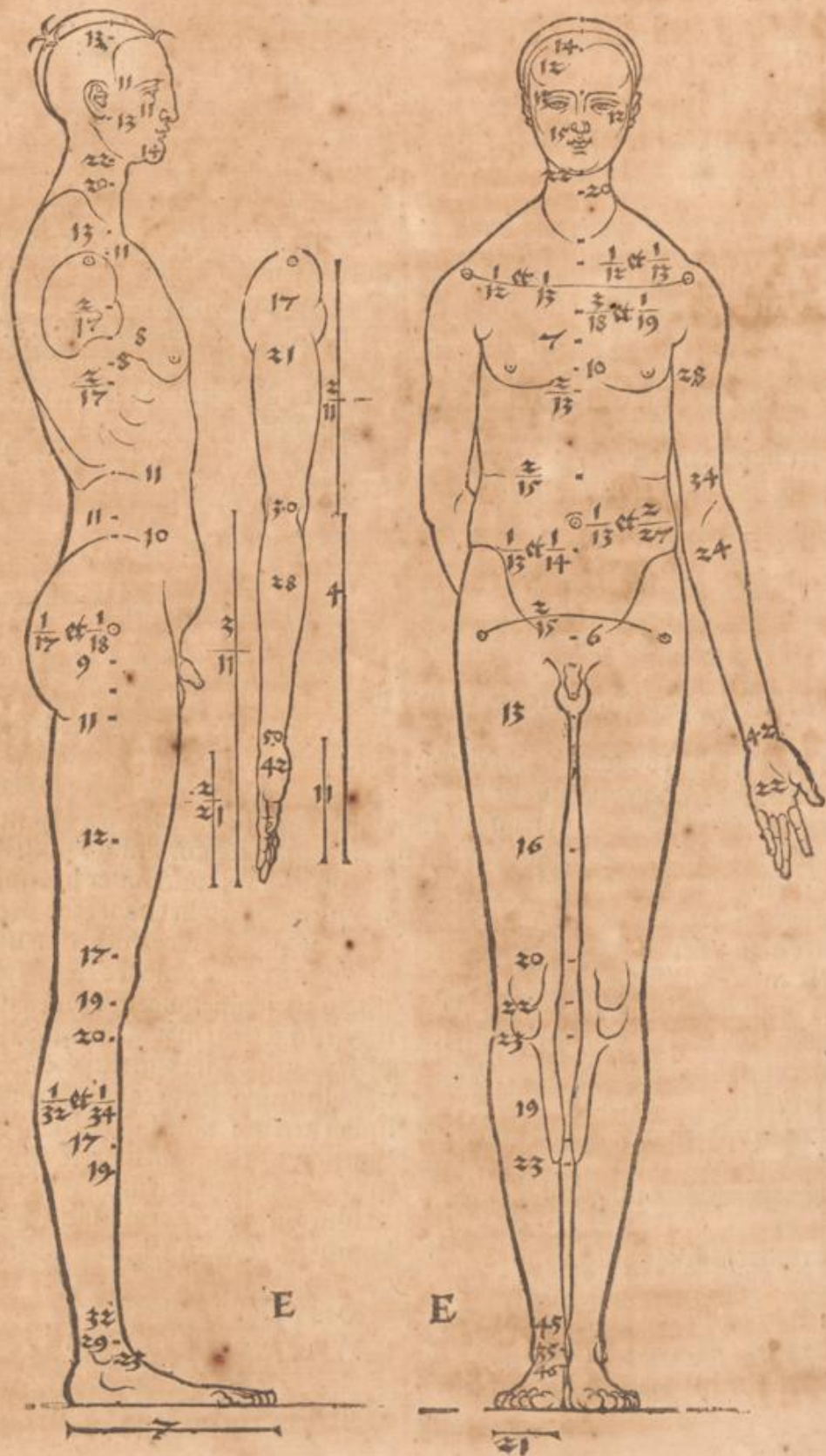
En de hielen ofte verffen achter bzeet/
een 37. d.

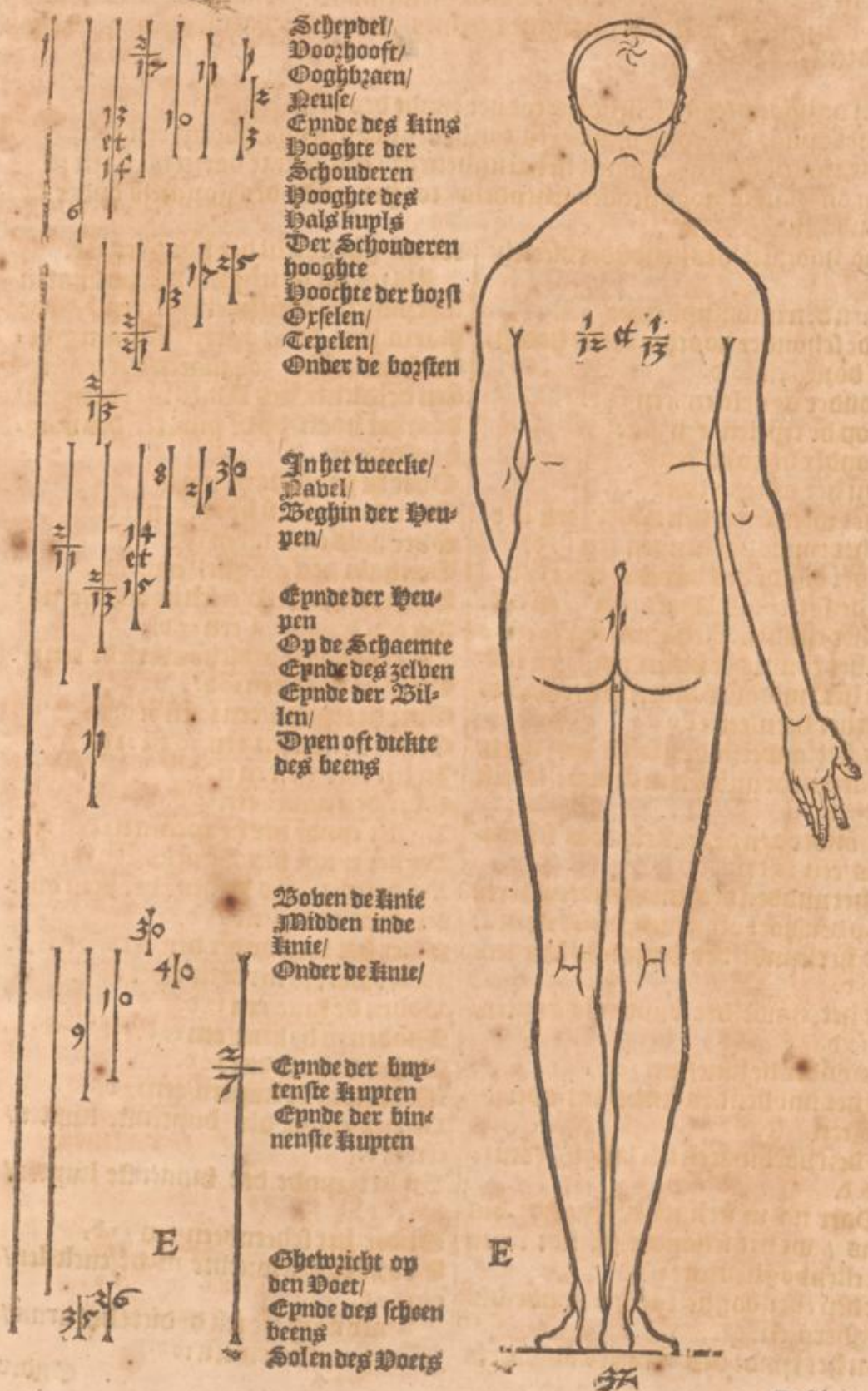
Vaer nae treck ick de ghestalt linien
deses Mans/ in dese ghemerckte Cypse-
ren/ ghelijck ick die hier nae hebbe af-
ghetrocken.

Vaer wil ick des Mans hoofd ooc hoo-
ger maken/ zoo zet ick een 9. d. met het
eynde onder des knies punten/ en
laet het ander eynde over het hoofd wt
gaen/ en maken het hoofd zoo veel hoo-
gher/ als het te voren is/ dan volghet
ooc dat het hoofd dicker en bzeeder ge-
ghetoghen moet worden/ doch ick late
het aenghesicht niet allen dinghen blij-
ven/ als te voren is/ ghelijck dat in dese
navolghende afghetogen beelden met
linien aen die van byzypden/ als oock
van voren en van achteren ziende fi-
guren aenghewesen is/ maer dens Man
en blijft niet meer tien spnder hoofden
langh/ maer wort schier neghen hoo-
den langh.

Des Mans teecken is een E.

D ij

Schepdel/
 Doozhoofte/
 Oogbzaren/
 Neuse/
 Eynde des kins
 Hooghte der
 Schouderen
 Hooghte des
 Hals kups
 Der Schouderen
 hooghte
 Hooghte der borst
 Orselen/
 Cepelen/
 Onder de borsten

In het tweeke/
 Pabel/
 Beghin der Heu-
 yen/

Eynde der Heu-
 yen
 Op de Schaemte
 Eynde des zelven
 Eynde der Bil-
 len/
 Dpen oft dichte
 des beens

Boben de knie
 Midden inde
 knie/
 Onder de knie/

Eynde der buy-
 tenste knipten
 Eynde der bin-
 nenste knipten

Ghetwicht op
 den Doet/
 Eynde des schoen
 beens
 Solen des Doets

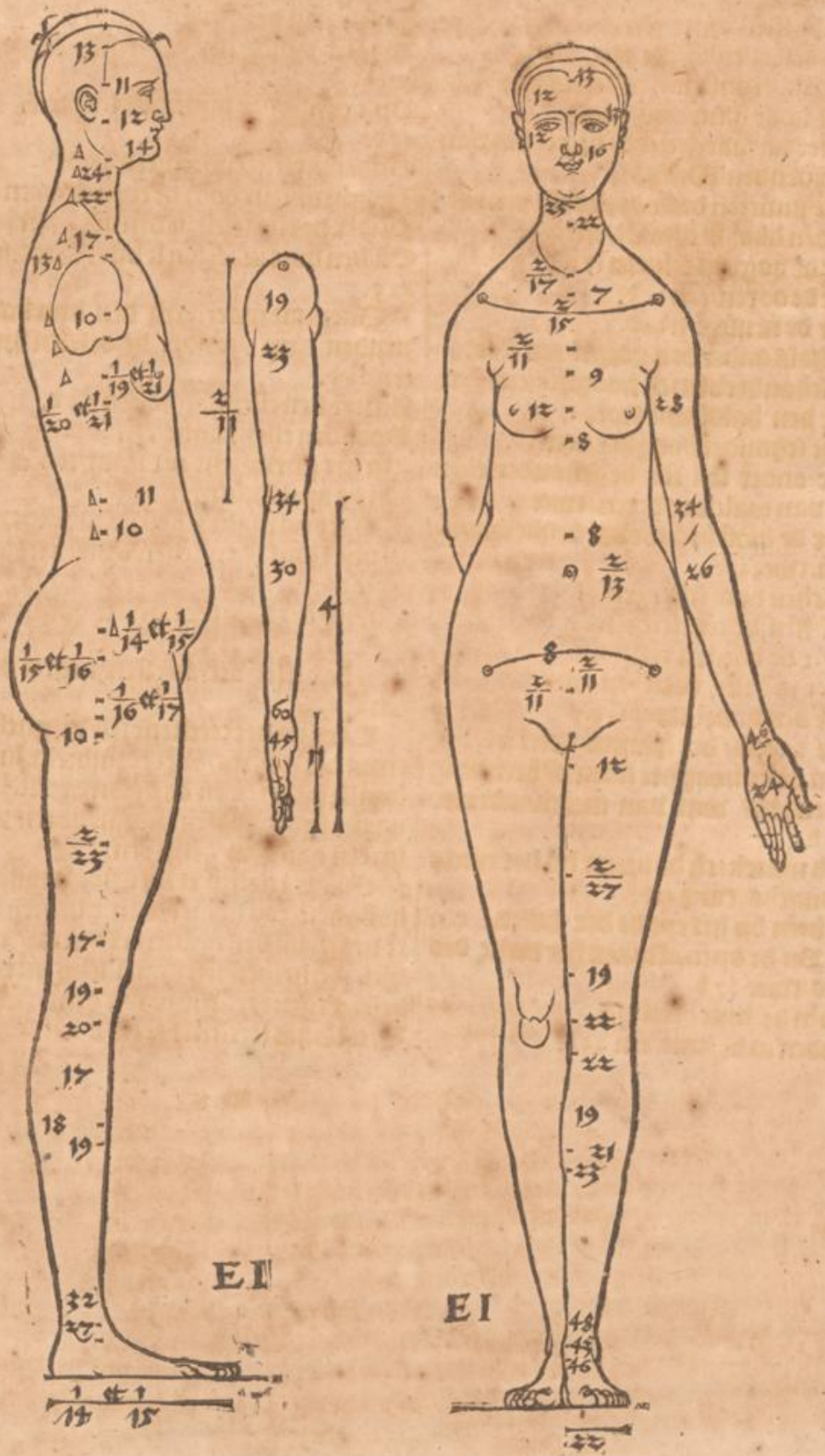
Volghens wil ick den vooz; Van een ghelijck matich Wijs aenwisen/
in de selve ordeninghe als te voren menichmael verhaelt is/ en stelle eer-
stelijck de puncten der lenghte des lijfs / en mete daer in de lengyte der
lidmaten.

Van de hooghte des scheidels/tot het eynde des kins/een 10 deel
Van het eynde des kins opwaerts/tot het eynde des voozhoofts/een 12 d.
In dese twaelf deelen/oeple ick het aenghesicht / ghelijck te voren verhaelt is.
Wederom van de hooghte des scheidels / tot het eynde des gozghels onder de
kin/een 18 en 19 d.
Tot de hooghte des schouder vleesch/
een 8 d.
Tot aen den halskuypl/twee 13 d.
Van de schouder hoochte tot de hooch-
te der bozst/een 22 d.
Tot onder de orselen/ een 16 d.
Tot op de tepelen/ een 11 d.
Tot onder de bozst/ een 9 d.
Tot in het weecke/twee 11 d.
Wt het weecke tot den navel/ een 40 d.
Tot het eynde der heupen/een 10 d.
Tot het eynde des bupcks/twee 17 d.
Tot de splete des Wijs/een 13 en 14 d.
Tot het eynde der schacmt/een 12 en 13
Tot het eynde der billen/een 11 en 12 d.
Van het eynde der billen nederwaerts
tot in het been/een 12 d.
Van het onderste der solen des voets
opwaerts tot midden in de knie/set ick
twee 7 d.
Tot onder aen de enckelen des scheen-
beens/een 38 d.
Wt het midden des knies onderwaerts
tot op den voet oft gewricht/set icken 4.
Tot het eynde der binnenste kuyten/
een 9 d.
Tot het eynde der buytenste kuyten/
een 10 d.
Tot onder de knie/ een 30 d.
Wt het midden des knies tot ober de
knie/een 30 d.
En den voet maeck ick langh / een 14
en 15 d.
Daer na maeck ick de lenghte des
arms / wt het schouder-ghelid, tot in
den ellenboghe/twee 11 d.
Wt den ellenboghe tot het eynde des
vinghers/een 4 d.
Van het eynde des vingers opwaerts
tot int ghewricht der hant een 11 d.
Als ick nu de lenghte der lidmaten
met puncten ende haer cyfferen / in de
plaers van de 3. oprechte linien ghe-
teekent hebbe / 300 maeck ick ten eer-
sten de dichte des Wijs van bezpden/
dooz het hooft/by de puncten des vooz-
hoofts/een 13 d.
Over de ooghbzaen/een 11 d.
Over de neuse en hooft een 12 d.
Over hals en kin/een 14 d.
Den hals den gozghel/ een 24 d.
By het schouder vleesch hoochte/een 22
By den halskuypl/een 17 d.
By de hooghte der schouderledē/een 13.
Over de bozst/een 10 d.
Over de tepelen/een 19 en 21 d.
Onder de bozsten/een 20 en 21 d.
In het weecke/een 11 d.
Over den navel/een 10 d.
By het eynde der heupen/een 14 en 15 d.
By het eynde des Bupcks/een 15 en 16.
By de splete des Wijs / het been ober
den aers/een 16 en 17 d.
Maer het been onder den aers/een 10 d.
Nederwaerts int been/twee 23 d.
Boven de knie/een 17 d.
Midden in de knie/een 19 d.
Onder de knie/een 20 d.
Midden in de kuyten/een 17 d.
By het eynde der buytenste kuyten/
een 18 d.
By het eynde der binnenste kuyten/
een 19 d.
Onder het scheenbeen/een 32 d.
Dooz het ghewrichte in de enckelen/
een 27 d.
Daer na maec ick de dicte des arms/
In deschouderen/een 19 d.

Onder

Onder de orselen/ een 32 d.
 In den ellen boghe/ een 34 d.
 Dooz den ellenboghe/ een 30 d.
 By het ghewicht des hants/ een 50 d.
 En de holle hant/ een 45 d.
 Daer na maeck ick de bzeete des van
 voren zienden Wijs.
 By de punten des voorhoofs/ een 13 d.
 Midden dooz het hooft/ een 12 d.
 Over de ooghbraen/ een 13 d.
 Over de ooren/ een 12 d.
 Over de neuse/ een 16 d.
 Den hals onder den gozgel/ een 25 d.
 By tsehouderbleesch hooghte/ een 22 d.
 Over den halskuyl/ twee 17 d.
 By de schouderhooghte/ een 7 d.
 Daer onder stel ick de schouderleden
 wijt van malckanderen/ twee 15 d.
 Haer de borst bzeete ober beyde schou-
 deren/ twee 11 d.
 Tusschen de orselen/ een 9 d.
 Tusschen de tepelen/ een 12 d.
 Onder de borsten/ een 8 d.
 In het weecke/ oock een 8 d.
 Over den navel/ twee 13 d.
 By het eynde der heupen/ twee 11 d.
 En in deser hooghte staen de beenen in
 de heupen/ wijt van malckanderen/
 een 8 d.
 Oock maeck ick de bzeete by het eynde
 des buycks/ twee 11 d.
 Sint been by het eynde der billen/ een
 12 d By de dyen ofte aen het dicke des
 beens/ twee 27 d.
 Boven de knie/ een 19 d.
 Midden in de knie/ een 22 d.

Onder de knie/ oock een 22 d.
 Midden in de kuyten/ een 19 d.
 By het eynde der buytenste kuyten/
 een 21 d.
 By't eynde der binnenste kuyten/ een
 23 d.
 Onder int scheenbeen/ een 48 d.
 Int ghewicht dooz de enckelen/ een 43 d.
 Onder de enckelen in den voet/ een 46 d.
 En den voet maeck ick dooz bzeet/ een
 22 d.
 Daer nae maeck ick den van voren
 zienden arm / onder de orselen bzeet/
 een 28 d.
 Achter den ellenboghe/ een 34 d.
 Dooz den ellenboghe/ een 26 d.
 By het ghewicht der hant/ een 46 d.
 En de open hant/ een 24 d.
 Daer na make ick het van achteren
 ziende Wijs / tusschen d'orselen bzeet/
 twee 15 d.
 En den aers van onderen opghesple-
 ten een 10 d.
 En de helen ofte verffen/ achter bzeet
 een 40 d.
 Daer na verteckene ick de ghestal-
 tens des Wijs / met formlycke linien
 by alle punten en cijfferen/ eerstelijck
 na der syden/ daer nae van voren zien-
 den en dan van achteren.
 En als ick des Wijs hooft wil ver-
 hooghen/ 300 doe ick dan ghelijck hier
 te voren by den naesten Man is aenge-
 wesen/ ghelijck ick dan sulcks hier met
 dese figure aengheteckent hebbe
 Des Wijs tecken is een E i.

Dese vooz-beschreven Beelden/buyghe ick in de gewrichten door den ruggraet/eñ in alle ander leden/twelck een jeder te voren weten zal. Op dat het hier dan te voren grondelijck aenghewesen worde/300 wil ick beyde de vooz ghestelde Beelden/ eerstelijck na de syden bezien/ eñ den ruggraet in het achter vierdel des lijfs dichten stellen / eñ dan met klepne triangelskens verteckenen / desghelijcks die van vorenzienden Beelden/ de selve ghewrichten met klepne rinckskens aenwijzen: Eñ hoewel ick hier te voren/ alle Beelden een ghelijcke lenghte / wt eene ghedeylde mate ghemeten hebbe / om de minste moeyte. Zoo is te mercken/dat 300 wanneer men die int werck stellen zal/ende de Beelden tsamen ordineren/ 300 moeten altijd de dunne Beelden langher als de dicke ghemaectt worden.

Ende wanneer den Man eñ het Wijf/van eender soorten/ tsamen gheordondert worden/300 zal de linie des Wijfs/ daer wt sy ghemeten wert / een 18 deel korter ghenomen worden / dan des Mans linie is / anders zoude het Wijf langher schijnen als den Man/daerom dat haer lichaem vleeschachtigher eñ molachtigher ghetoghen wert dan den Man/maer den Man moet harder eñ minder vleeschachtigher ghetoghen worden.

Dese groote onderschept / der voozghemaecte mate der Beelden / van de sterckste tot op de swackste/ hebbe ick daerom al300 gheset/op dat een jeghelijck zoude zien/hoe dat hy syn vooznamen veranderen eñ onderscheyden mach / nae zijn eyghen goetduncken / ghelijck ick dan in dit naevolghende Boeck / noch breeper eñ klaerder zal aenwijzen.

Hoe wel ick hier voren / vierderley onderschept van Beelden hebbe aenghewesen/300 wil ick hier na een Man klaerder als te voren/ beschrijven eñ afteekenen/maer ick ghebryck ghelijckewel de voozgaende ordonnantie/ eñ maectt eerstelijck het hooft van besyden te zien in een rechte vieringh / van des Mans lenghte een achtendeel hoogh eñ oock 300 breed.

Maer de maet tot dit hooft/wil ick int afteekenen wt een langer linie nemen/dan daer de voozgaende Beelden in beschreven zijn / om te beter ruynde te hebben/ende klepne deelen te beter eñ klaerder aen te wijzen.

Als ick nu dese vieringhe stelle / 300 beteckene ick het plat vooz de oprechte syde/daer de neuse wt zal staen / met eene a. eñ de achter rechte syde / met een b. maer de bovenste dwars syden met een c. eñ de onderste met een d. Daer na deyle ick de deelen int aenghesicht/ ten eersten / nae de lenghte met de dwaers linien alle paralel/eñ set een jeghelijck hare letteren/die wijzen de bovenste deelen eñ de onderste deelen des aensichts.

Ten eersten/treck ick een dwars-linie e. op de syden d. een 10 deel hoogh/ghelijck ick dat/vooz aen den Man van 8 hoofden langh/hebbe aenghewesen. Dese linie scheydet vooz het hant eñ de bloote des voozhoofts/ maer den achtersten wervel des hoofts/ zet ick een derdendeel hoogher/tusschen c. e. daer na deyle ick e. d. met twee linien f. g. in dyp ghelijcke velden / de bovenste linie f. zal roeren de ooghbraen eñ boven de ooren / maer de linie g. onder de neus eñ ooren/ ende het hooft heeft achter aen de selve plaets een indiepinghe/ghelijck dat ten deele hier vooz aenghewesen is. Daer na deyle ick e.f. met twee puncten in dyp ghelijcke velden/ eñ dooztreck de onderste puncten met een dwars-linie h. dese linie roert boven de ooghbraen den mannelijken balle des voozhoofts/ van daer af rondet zich het voozhoof opwaerts/ tot het beginsel des hants / maer deyle ick f. g. met twee puncten in dyp ghelijcke velden/het bovenste derdendeel snyde ick af/ met

met eene dwarslinie i/ zoo wort tusschen f. i. begrepen het gantsche oogh/ en de 2. hoecken der ooghen/ eynden achter ende vooz int midden tusschen f. i. Maer depl ick f. g. met drie puncten in vier ghelijcke velden/ soo snijde ick dat onderste vierdel af met een dwars- lini k. Dese lini roert boven de Neus- pellen/ ooc wort dat Oozelleken tusschen k. g. begrepen / Daer na depl ic g/ d/ met een lini l/ in twee gelijcke velden/ dese lini roert boven de kin/ gelijc onder de d. Maer depl ic g/ l/ met eene lini m/ in tweek/ dese lini gaet midden dooz den Mondt/ de bovenste Lip maeck ick in dat onderste derdendeel tusschen g/ m/ maer die bovenste twee derdendeelen laet ic tot de ringstkens onder de Neuse: De onderste Lippen maeck ick in dat bovenste half deel tusschen l/ m. Maer in dat onderste halve deel dat holleken onder de Lippen boven de kin. Alsoo zijn met dese dwars- linien aenghewesen/ die vooz naemste deelen der hooghe ende leeghe dinghen int Hooft.

Voozder wil ick die diepte in het Aenghesicht met oprechte parallel linien aenwijzen/ ende dat verstaet vooz de diepte/ wat van voren daer die Neuse wt- staet achterwaerts treet.

Gerstlick/ depl ic de twee oprechte syden a/ b/ met ses oprechte linien n/o/p/ q/r/s/ in seben gelijcke velden. De eerste lini n/ roert vooz den Oog- appel/ ende die hoecken des Monts. Maer den achtersten hoeck der ooghen/ eynde ick int middel tusschen de oprechte n/o/ dan dese dinghen sullen op tweederley manieren in het ghebruyck verstaen worden: Daer na treck ick een eynd lini wt den hoeck die daer sluyp die dwarslyden e/ ende oprecht n/ inden hoec der twee linien a/ f/ daer heen set ick een e. Daer nae treck ic een ander hoeck- lini/ doch wt den voozgemelden hoeck e/ n/ inden hoeck die daer sluyp die oprechte a/ en de dwars lini g/ daer heen sett ic dan een v.

Over die lini n/ t/ sal dat Voozhooft treden met zijne form. Maer over die lini n/ b/ tepcken ic der Neuse gesteltenisse. Ende daer die dwarslini e/ de hoeck lini n/ t/ dooz snijdet/ daer tepcken ick het beginsel des Hays boven het bloots Voozhooft: Daer na trec ic midden tusschen de twee oprechte a/ n/ tusschen den dwarsken d/ g/ een oprechte lini/ dese roert vooz de bovenste Lippe des Mondts en vooz de kinne: Daer na depl ic n/ r/ tusschen de dwarslini m/ d/ met twee oprechte linien in drie ghelijcke velden. Die voozste roert vooz die onderste Lippe maer die achterste roert dat eynde der hol- kele/ tusschen de onderste Lippe boven de kinne. De Ooghaen treck ick schier tot aen de lini o/ ooc verhef ick ic in den midden een weynich over de dwarslini f/ en tusschen de twee oprechte linien q/ r/ tusschen de dwarsse f/ g/ verbat ic dat gantsche ooz/ doch dat onderste oozlapken treet ic int voozste halve deel/ tusschen q/ r/ tusschen de twe dwarslinien k/ g. Den achtersten w. rbel des Hays op het Hooft/ set ic tusschen de oprechte s/ b/ ende de dwarslini e/ e/ aen dat derdendeel tegen de oprechte lini l/ en ooc een derdendeel bovende dwarslini e/ op de dwarsse g/ tusschen de oprechte linien s/ b/ aen het naeste vierdendeel/ tegen de l/ set ic dat Hooft op den Hals. Daer na treck ic die gestalt linien des van beneven siende Aenghesichts in ende by dese geschranckte linien: Alsoo dat bovendat Hooft die dwars syden e/ tusschen den oprechten p/ q/ aenroert/ desgelicken de achter oprechte syde b/ tusschen de dwarslinien h/ f/ van daer tot op den Hals / ende denselven achterwaerts gants hen af dooz die vieringhe.

Daer na treck ic dat Hooft vooz hen af tot dat Voozhooft/ en dan het Voozhooft/ neuse/ mont en kin/ die neuse roert vooz die oprechte syde a/ tusschen de dwersche

dwersche

dwersche k/ g. Alsoo wort dat gancsche Hooft in dit vierkant besloten/ en roert alle vier syden aen. Haer bande km treck ic de kinnebacken achterwaerts en opwaerts tot achter dat Ooz: Daer na treck ick die Ooghen ende Ooghbraen/ desgelicken die Soren aen haer plaets. Soe treck ic die bloote des aengesichts daer dat Hapz begint en vaer met vanden voersten werbel des Doozhoofts over die dwarlinie e/ ende tusschen de twee oprechte p/q/ weder nederwaerts hen af tot dooz dat halve Ooz: Daer na treck ick dooz den Hals onder de dwersche d. onderwaerts achter de oprechte lini o/ een vierdendeel tegē de oprechte p. Doch soo ic wil so maeck ic den Hals dick een 14. deel ofte twee 27. deelen/ wie dese dingen ghebruycken wil / die moet seer nau acht nemen op die ghebogene ghestalt linien/ hoe datse by de ghestreckte linien wt ende in gherogen worden/ want alsmen daer op gheen acht en neemt soude inde ghestalten alle missen / doch dooz de krys-linien inde vierkant / kannen zoo grootelicks niet feelen ofte upt de maet loopen.

Als ick nu dat neffen ziende Hooft verandert hebbe/ so wil ick voorts dat van voren siende maecken in dat ander vierkant / die sal in ghelijcke hooghte wesen als de eerste/ maer smalder. Ten eersten/ treck ic alle effen dwars-parallel linien des eersten vierkants des neffen siende Aenghesichts / voren dooz het vierkant heen upt soo wijt als ickt behoeve/ in aller ordenantien/ ghelijck dan de Letteren staen bande c/ tot d. Dese linien deplen in het van voren siende Aenghesicht alle hooghten en leeghten gheheel gelijc het neffen ziende Aenghesicht/ daer na treck ick dooz dese dwarslinien/ oprechte linien/ die sullen aenwijzen alle breeten der deelen in het van voren siende Aenghesicht.

Ten eersten/ treck ic twee oprechte linien a/b/ te beyden zijden/ dooz die voozgetrokken dwersche/ en setse een 10. deel wijt van malkanderen/ daer na depl ick met vier oprechte parallel linien/ c. d. e. f. de twee syden a/b/ in vyf ghelijcke velden. In dat middelste velt d/ e/ set ick in het midden den schepdel tusschen de dwarssen c/ e. Daer na set ic die Neuse int midden/ alsoo datse met hare Neuspollen die tusschen de dwars-linien k/g/ aenroert. Soe laet ick die twee hoeken des Honts die oprechte d/ e. Daer na set ic de twee Oogen datse met hare vier hoeken de vier oprechte linien c/d/e/f/ tusschen de dwarsche f/i/ aenroeren.

Daer na depl ic die oprechte a/c/ en f/b/ met twee oprechte linien g/ en h/ in het midden van malkanderen. Dese 2. linien g/h/ roeren op jeghelicke syde op de dwarsche k/ die hooghte der kinnebacken en die eynde der Ooghbraen op beyden syden/ in het midden tusschen de oprechte g/ c/ en f. h. onder de dwerschen f. Haer depl ic a. g. en h. b. inde midden van malkanderen met twee oprechten i/ k. Dese twee oprechten schepden het bloote des Dooz-hoofts van het Hapz op beyden zijden tusschen de dwarsche e. f. Haer dat hooft overtreest dese twee linien op beyden syden/ also dat het halve deel der Soren bedect worden tusschen de dwerslinien f/g/ ooc treck ic de twee Soren te beyden zijden tusschen a. i/ en k. b. tusschen de dwerschen f. g. Haer boven en der dwarslinien f/ overtreeden sy de oprechten twee syden/ a/b/ en naederen sich onder met haren tippelgens tegen de twee oprechte i. k.

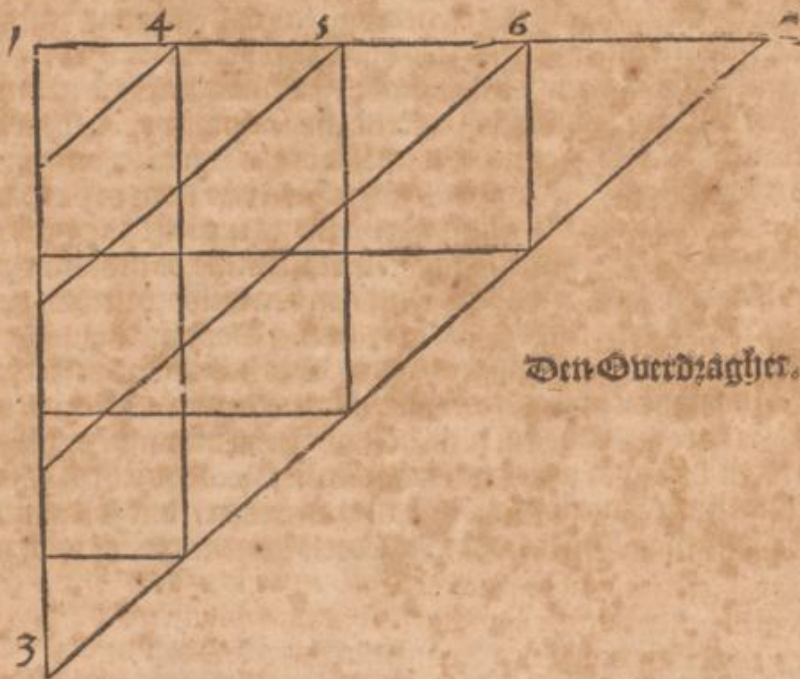
Als nu de oprechte dooz de twee dwarslinien gheroghen zijn / de welke alle breete/ hooghte ende leeghte aenwijzen in het van voren siende Aenghesicht/ dan treck ick die ghestalt linien des Aenghesichts in dese deplinghe; Eerstelick het hooft van de bovenste so dat de dwarslini c/ in het midden tusschen de twee oprechte d/ e/ aenroert/ van daer ront op beyde zijden aen die oprechte a/ b/ op die dwersche

dwersche

Dwarsche h/van daer tot op die Ooren by de dwars- lini f. midden tusschen a/i/ en k/b. Daer na treck ic het bloote des Doorhoofts en die Kinnebacken door de twee oprechte g.h. op de dwarsch-linie m. gantsch nederwaerts tot de kin/ende van de voorghemelde eynden treck ic den hals/ van beyden zyden nederwaerts op de dwarsche linie d/daer maeck ick dien breeet/ een i s. d. ofte een weynich bree- der. Daer na treck ick daer in de ooghen/neuse/ mont en kin/ met alle het voor- naemste dat in het aenghesicht behoert.

Als ick dan dit bovengheschreven hooft in den gront neder legghen wil/ zoo doe ick dat door eenen Triangel/den welken ick hier na aenwysen wil / op dat ick wt eenen voorghescheven/ dat selve in een ander verandere/ en een jeghelijck doch ghelijckfoornich brenghen mach. Dese Triangel beteckene ick/met 1. 2. 3. die zal alle weggen eenen rechten hoec hebben/ op dat hy op alle zyden/ ende hoe dat men hem van doen heeft/ ghebruickt mach worden/hy behout ghelijc- ke ofte onghelijcke zyden/lanck ofte kort. Daer na neem ic eene zyde voor my welke dat ick wil/en teekene die met punten/maer hier zette ick ongheweer 4. 5. 6. etc. wt desen treck ick teghen eene zyde des Triangels paralel linien / aen de derde zyde/zoo deplen sy de selve zyden/ ghelijck de eerste ghedeelt is. Zoo ick dan yet weder wt de nieu gheworden punten met paralel linien/als voor tegen de onghedeelde zyden vaer/zoo werden sy oock ghelijckfoornich ghedeelt / ghe- lijk de eerste ende de ander.

Wt dese Figuer/kan veelderley onderschepdelijckheyt ghemaect worden/ en hier tot mynen voornemen/ mach het wel een Overdragher ghenoemt wor- den/Want door desen wech machmen een jeghelijck dinc in't ander draghen en trecken/maer eer ick het hooft neder in den gront drucke/zoo wil ick te voren desen Overdragher hier onder op trecken en afteekenen.

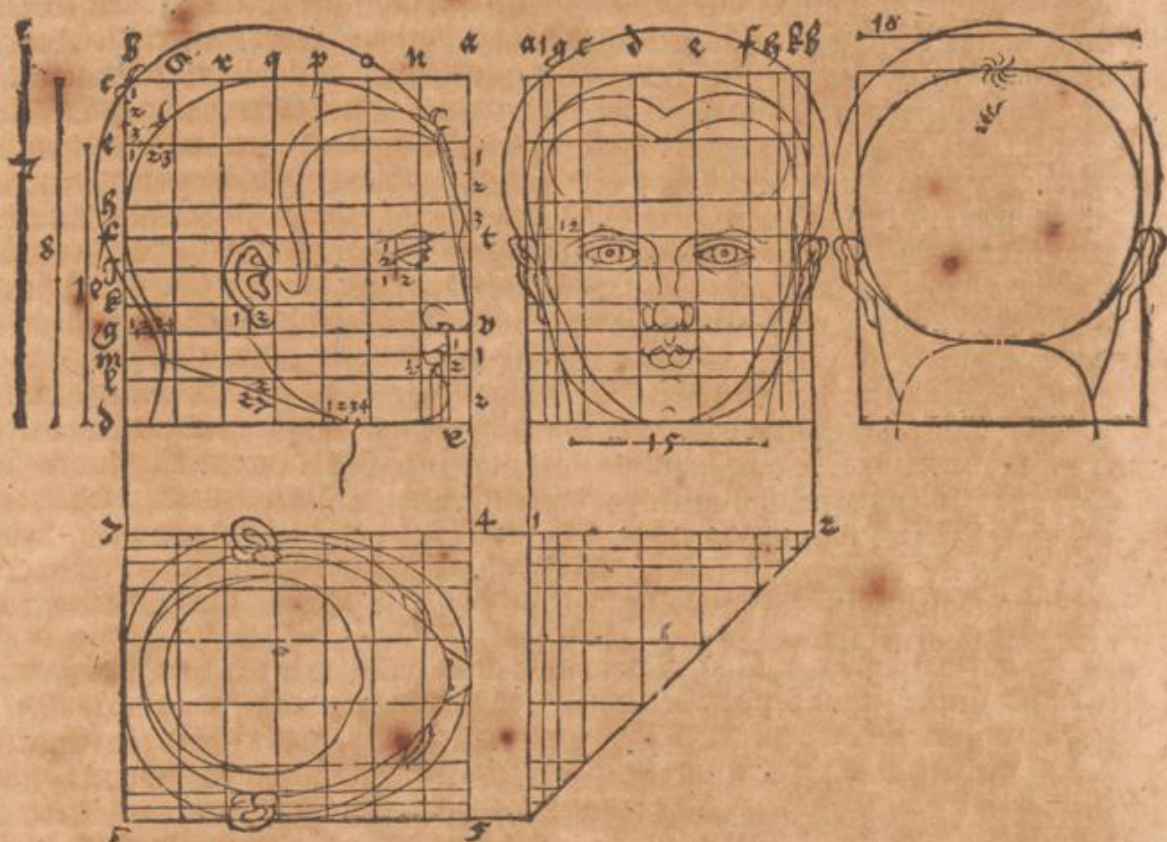

Ende alzo ghebruick ic desen Overdragher: Ick stel het neben-ziende ende kan voren-ziende hooft / ghelijck het in zijn vierrant beschreven is/voor my/ ende

oert
s en
aen/
chts
over
n af
je d.
och
din-
stalt
als
de
de
van
elen
nien
tant
eren
alle
reck
der
oor-
lick
vel-
n de
us-
ken
vier
het
p de
bep-
en f.
en i/
z op
ee li-
chen
a. i/
ctres-
pelt-
alle
dan
k het
e op-
p die
sche

ende treck eerst wt het neven-ziende hoofts viercant/alle oprechte linien a. n. o. p. q. r. s. effen onderwaerts/300 wijt ick die behoefte. Daer na treck ick wt het ander viercant des van voren-ziende aenghesichts/ oock alle oprechte parallel- linien a. i. g. c. d. e. f. h. k. b. ghestreckt onderwaerts/ghelijc vooz verhaelt is. Daer na treck ic een effen parallel- linie/dwerfch onder de twee viercanten des hoofts/ dooz alle oprechte linien/die van boben af ghetrocken zijn waer dan dese dwarsche linie de twee oprechte syde- linien a. b. des van voren ziende aenghesichts dooz snijt daer set ic by de linie a. 1. en by de linie b. 2. Daer nae meet ick van het ghetal 1. op de linie a. onderwaerts 300 bzeet het viercant des van voren ziende aenghesichts is/daer set ic 3. en treck 2. 3. met een hoeck- linie te samen/ alzo is desen Trianghel tot den nederghedrukten gront veerdigh/ twelt ick den Over- dragher noeme. Daer na waer dese hoeck- linie 2. 3. die oprechte linien/ die wt het van voren ziende hooft her af ghetoghen zijn/af snydet/ wt de selve punten vaer ick stracks over dwerfch/met parallel linien/ dooz alle oprechte linien/ die uyt het neven ziende hooft her af ghetoghen zijn. Waer dan de dwerfch linie 2. 1. en de dwerfch linie 3. de twee oprechte syden a. b. des neven ziende aenghesichts dooz snyden/ aen dit eynde des viercants / set ick vooz aen 4. 5. en achter 6. 7. dit maect een aflaghe viercant/ daer in het hooft in den nederghedrukten gront begrepen wort.

Zoo nu het viercant 4. 5. 6. 7. dooz hulp des Overdraghers gheheel dooz de oprechte linien / van beyden des van voren en van beyden ziende aenghesichten dooztoghen syn/300 wijfen de kleyne viercanten aen / waer henen een jeggelijcken sneedt des aenghesichts/met syne ghestalt linien ghemaect zullen worden/want daer wijft jeder viercant aen/waer dat alles moet ghestelt worden/Als de ooghen/neuse/mont/kin/ooren/hals/en voozts waer alle linien der ghestaltenisse behooren/ghelijc ic dat hier na met linien inghetoghen/ en eyghentlijk vooz ooghen ghestelt hebbe. Eerstelijck het nevenziende hooft/daer na het van voren en achterwaerts staende / ooc in den nederghedrukten gront/ ghelijck dese ondergestelde Figuren wt wijfen. Het is ooc noodich te weten/ dat/ 300 dit hooft van Was gemaect waer/in welke dwerfch- linie dat af ghesneden zoude worden/moetmen te voren eygentlijk weten/ hoe de planus een form heeft/ dat is daer dooz te vinden. Maer wil ick het hooft een 7. deel hoogh maken/ gelijk het voozste een achtendeel hoogh is / gelijk ick dat vooz in de Beelden gemelt hebbe / 300 laet ick doch alle ander deelen int aengesicht blijven als sy te voren syn/alleen dat ick het hooft verhoogge en verdicke/nae de syde van het voozhooft opwaerts/en daer na achterwaerts af tot aen den hals/ tusschen de dwerfch-lijnen g. m. maect ick den hals dick twee 27. deel. Daer na verbreedde ick het van voren ziende hooft / nae ordeninge alzo : Dat het byvoeghsel twee 17. deelen over het voozhooft bzeet worde/ en treck dat ten beyde syden op de ooren weder in/aen de twee oprechte syden a. b. en verhoogge en verwide de bloote des voozhoofts/en treck boben de ooren wijders van het hooft/ghelijck dat in de navolgende Figuren wort aengewesen. Het is te mercken / dat 300 een Beelt/van sepen synder hoofden langhte/ recht in ghedeelt wort/niet en is te verachten.

Op sulcken manier gelijk ick dit hooft in eenen neder ghedruckten gront geslept hebbe/alzoo mach men oock een gantsch Beelt/het staet recht oft kit om / in eenen neder gedruckten gront legghen.

Doorder wil ick een stercken Hans wt ghestreckte handt breeder beschrijven/Danse te voren aengewesen is/en gelijk ick die te voren eer 10 deellanc gemaect hebbe/300 laet ick se noch daer by blywen. Deses 10 deels lenghte/stel ick in een oprechte linie vooz my/en teeckene die boven met een a. en onder b. en beslypt die tusschen 2. parallel dwersch-linie c. d. Daer nae deel ick a. b. met 18 puncten in 19 gelijke velden. Daer nae treck ick een ander oprechte linie/tusschen de dwersche-liniec. d. parallel/neben de oprechte a. b. 300 wijt daer van/dat de handt ongheroerd blyft/die ick maken zal. Dese linie is boven e. en onder f. die zet ick midden in de byeten der wtgestreckte hant/alzoo dat se dooz den langhen vinger wt gaet/dan ick tree hier de hant oprecht/alzoo dat sy boven met den langhsten vinger/de dwerschlinie c. aenroert/maer onder laet ic de linie d. midden dooz het gewicht der hant strijcken. Daer nae treck ick wt de puncten 1. een dwerschlinie g. die roert boven het eynde des goutvingers/daer nae zet ick een puncten op de linie a. b. midden tusschen 1. 2. daer wt treck ick een linie h. die roert boven het eynde des voozsten vinghers ofte Wijsers / dan treck ick wt de puncten 4. een dwerschlinie i. die roert boven het leste deel des kleynen vinghers: Daer treck ick wt de puncten 7. een dwerschlinie k. die roert het eynde des dupins.

Als ic nu het voozste des vinghers aenghewesen hebbe/ dan teeckene ick hare achterste leden/daer mede sy aen de handt staen/ende treck wt de puncten 11. een dwerschlinie l. dese streck dooz de twee achterste leden des Wijsers ofte voozste

ende langsten vingers/want sy staen vooz aen de hant/ in eender hooghde neben malckanderen. Alzoo wert den langhsten vinger langer dan het gantsche ander deel der hant/en waer de linie l. de oprechte linie e. f. dooz snydet/daer zet ic een m. daer na zet ick eenen passer met den eenen voet in de punct f. en den anderen in de punct m. van daer treck ick met achterwaerts upt der handt/ zoo wijt ic dat behoer/ in desen ronden treck zet ic de 2. achterste leden des gout en kleynsten vingers/want sy staen dieper in de hant/als de 2. voozsten: Haer trec ic upt de puncten 14. een dwersch linie n. die gaet midden dooz het achterste gelid des dupms. Zoo nu de lenghte der hant en alle vingers aengewesen is/ zoo wil ic vooz der de leden der vingeren ooc beschryben/ ic trec upt de puncten 10 een dwersch linie o. die gaet midden dooz het ander lid des dupms. Daer nae depl ick de voozste vinger/langhs nae tusschen h. l. met een dwersch linie/ int midden van malckanderen/dese gaet midden dooz syn ander gelid. Daer nae depl ic de voozste helft/ na de lenghte met 6. puncten in 7. gelijke velden/ en trec upt de puncten 3. eene dwersch linie/die gaet midden dooz het voozste lid des voozsz vingers. Daer nae treck ick upt de punct 6. een dwersch linie p. die gaet dooz het ander lid des langhsten vingers. Daer na depl ic tusschen de dwersch linien c. p. met 6. puncten 7. ghelijcke velden/ende trec upt de selve puncten 3. een dwersch linie/die gaet midden dooz het voozste gelid des langhsten vingers/ de dwersch linie k. gaet midden dooz het ander lid des gout vingers. Daer na depl ic de voozste lengte/met 8. puncten in 9. gelijke velden/ en trec upt de selve punct 4. een dwersch linie/die gaet midden dooz het voozste gelid des gemelden vingers.

Den kleynsten vinger make ic zo langh als de twee achterste deelen des langsten vingers syn/ofte laet hem blyben gelijc hy sich te voren begeben heeft/De selve lenghte depl ic met 10. puncten in 11. gelijke velden/en treck upt de puncten 6. een dwersch linie/die gaet midden dooz het ander ghelid des kleynsten vingers. Daer na depl ic van nieuw de 6. bovenste deelen/in 10. puncten/in 11. gelijke velden/en treck upt de nieu ghe worden punct 5. weder eene dwersch linie / die gaet midden dooz het voozste lid des ghemelden vingers. Een ieder gheeft acht op het ghetal / dat daer ghenomen wordt tusschen a. b. ofte upt de andere klepne deelen.

De nagels maeck ic aen elcken vinger zoo langh / als de helfte des lides daer hy aen staet/neffen den langsten vinger op beyden syden/gaet de splijtinghe des vingers in het halve deel des hants lengte/maer tusschen den gout en kleynsten vinger / gaet de splete dieper in de handt / maer de splete tusschen den dupme/die gaet noch dieper in de hant.

De wyle ic nu de lengte der deelen in de hant beschryben hebbe/zoo wil ic oock de selve deelen haer dicte en bzeete aenwijsen/en hoe wel ic hier vooz by de figuren ten eersten/na der syden hare dicte beschryben hebbe zoo en wil sich hier met de hant niet wel schicken/Daerom wil ic nu de uptghestreckte hant nae haerder bzeeten beschryben/ende dan eerst hare dicte na der syde.

De blacke hant make ic int ghelenc /op de dwersch linie d. bzeet seven 19. deel/ van de lenghte a. b. maer op de dwersch linie n. elf 19. deel/want by des dupms kneuckel/ is de hant het alderbzeetste/ en de ander bzeete van buyten des voozsten vingers/op de dwersch linie l. dooz de onderste leden der vingers/tot het eynde des Circkelronts/ buyten by het eynde des kleynsten vingers/ maeck ick de handt bzeet en zoo lanck/als den voozsten vinger is.

Den langhsten vinger maeck ick onder bzeet een 5. deel/ van syn eygen lengte/ en boven aen een vierdendeel van synder bzeeten smalder dan onder. **Ooc maeck ick**

ick

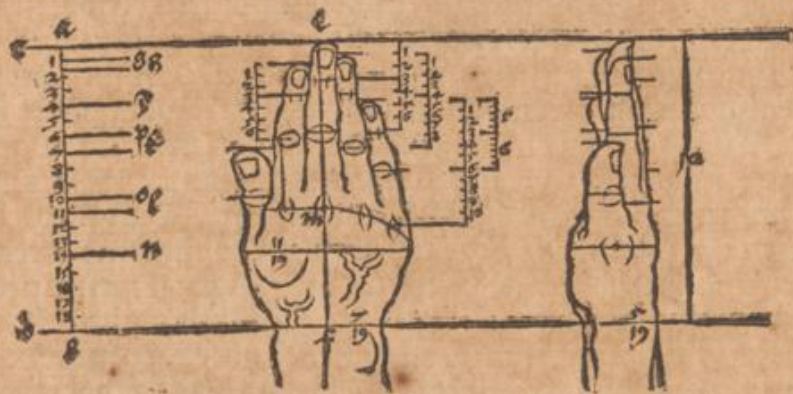
ick den voorsten vinger onder even zoo breed als den langhsten vinger / maect boven maect ic hem een weynich smalder dan den langhsten vingher. Den Gout en kleynsten vinger / make ic een jegelijck breed van syn lenghte / een 5. deel / ende maect een jeghelijc boven ofte voor / een 4. smalder als hy boven is. Den dupm maect ic in syn middelste lidt breed / een 3. deel van syn eygen lenghte.

De vingers staen achter in de hant / een jegelijck in de midden spnder breedten / daerom wil ic in het optreken klepne rinckken maken.

Het is te merken / datter niet enen vinger aen de handt en is die den anderen van forme ghelijck / dat kan een jeghelijc bezien / men zalt aen gheene menschen bevinden. Doc beproef ic dat als de hant wtghestrect wordt / dat niet gantsch gelijc op een ander en staet / maect hy den kleynen vinger schuyfste sich opwaerts. Daer na maect ic de dicke der hant na der syden / int gewicht aen den arm / vijf 19 deel / wt de oprechte lengte a. b. maect door den kneukel des dupms / op de dwerssch linie n. half zoo dick als de blacke hant breed is / des gelijcken beneden in de plam voor zoo dick / maect de hant maect sich hol / want die twee syden des dupms ende kleynen vingher staen inwaerdtis / daerom en is de hant niet zoo dick alse wel schijnt / ofte de buptenste linien aenwijzen.

Den dupm is in syn voorste lidt effen zoo dick als het voorste deel des kleynen vingers lanc is / maect voorwaerts henen upt / is hy een vierdendeel dunder / doch achter tegen den kneukel wel dic. De vingers syn zeer na op hare mate zoo dic als breed / dan alleen in de leden feelt het / doch zeer weynich.

Als ic nu alle lenghte / breedte en dicke der hant geteekent hebbe / dan rret ic de gestaltenisse der hant met linien daer in gelijc ic hier sulcx met dese Figure voor oogen stelle wie dat na maect / die moet nau daer op letten / dat hy daer in niet en dole / want dese linien zijn swaerlijck recht te trecken.

E 14

Voordes

Voorder wil ick eenen stercken Mans voet (duydlijcker als te voren) beschryven/ en ghelijc ic dan vooz verhaelt hebbe/ by den Man die van acht synder hoofden langh gemaect is/ diens voet maect ick een 6. deel lanck en een 17. deel breec/ ende volghhe dese maniere.

Wt dese lenghte en breec/ trec ick een over langh vierhoeck/ ende stel dat over dwerssch vooz my op een effen plaets/ dan treck ic den voet daer in/ alzo dat die ten beyden syden achter en vooz aenroert/ alzo hier na volghen zal. Als ic den voet met syne gestalt linien daer in trecke / en teeckene de voozste lange syde met een a. en de naeste by my / met een b. Maer de kortste twee syden teeckene ick de voozste/ daer ick de tien wt wil trecken met een c/ en de achterste met een d. in dit afgaende viercant maer ick den voet/ dat hy heel plat in eenen nederghedrueten gront opleyt. Daer na deyl ick desen vierhoeck/ eestelijck/ na de lenghte tusschen c. d. met twee linien e. f. in drie ghelijcke velden / dat de e. vooz staet/ alzo welke letter ic vooz noeme/ zullen vooz gheset worden/ op datter gheen dwalinghe in het tellen daer wt en komt/ maer men zal daer op letten / hoe wel de letteren dooz malekanderen gheset worden/ zoo zullen doch altyt de voozghenoemde op het selve mael vooz ghestelt worden / als boven verhaelt is. In het voozste velt tusschen e. e. zal ic 10. stellen / en in het middelste tusschen e. f. den blooten voet maken/ maer in het achterste derde velt/ zal ic stellen de vers ofte hiel/ ende het been op den voet. Daer na drele ic de linie d. met 6 puncten g. h. i. k. l. m. in 7. ghelijcke velden/ en trecke wt de puncten g. een paralel Linie e. waerse die aenroert/ daer set ic een n. maer waer sy doozsnijdet de oprechte f. daer set ick een o. Daer nae deele ick l. m. met een puncte p. in het midden van malekanderen/ wt dese puncte p. trec ick een paralel dwerssch linie / tot aen de Linie f. in dit selfde punct set ic een q. dan trec ic een kromme Linie k. q. Daer na set ic een punct r. op de Linie e. midden tusschen a. b. dan deyl ick r. b. met twee puncten S. T. in dyp gelijcke velden/ Maer deyl ic b. c. met twee puncten v. r. ooc in 3. gelijcke velden/ zoo deele ic weder e. f. met twee linien p. z. in dyp ghelijcke velden/ maer deele ic f. d. met twee puncten st. sz. in dyp gelijcke velden / daer na waer de Linie g. de Linie e. doozsnijdet/ daer set ick een t3. daer na trec ic wt de punct h. een dwerssch Linie in de Linie f. en waer sy die aenroert daer set ick a. i. Daer na deele ick r. S. met 2. puncten 1. 2. in dyp ghelijcke velden. Maer deyl ick r. e met twee puncten 1. 2. oock in dyp ghelijcke velden. Daer na deele ick sz. d. met vier puncten 1. 2. 3. 4. in byf ghelijcke velden wt de puncten 3. treck ic een Linie op de dwerssch linien h. a. i. daer heen set ic b. i. Ooc zal men in acht nemen dat ic de letteren der korte Linien alle op de dwerssch linie a. gheset hebbe / daer wt trec ick sommighe kromme linien eene c. n. de ander r. t3. maer de andere wt de puncten 2. tusschen r. S. in de punct p. Daer na eene t. 3. ooc eene b. d. daer nae v. a. i.

Daer na trec ic de punct st. een rechte Linie tot aen de kromme k. q. daer set ic c. i. Daer na set ic een Passer met den eenen voet in den punct t3. en treck met den anderen van de punct n. wt den voet tot aen de kromme linie r. t3. en daer na laet ic den Passer met den eenen voet noch staen/ en alzo onberroert trec ic een ronde trec/ tusschen de kromme t3. en b. d. Dan laet ic den Passer met den eenen voet noch stil staen/ in de puncten t3. en doen hem engher toe / en set den anderen voet in de puncten 2. op de linie b. tusschen r. e. en trec van daer met voozwaerts/ tot aen de kromme linie b. d. Maer laet ic den Passer met den eenen voet staen in de puncten t3. en den anderen voet set ic in de punct r. en trec met van daer tot aen de kromme t3. Zoo ic nu met de kromme ende ronde linien aenghewesen hebbe

hebbe/waer ic de teenen stelle/en vooz af snyde/300 wil ic voozder haer achterste lide stellen. Ick set een punct op de linie/midden tusschen de kromme b.o. ende v.a.i. In dese puncten zal ick setten het achterste lidt / aen eenen den kleynsten teen/ en set eenen passer met den eenen voet in de punct z. en den anderen in den nieuwen ghemaecten punct/van daer treck ic ront tot aen de dwersche linie g.n. daer set ic het achterste lidt van den grootsten teen/daer na set ic op desen ronden t'rec twee puncten/midden tusschen de kromme linie s/p/z/en b/o. Daer stel ic de twee achterste leden der middelste teenen / die wil ick int optrecken na hare groote/met afgaende ringhskens beteckenen / het achterste lidt van den kleynsten teen/set ic met een punct op de linie e/midden tusschen de dwersche linie b/en de kromme linie v.en a/i/ De groote teen heeft twee leden/daer van maec ic het achterste deel een weynich langher als het voozste.

De d'yn middelste teenen/deele ic een jehelijc dooz haer d'yn leden/dat het achterste deel 300 langh sy als de twee voozste deelen / Maer een jehelijc voozste deel aen de middelste teenen/zijn 1. vierdendeel langher / dan de ander deelen daer na/niet van wegghen het binnenste ghebernte/ maer van wegghen het vleesch dat sy vooz hen hebben. Maer den kleynsten teen maec ic by zijn achterste lidt/eenen stercken achterbal / ende laetse vooz eynden aen de linie r. Haer achterdeel maec ic langher dan de voozste/ en elcken naghel op alle teenen/maec ic half 300 langh al het ghelid is daer hy op staet. Daer na set ic eenen passer met den eenen voet in de punct p. en den anderen voet set ic een weynich boven het punct des achtersten lides des kleynsten teens/op de linie e. Van daer t'rec ic dooz de slimme linien/en waer de kromme de slimme doozsnydt / wt dat selve punctken t'rec ic korte linien tot een maec. Alzoo wijt splijte ic de teenen in dit vleesch/hoe wel ic op den voet de aderen en de holligheit daer tusschen/ veel verder achterwaerts t'rec. Delinie f. roert vooz t'ghewicht / van daer sich dat been opwaerts t'rec/maer onder de sool der af-snydingh / 2. derdendeel vooz de linie f. tegghen de z.

Wydere / depl'ick s3. d. met vier puncten in d'yn ghelijcke velden / ende wt het punct ken 3. treck ick een rechte linie / die roert achter de span-aderen boven de versten.

Zoo ic nu de rechte/slimme en kromme linien alle ghetrocken hebbe / daer dooz den voet gantsch ghesatsoeneert wort. Als dan treck ic de ghestalt linien daer in/hoe die in den nederghedruckten gront legghen sullen/ ende begin dan van voren aen.

Eerstelijc t'rec ic den grooten teen met syne ballen / wt de punct e. hier vooz/ buyten de slimme linien e. n. tot schier int midden des achtersten teens/dan gaen ic gebogen onder de slimme e.n. en t'rec de ghestalt linie vooz het voozste ghelit/teghen de slimme e.n. Van daer t'rec ic de teen volmaect/ vooz aen den ronden t'rec/midden tusschen n.f. Van daer t'rec icse achterwaerts 300 wijt als sy gespleten is/tot aen de linie r.tz. Daer na t'rec ick de 3. middelste teenen/tusschen hare slimme linien / dat sy vooz den ronden t'rec aenroeren. Daer aenis te merken / dat de grooten teen niet heel recht voozwaerts wt zal staen/ ghelijc sulcx by veel plompe menschen ghebonden wort / Daerom hebbe ick de slimme linien daer toegetrocken daer dooz de teenen/een meer dan d'ander wtwaerts tegghen de kl'pne teen ghestelt worden / van stercke en wel-staens wegghen.

Des wegghen laet ick een ruyntecusschen den grootsten en den teen daer naest/ Want de middelste 3. teenen zullen meer voozwaerts staen / dan de grootste/maer de kleynste teenen t'reck ick inwaerts aen de ander der slimme liny v. a. i.

die eynde ick wtwendich aen de linie e. van haer achterste lidt twee derdendeel/
tusschen de linie b. Oock treck ick de voorste het grootste/ maer de ander nae-
volghende/de een kleynder dan de ander/ ende wijs daer mede aen/ hoe de ghe-
wichten en ander deelen hare ghestaltenisse zullen hebben/ ooc het eene anders
dan het ander. Daer na treck ick buyten den voet/ van den kleynen teen bal-
let in den hoeck b. p.

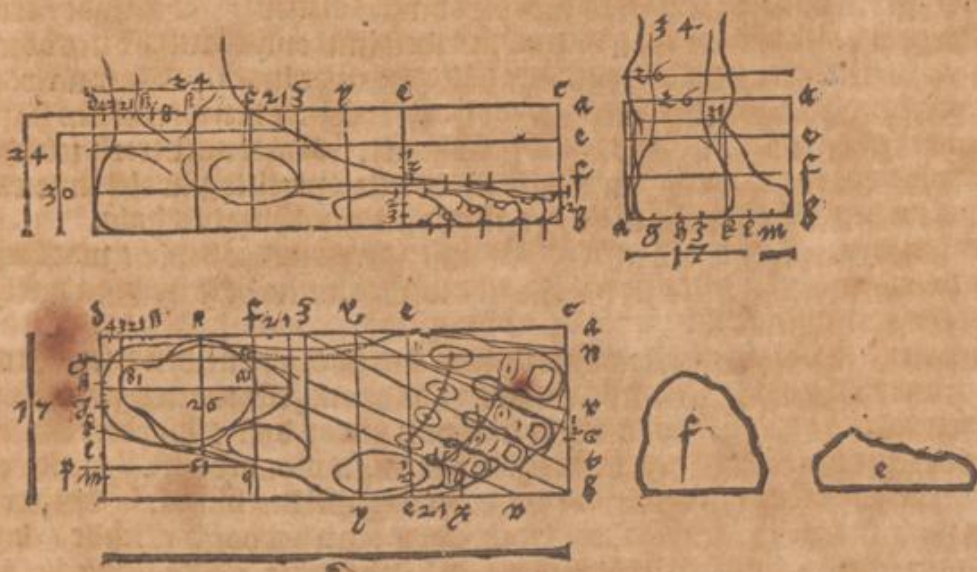
Daer treck ick binnen de linie des voets/wt de puncten e. besonder ghebogen
aen de linie p. midden tusschen de langhe syden a. en de linie n. g. en treck verder
achterwaerts inwaerts ghekromt / tot aen de linie f. midden tusschen f. o. van
daer heel achterwaerds / ende ronde de versten aen de linie d. in de puncten h.
van daer treck ick de versten ghelyck die een vzeemde kromme linie heeft / tot
aen de slimme k. q. Doch treck ick by de linie st. een kromme in den voet/ maer
van de punct q. treck ick vol wt / tot de ballen achter het klepne teecken in de
puncten p. b. De solen teekene ic binnen met besondere punctiens wt de linie
st. Dooz de snede int ghewicht/onder de enckelen des scheenbeens/ maer ic de
wyde een 26. deel/maer onder de enckelen een 31. deel/ en trec den af-sne voort tot
de linie f. twee derdendeel teghen de linie 3. Ick trec ooc den binnensten enckel
platter/ en den buytensten hoogher/des ghelijcken ooc den binnensten wat meer
na voren en den buytensten wat achterwaerts / 300 begheeft sich de holligheyt
neben de span-aderen / achter den binnensten enckel langher en vlacker dan de
buytenste. Daer na trec ic eenen besonderen bal / op de buytenste syde naest
van het been/voor de linie f. tot aen de linie 3. dat geeft den voet eenen wel stant.
Daer na trec ic de ballen achter den kleynen teen dooz de linie p. tot op het half
deel/ teghen de linie 3. In zulcken intrecken der ghestalt-linien/ moetmen go. de
achtinghe nemen/dat men die wel trecke tot een goede p. 20. opziet/ op dat het niet
bedorven en wort. Daer na trec ic de twee sneden dooz den voet e. f. besonder/
ghelijc die in de effene rene forme hebben / op dat dit alles te klaerder verstaen
kan werden: Want ghelijc ic dese twee sneden aen wylse / alzo mach men in
alle coepere de snede verloerken/ sy zijn recht oft slim.

Hier na wil ic den voet wt den gront op trecken/boven den nederghedrueten/
een 24. deel/en trec dooz den overdrach wt den nederghedrueten gront/ de linien
c. e. p. 3. f. d. ghelijc sy voor staen/ en wat anders noot is alles opwaerts. Dese
opghetoghen linien/ dooz trec ic met twee dwerssch-linien een 24. deel hoogher/
dat wort ooc een boven lanckachtich vierkant/ daer stel ic den opgetogen voet/
Daer na depl ic de dwerssch syde a. b. met 2. andere dwersschlinien e. f. in d. y. ghe-
lijcke velden. Alzo wylse de eerste opghetoghen linien aen / waer alle deelen
des voets/na der lenghde henen behooren/ghelijc daer syn de voorste afsnydin-
ghe der teenen/daer na hare leden en slytinghe/ ooc waer de nagelen staen zul-
len/waer den voet met al synen aertballen/des ghelijcken het been op de versten
in zijnen afschept opghetoghen wert / Daer dooz de dwersche wylse ick aen de
hoochte/des voets en syne deelen stel de solen plat op de linie b. voozder depl ick
de oprechte linie c. tusschen de dwersche f. b. met twee puncten 1. 2. in d. y. gelijcke
velden/maer ic depl de oprechte linie e. tusschen de dwersche f. k. met d. y. punct-
ten 1. 2. 3. in vier gelijcke velden/Noch trec ic een dwersschlinie/ midden tusschen
de dwersche a. e. tusschen de oprechte 3. d. Van treck ick de ghestalt linie des
voets in dit ghemerck / en beginne in den hoeck a. f. en treck het ghewichte
henen af/tot aen de rechte linie e. in het punctien 3. Van daer treck ick den bal-
le achter den grooten teen henen af op de dwersche f. Daer nae gaen ick daer
onder henen voor/tot aen het punctien 1. daer eyndet het voorste ende bovenste
van

van den grooten teen/maer den kleynsten roert boven met het achterste lidt ende
 balle/het vierde deel/tusschen f. b. Daer nae trec ic de dyp middelste teenen nae
 ordeninghe/den langhsten maec ic het hoochste/eñ voort den eenen leegher als
 den anderen/den kleynsten voor heel leeghe. Daer na trec ic hare ballen/ach-
 ter de oprechte p. maer ic trec den bal neben aen den voet/dat hy boven de dwer-
 sche linie e.aenroert/eñ sich onder ooc mit bovenste derdendeel/tusschen de dwer-
 sche f. b. eñ roert voor den hoec des dwerschen e. f. Daer nae trec ic de verflen/
 dat se op de dwersche f. die oprechte d. aenroert/eñ treckse boven in den hoec / die
 daer sluyp de dwersche e. eñ de oprechte z. die ic wt hare puncten der dwersche a.
 tusschen s. d. ghetoghen hebbe. Van daer treck ic het been achter. opwaerts/
 daer na treck ick den buptensten enckel des scheenbeens / wt de puncte z. achter-
 waerts/eñ nederwaerts/tot op de middel dwersch linie/tusschen de dwerschen a.
 e. Eñ boven over het ghewricht op den enckel des scheenbeens / maec ick het
 been na de syden die een 24. deel/ eñ trec voor het scheenbeen van de puncten des
 oprechten f. opwaerts eñ achterwaerts/ eñ den affet der verflen/treck ick boven
 van de dwersche e. af eñ voorwaerts.

Volghens wil ic den voet van achteren ooc een weynich aentwysen / daer toe
 maec ic een viercant/300 hooghe eñ breet als den voet is / eñ treck wt den Over-
 dragher de puncten eñ linien daer in/die berdeplen ende wysen aen / alle plaetsen
 des voets/hoe dat den binnensten enckel hoogher eñ den buptensten leeger staen
 zal. Eñ de breetten in het ghewricht door de enckelen/maec ic wt eenen een 20.
 deel/ ende op de middel linie/ tusschen de dwersche a. e. een 31. deel/maer het been
 boven beyde de enckelen/maec ic breet een 34. deel.

Ooc is den voet door dien selven wech eñ manier/van voren ziende te maken/
 Daer van hebbe ic myne meyninghe seer eyghentlijck / door dese figure voor-
 ooghen ghestelt/eñ in het trecken klaerder eñ breder aenghewesen als beschre-
 ven. Daer wt seer lichtelijck verstaen kan werden/hoe wt de eerste ghemaeck te
 twee gronden/desen derden gront ghemaeckt moet werden.

Dewijle nu den voet gheepndicht is/ 300 wil ick een Wijs hooft beschryven/ klaerlijcken als hier voren / ende daer in den wech ghebruycken/ daer dooz het vorighe Mans hooft beschreven is / ende ghelijck ic hier te voren by de ander soozten der beelden ghenomen hebbe/ een achte deel van des beelts langhte tot de hoochte des hoofts / Dat wil ick hier oock alzo in de hoochte eens achtendeels vooz nemen/ doch 300 groot in de mate als des Mans hooft.

Gerstelijck stel ick dyp viercanten neben malckanderen / ende maecte dooz den Overdragher elck een 8. deel hooch/ de eerste een 8. deel breed/ daer in maecte ick het hooft na der syden/ maer de ander twee viercanten / de eene tot het van voren ziende/ de ander tot het van achteren ziende hooft / maecte ick een 10. deel breed. Int beginsel teekene ick de twee opstaende syden der viercanten/ daer in ick het hooft naer der syden make / de voozste daer ick de neuse wt stellen zal/ met eene a. ende de achterste met een b. Dan deel ick met de andere oprechte linien tusschen a. b. alle diepten die int aenghesicht syn / ende teekene elck met eene besondere letter/ ende met wat cyferen ofte ghetallen dat ickse beschryve/ die neem ick wt des beelts lenghte. Nu set ick de eerste c. een 80. deel achter de a. Dese linie c. roert boven den werbel op het voozhooft daer het hayz begint/ ende eyndighe vooz aen de oogghbraen / want sy moeten boven de neuse niet te samen roeren Oock roert sy vooz de bovenste lip. Daer naer set ick een ander linie d. een 64. deel achterwaerts / dat verstaet altyt van de voozste a. dese linie roert vooz de bovenste oogghleden/ ende vooz de onderste lippe des monts/ oock de kin. Noch treck ick een linie e. een 56. deel achterwaerts / dese roert de diepte op de oogghleden ende vooz den oogghappel / achter het neuspeleken / den hoeck des monts / ende de hollicheyt onder de onderste lippe. Noch set ick een linie f. achterwaerts een 40. deel/ die roert achter den hoeck des oogghs. Noch set ick een linie g. achterwaerts een 32. deel/ die roert achter de eynden der oogghbraen/ ende het onderste der wunen/ onder ende achter de kin. Daer naer set ick een linie h. achterwaerts een 22. deel/ die roert vooz den hals. Voozder set ick een linie i. een 14. deel achterwaerts/ die roert binnen het ooz. Daer naer treck ick een linie k. achterwaerts een 11. deel/ aen dese linie eyndet achter het ooz/ maer het onderste lalleken blijft een halven deel teghen de linie i. Daer naer set ick een linie l. een 9. deel achterwaerts / die roert achter den werbel des hayz opt hooft / ende het ghewricht onder aent hooft. Daer naer treck ick den hals achterwaerts af. Daer naer treck ick de leste oprechte parallel linie twee 17. deelen/ wijt achterwaerts die roert achter het middelste des hals.

Als ick de oprechten al ghetoghen ende aenghewesen hebbe / wat sy moeten aenroeren/ dan deele ick met de parallel dwersche linien/ de hooghe ende leege deelen in het aenghesicht.

Gerstelijck is de bovenste dwersche linie des voozghemelden viercants een n. die roert het hoochste deel des hoofts / ende de onderste is een r. p. Daer naer treck ick een dwersche linie o. onder de linie n. een 80. deel / die roert den achtersten werbel des hoofts. Noch treck ick een linie p. onder de n. henen af een 30. deel/ die roert boven het voozhooft aen het beginsel des hayz. Noch treck ick een linie q. onder de n. een 16. deel/ die roert boven het ooggh-ghelid / boven de ooren/ ende de oogghbraen eynde achter ende vooz daer op / maet in het midden treck ickse daer over. Dan treck ick weder een linie t. midden tusschen q. p. die roert onder de neuse/ ende daer aen stoot het ghewricht op den hals. Daer naer

naer treck ick een linie r. en snyde met af het bovenste derdendeel / tusschen q. t. die roert onder het ooggh-ghelid / Maer de twee hoecken der oogghen maeck ick in de midden / desgelycken den ooggh-appel tusschen q. r. Daer naer snyde ick af / tusschen q. t. het onderste vierdendeel met eene linie s. die roert boven de neushellen / en het onderste der ooren. Daer naer deele ick r. p. met een linie r. int midden van malckanderen / die roert het bovenste des kins. Noch deele ick s. r. met eene linie v. int midden van malckanderen / die gaet midden dooz den mont / Maer t. v. deele ick in drie ghelijcke velden / in het onderste maeck ick de bovenste lippe / ende in de bovenste twee / maeck ick de hollekens vooz onder de neuse boven de mont / tusschen v. r. maeck ick twee deelen / in het bovenste maeck ick de onderste lip / maer in het onderste deel maeck ick het holleken tusschen de onderste lip boven de kin.

Daer naer treck ick een slimme linie wt de punct die daer sluyp de oprechte t. ende de dwersch-linie p. in den hoeck a. p. over dese linie treck ick tusschen p. q. het voozhooft maer de neus treck ick daer onder / tusschen / q. t.

Daer naer deele ick dien anderen vierhoeck / des van voren zienden hoofts / eerstelijck met dwersch-linien dooz den overdragher wt den eersten vierhoeck / als dan deele ick se oock met oprechte linien / de oprechte twee aen de syden des viercants / teekene ic met a. b. daer naer deele ic a. b. met neghen linien d. e. f. g. h. i. k. l. m. in tien ghelijcke velden. Noch deele ick a. d. en m. b. met twee linien / r. n. een jeghelijk in de midden van malckanderen. Als nu de quadraturen in beyde viercanten dooz malckanderen ghetogen zijn / daer tusschen de deelen des aenghelichts begrepen worden / Als dan treck ick de ghestalt linien daer in / met klepne en sachte treckskens / en soeter als des Mans aenghelicht / en treck eerst het hooft na der syden alzo: dat het hooft boven de dwersch-linie n. by de oprechte t. aenroere desghelijcken achter de oprechte b. tusschen de dwersche p. q. Daer nae treck ick vooz het hooft / voozhooft / neuse / mont / kin de wangen / ooren. Daer naer de oogghen / en dan de blootte des voozhoofts / in alle de vooz aenghewesene plaetsen ofte ghemerck / en den hals maeck ick Dick / een 14. deel.

Daer naer treck ick de ghestalt linien / tusschen de kruys-linien des van voren zienden viercants. Ten eersten de rondinghe des hoofts / dat daer boven de dwersch-linie n. midden aenroert / en ten beyden syden de oprechte a. b. tusschen p. q. Daer naer trec ic van de twee oprechte onder de dwersch-linie r. de kinnebacken her af / heen tot het eynde der kin / De ooren tres ic op beyden syden / tusschen de oprechte a. c. en n. b. tusschen de dwerschlinien q. s. maer de binnenste tippelen inwaerts de oprechte linien c. n. Dit verhael ic daerom weder op het nieu / op dat sulcks te beter te verstaen is / dan treck ic den hals onder de ooren nederwaerts tot op de dwersch-linie p. daer maec ic die een 15. deel byc. Daer na trec ic de bloote des voozhoofts / op beyden syden over de middel tusschen de oprechte a. c. ende n. b. tusschen de dwersche linien p. q. ende van de linie g. op de dwersche p. trec ic het hanz opt voozhooft / ten beyden syden de blootheyt opwaerts / tot midden tusschen de dwersch-linien o. p. Daer na trec ic beyde de oogghen / datse met haren hoecken de oprechte linien e. g. en i. l. aenroeren / en de oogghbraen trec ic beyde de oprechte f. k. over de dwersch-linie q. en laetse ten beyden syden onder dese linie eynden / midden tusschen de oprechte d. e. ende l. m. Daer nae trec ic de neuse / maer ic laet onder hare pellekens de twee oprechte g. i. aenroeren / maer den mont trec ic datse die met beyde hoecken aenroert.

Daer

N Volghens wil ick een jongh kindeken beschryben ende afteekenen/ daer toe ghebruyck ick dese manier/by dese voorsz beelden: Eerstelijck/ stel ick d'oprechte linien ofte punten/300 langh als 't kint wesen zal/ neven malckanderen. By de eerste zal ick het kint naer der syden maken / by de andere/het kint van voren/ en by de derde/het kint van achteren te zien. Dese d'oprechte linien die dooztreck ick met twee dwerschlinien / een onder en boven/de bovenste is a. De onderste z.

Doozder deele ick de lenghte der deelen in dit kint met dwersch-linien/en als a. en z. de schepdel en solen roeren/ 300 meet ick boven van den schepdel af/ een 4. deel/daer set ic de dwersch linie b. die roert het eynde des halskens aen het lijf/ achter en voren daer syn halskuyplken is.

Wt dese hooghte maeck ick tot het besyden ziende hooft / een recht viercant/ daer in beslypt ick het hooft/en teckene de voozste oprechte syde daer de neuse wt staen zal/ ooc met een a. en achter met een b. Ende eer ick met het kint wijsders vooztvaer/wil ick eerstelijck het hooft gantsch beschryben.

Eerstelijck deel ic dat na de lenghte/de hooghte en leeghte met dwerschlinien/ ghelijc voozdickwils verhaelt is/van de dwersch-linie a. af een 24. deel / daer set ic een dwersch-linie/die roert boven het voozhooft/noch van de a. af/een 16. deel/ daer set ick een dwerschlinie c. die gaet dooz den achtersten werbel op het hooft/ van dese linie af/een 6. deel. Dan set ic een andere d. die roert onder de kinne/ende het hooft staet achter daer in op den hals/ ooc roert sy midden boven den nec/de hooghte des lijfs/van het schoudervlesch opwaerts ghetoghen : Want men achte daer op / dat den hals in zijnder lenghte/met twee slanghe linten getogen wort.

Daer naer deele ick d. b. met twee punten in drie ghelijcke velden / en snyde het onderste derdendeel af met een linie e. daer op roert ondert gewricht op den hals onder de kin. Alsoo krijghe het kindeken een seer kort halsken. Noch deele ick a. d. met een linie f. in de midden van malckander/die roert vooz en achter de oogghyaen/maer in haren midden verhef ick se daer boven. Oock roert sy boven de ooren/ ende het hooft roert aen haer de oprechte linie b. Wpders deele ick f. d. met eene linie g. in het midden van malckander/die roert onder de neuse en onder de ooren. Daer naer deele ick f. g. met twee linten h. i. in drie ghelijcke velden/de bovenste h. gaet midden dooz den oogghappel en beyde de hoeken der oogghen/en het gantsche ooggh beslypt ick tusschen de dwersch linie f. i. met al zijn toebehooz/en de linie i. roert boven de neusbellekens / en het onderste tippelken des oorsz/maeck ick tusschen i. g. Daer naer deele ick g. d. met vier dwersch linien k. l. m. n. in vijf ghelijcke velden/de linie k. roert op de bovenste lip/maer de linie l. treck ick midden dooz den mont/Daer naer deele ick l. m. in het midden van malckanderen/in het bovenste deelmaeck ic de onderste lippen/maer in het onderste deel maeck ick het kuyplken onder de onderste lip boven de kin op de linie m. Oock treck ick by de linie l. een besondere in de indiepinghe des hoofts boven het ghewricht/waer dat komt wort hier na aenghewesen De linie n. roert het poozste kuyplken in de kin en onder de rondingh der kinnebakken/ende in de syde boven het halsken.

Als nu de dwersch linien ghetoghen syn/dan treck ick de oprechte linien daer in/die aenwysen alle diepten der deelen des hoofts / en teckense oock met hare

letteren en deel de oprechte linie a. b. met eene rechte c. int midden van malckanderen/die roert vooz het ooz/en staet midden opt lijf maer set ick een linie d. midden tusschen a. c. die roert achter de oogghbraen/ende voozt het halsken/ ende de bloote des voozhoofts.

Daer naer deele ick a. d. met vier linien e. f. g. h. in vijf ghelijcke velden / de linie e. roert vooz het ooggh den inburch boven de neus en bovenste lippen / maer de linie f. roert vooz de eynden der oogghbraen/en achter het neuspelleken/vooz de kinnebacken/den hoeck des monts/en het holleken onder de onderste lip/boven de kin. De linie g. roert boven het hanz boven het voozhooft en boven de diepte des oogghenlids/ooch vooz den oogghappel/en onder de kin de in diepinghe. De linie h. roert de achterste hoecken der oogghen / maer de voozste hoeken gaen vooz de linie g. tot op het halve deel teghen de f. nu deele ick a. e. met eene linie int midden van malckanderen/die roert vooz het voozhooft/maer het neusken treet een weynich vooz. Daer naer deelt i. h. e. f. met eene oprechte b. d. int midden van malckanderen/die roert vooz de onderste lippe en vooz de kin. Daer naer set ick van de a. achterwaerts drie twintichste deel / een linie k. die roert achter het ooz/maer het onderste oortippelken maeck ick ten halven weghen teghen de linie c. Weder set ick een linie l. van de a. achterwaerts een s. deel aen dese roert de voozghemelde indiepinghe onder het hooft/boven het gewicht. Den hals eyndet achter midden tusschen k. l. Daer naer deele ick l. b. met drie punten in vier ghelijcke velden / ende in het derde punct set ick den werbel achter op het hooft.

Zoo ick nu het viercant des van besyden ziende hoofts met de oprechte ende dwerschlinien dooztoeghen hebbe/daer dooz dan vele viercanten worden / daer in ick die sonderlinghe stellinghe der deelen int aensicht trecken wil / Daer eer ick het selve doe / zoo wil ick eerst de lenghte der deelen dooz het lichaem aenwysen.

Eerstelijck onder de dwersch linie b. nederwaerts/een 60. deel. Daer maeck ick de hooghte der schouder-leden. Maer op de hooghte der borst/een 16. d. Onder de voozste orselen/een 10. d. Op de tepelen/een 9. d. Onder de borst/een 7. d. En in het weecke/een 5. d. Van het weecke tot in den nabel/maeck ick een 21. d. Tot het beginsel der heupen/ een 14. d. Tot het eynde der heupen/ twee 15. d. Tot het eynde des burchs/een 6. d. Tot op syn ghemacht/een 10. en 11. d. Tot het eynde der meren/ twee 9. d. Tot het eynde der aersbillen/een 4. d. Van het eynde der aersbillen nederwaerts/een 50. d. maeck ick hem de eerste vrouwen aent been: Want de kin-

derkens syn betachtich bol. Noch van de billen achter henen af/een 18. d. Daer maeck ick de ander rumpel ofte vou/en is boven de knie. Midden tusschen de heupe en de solen der voeten/set ick de knie. Van't midden des knies nederwaerts/een 36. d. Daer eynde ick binnen de knieschijven. Maer wt het midden des knies nederwaerts / een 9. d. Daer eynde ick de waven. Van het platte des voets opwaerts/een 20. d. Daer set ick de hooghte des ghwichts. Daer naer maeck ick de lenghte des arms. Wt het schouder lid tot in den ellenboeghe/twee 11. d.

Van

Van den ellenboghe tot het eynde der
vingheren/een 4 d.

Van het eynde des vinghers tot in het
ghewichte des hants/een 9 d.

Alzo ick de lenghte der deelen des
kints aenghewesen hebbe/wil ick oock
voorder de dichten des van besyden zien-
de kints by allen puncten der aenghe-
wesene lenghte beschryven.

Dit kint is by de puncten der schou-
der-leden dick/ twee 15 d.

By de hooghte der borst/een 6 d.

Boven de tepelen/ twee 11 d.

Onder de borst/een 11 en 12 d.

In het weecke/een 6 d.

By den navel/twee 11 d.

By het beginsel der heupen/een 10 ende
11 d.

By het eynde der heupen/een 9 en 10 d.

By het eynde des buycks/ achter over
de billen/een 5 d.

By het eynde der nieren/een 6 d.

En het been maeck ick onder de billen
dick/een 7 d.

Voorder ned: rwaerts/ een 14 en 15 d.

Boven de knie/een 8 d.

Midden in de knie/een 10 d.

Onder de knie/een 11 d.

Midden in de kupten/een 10 d.

By het eynde der kupten/een 12 d.

Op het ghewicht/een 16 d.

Ende den voet maeck ick langh/ een 13
ende 14 d.

Daer naer maeck ick de dichte des
van besyden zienden Arms.

In de schouder/een 10 d.

Onder de orselen/een 12 d.

In den ellenboghe/een 16 d.

Voorder den ellenboghe/een 15 d.

Neer voozwaerts/een 18 d.

Boven de hant/een 23 d.

En de hant maeck ick dick/een 21 d.

Zoo ick nu alle lenghten en dichten
des sydelijcken kints aenghewesen
hebbe/alzo ick treck ick hier wt/ dooz den
Overdragher / alle lenghte der gant-
sche deelingh tot de plaetsen des voren-
zienden kints/met samen alle dwerssch-
lijnen des hoofts/ en de deelen des lijfs
set ick met puncten.

Ende eerstelijck deele ick het voren-
ziende aensicht met oprechte linien / de
welcke alle bzeede deelen aenwijzen.

Aenbanckelijck make ick des vorenziende hoofts viercant / twee 9 deele bzeet/
en teerkene de twee oprechte syden met a. b. dit viercant deele ick met een op-
rechte c. in het midden van malckanderen/die gaet midden dooz den Scheydel/
neuse mont en kint.

Daer naer deele ick a. c. en c. b. met tweeen d. e. beyde deelen int midden van
malckanderen/de twee roeren de buytenste hoecken der ooghen/ ende de bzeete
des hals.

Daer naer deele ick d. e. met tweeen f. g. in drie ghelijcke velden / die roeren
de binnenste hoecken der ooghen/buyten de tepelen ende de hoecken des monts/
ende vooz de bzeete des kins.

Daer naer deele ick a. d. met h. i. en e. b. met k. l. in ses ghelijcke velden/ dese
twee h. l. roeren op beyde syden de bzeete des aenghesichts / by de dwersschlinie
h. Oock treck ick de onderste oozellekens binnen dese oprechte h. l. en de oo-
re trec

ren treck ick met haer bovenste deel/aen het viercant der oprechte a. b. De twee oprechte linsen i. k. sullen roeren buyten de rondingh der kinnebacken.

Daer naer deele ick a. h. en l. b. elke syde met vier punten in vijf ghelijcke velden/ende treck op beyde syden wt de naeste twee punten by a. b. twee oprechte linien m. n. die sullen ten beyden syden de bzeete des hoofts roeren/ tusschen de dwersche linien e. f. ende de bloote des voorhoofts / sal op beyden syden ober treden de twee oprechten h. l. tusschen de dwersche linien e. f.

De ooghbzaen eynde ick op beyde syden / midden tusschen de oprechte i. d. ende e. k. onder de dwersche f.

Als nu het boren-ziende viercant oock met kruptslinien doortoghen is/ daer in alle deelen des aenghelichts ghemaect worden/dan maeck ick by alle punten/de welke de lenghten der deelen aenwijzen/de bzeete des kints lijf.

Erstelijcken maeck ick byde hoochde der schouder-leden het lijf bzeet / een 4 deel.

Ende op dese linie stel ick de schouder-leden wijt van malckanderen/twee 9 d.

Daer naer maeck ick de bzeete by de hooghte der borst ober de schouder/twee 7. d.

Tusschen de orselen/een 5 d.

Tusschen de tepelen een 7 d.

In het weecke/een 5 d.

Ober den navel/vier 17 d.

By't beginsel der heupen/ soe vier 17 d.

By het eynde der heupen / een 15 ende drie 16 d.

En op dese linie staen de been-leden wijt van malckanderen/twee 11 d.

En de bzeete by het eynde des buycks/maeck ick vier 15 d.

By het eynde der niere/maeck ick het been bzeet/ een 15 en 16 d.

By het eynde der billen/een 8 d.

By de bygnen des beens/twee 17 d.

Boven de knie/een 19 en 20 d.

Midden in de knie/ een 12 d.

Onder de knie/ een 13 d.

Midden in de kuyten twee 23 d.

By het eynde der kuyten/een 16 d.

Het been boven den voet een 19 d.

En den voet maeck ick vooz bzeet/twee 27 d.

Daer naer make ic de bzeete des boren-zienden arms.

Onder de orselen/een 17 d.

In den ellenboggh/een 16 d.

Vooz den ellenboghe/een 14 d.

By het ghewricht der hant/ een 20 d.

Haer de open hant/een 13 d.

Dit kindeken buygh ick vooz den ruggghen-graet en in syne ledemens/ghelijck vooz aen de ander Beelden ofte figuren verhaelt is.

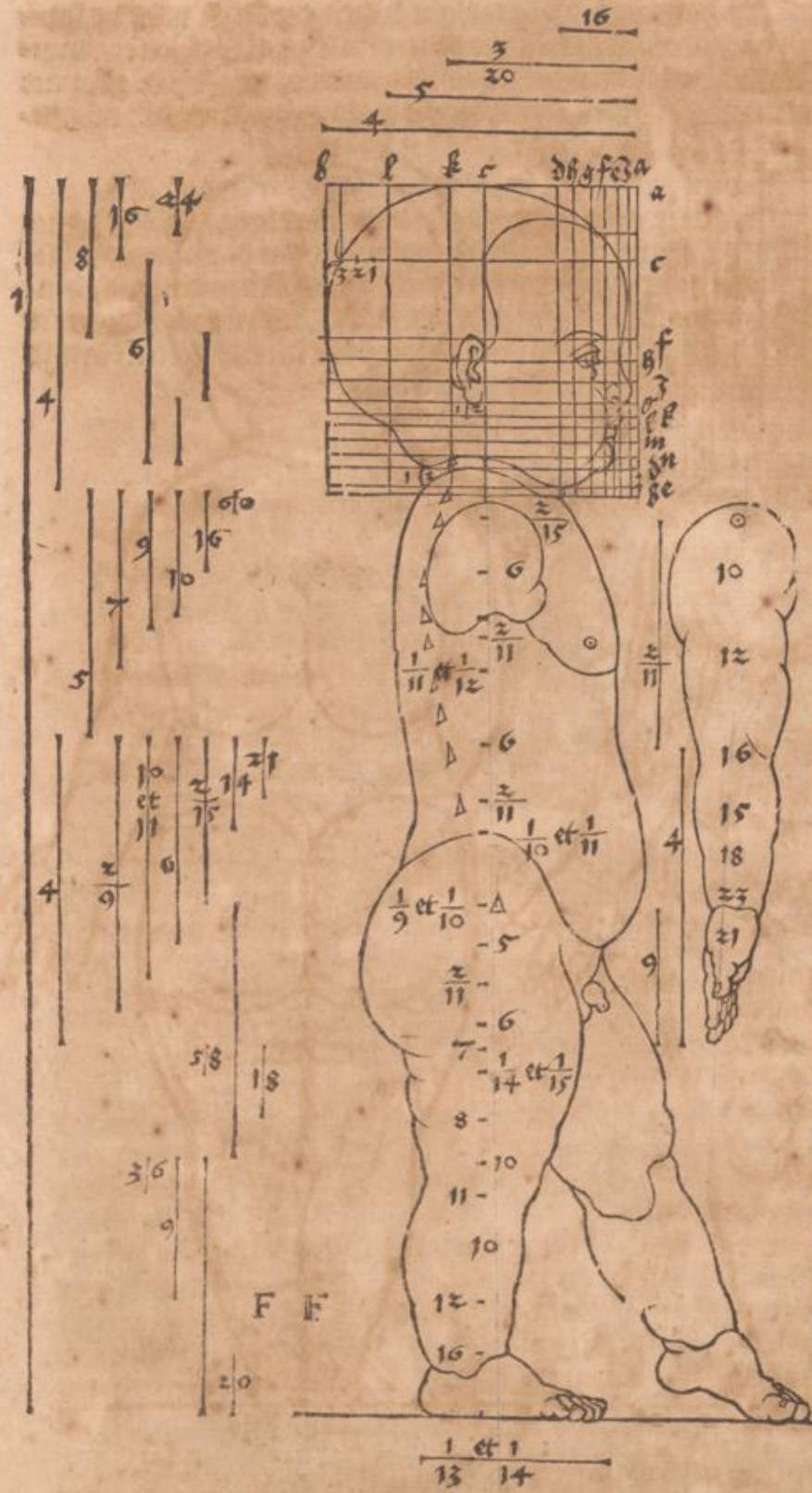
En alsulcken kindt/maeck ick een derdendeel van syn Hoeder langh.

Als ick nu de lenghte/dichte/en bzeete des kints / nae der syden ziende / ende boren ziende/aenghewesen hebbe / dan treck ick de ghestalt-linien met vlijt in dese teekeninghe. Erstelijck het kint naer der syden te zien / daer naer het van

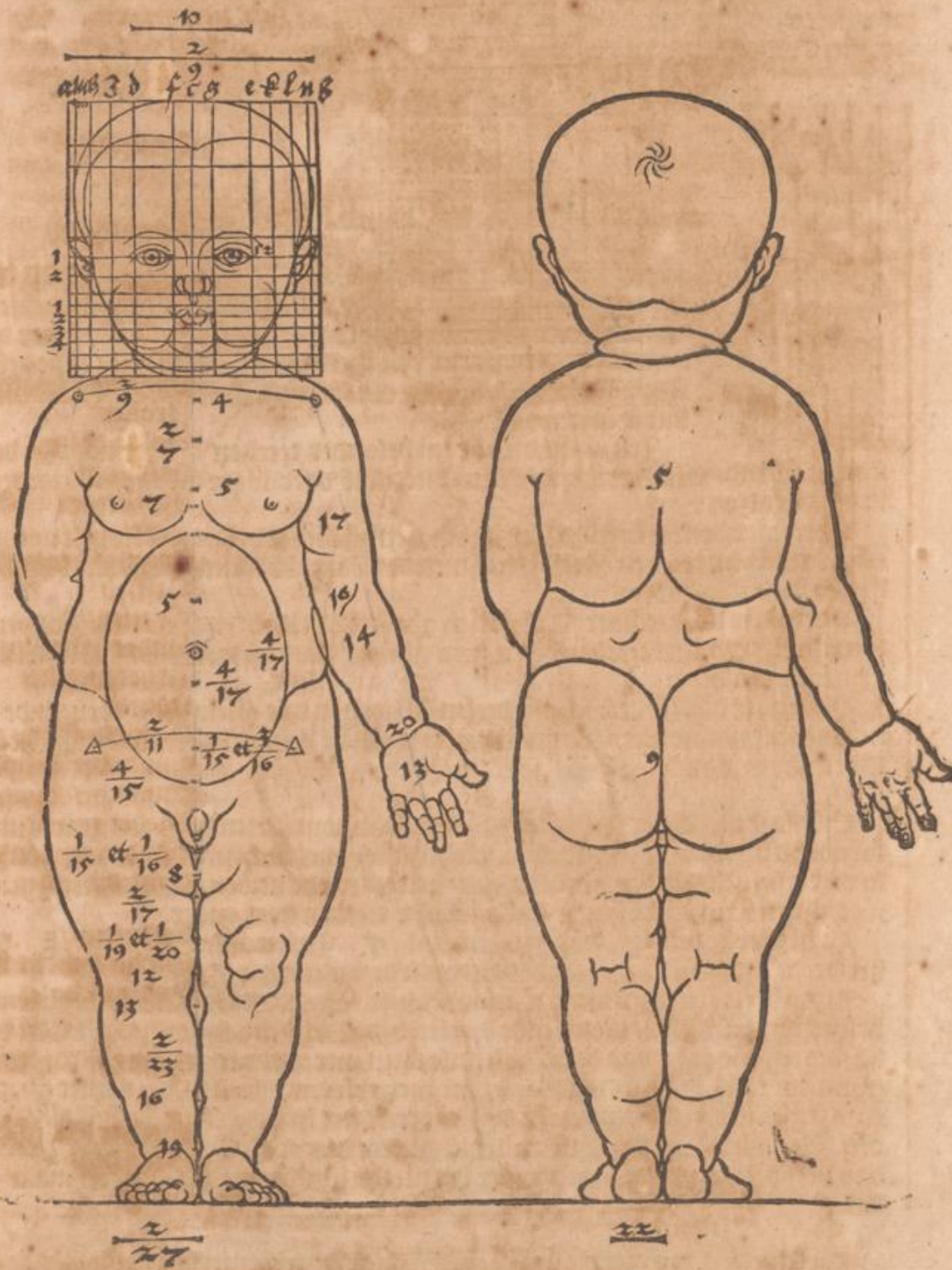
van voren ziende. En het van achteren ziende kint / treck ick naer de buyt-
tenste linien des vorenzienden/en maeck het achter tusschen de orselen een we-
nigh breeder dan een 5 d. en splitte het achter van onderen op een 9 d. en maec
hem de versten breeet/een 22 d. ghelijck ick dat hier naer eyghentlijck af-ghes-
beelt hebbe.

Ende niemant zal sich daer aen argheren ofte verleyden laten / of het ghes-
beurde dat in de figuren eenich dinck ghemist ware: want dat kan gheschie-
den met het op-linien der houten/ofte dat de blocken verrecken/in-doooghen/
ofte int leyden versuynt worden. Maer de schyft blijft sekerder/ daer naer
sich dan een jeghelijck richten mach/hoe wel datter oock int corigeren somtijts
wel verzien kan worden.

¶ iij

- Schepdel/
Stern/
- Ooghbraen/
Neuse/
- kin/
Eynde des hoofts
trollen/
Onder de kin/
Halstkuyl/
Hoochte der schou
der/
Hoochte der boest
Orselen/
Tepelen/
Onder de boesten/
In het weecke/
Nabel/
Begin der heupē/
Eynde der heupē
Eynde des buycr
Op het gemacht/
Eynde der nieren
Eynde der billen.
- Op de knie/
Midden inde knie
Onder de knie/
- Eynde der kuyten
- Hoochte des ghe
wichts/
Solen.

T III